Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Het nieuw stede boek van Italie, ofte naauwkeurige beschrijving van alle deszelfs steden, paleyzen, kerken &c., nevens de land-kaarten van alle deszelfs provincien

https://hdl.handle.net/1874/36118

HET NIEUWE

STEDE BOEK,

VAN

GEHEEL

ITALIE.

NOUVEAU
THEATRE
D'ITALIE
TOM. I.

A AMSTERDAM Chez PIERRE MORTIER. *Avec Privilege.*

HET NIEUW STEDE BOEK VAN ITALIE,

OFTE NAAUWKEURIGE

BESCHRYVING

VAN ALLE DESZELFS STEDEN, PALEYZEN, KERKEN, &c.

Nevens de Land-Kaarten van alle deszelfs Provincien.

HET EERSTE DEEL.

INHOUDENDE,

LOMBARDYE te weeten,

De Republyk van Genua.

De Hertogdommen van Milane, Parma, Modena, en Mantua.

De Republyk van Venetie, Luka,

En het Groot Hertogdom van Toſkane.

Naar de Tekeninge van Zaliger den Heer JOAN BLAEU, *Schepen en Raad der Stad Amſterdam, vermaard door zyne Atlaſſen en Stede-boeken, door hem in het licht gegeven.*

Alles naar de Orgineelen, op de plaatſen afgeteekend, nevens de Plaaten die hy in zyn leeven daar van heeft laaten ſnyden, waar van eenige om naauwkeuriger te weezen, binnen Rome gemaakt zyn.

Waar by gevoegt zyn veele Steden, Havens, Kerken en andere Gebouwen, naar de Roomſche Voorbeelden. &c.

In Ordre geſteld

T'AMSTERDAM,

Door den Arbeid van PIETER MORTIER, Boekverkooper.

MDCCIV.

MET PRIVILEGIE.

DEN BOEKVERKOOPER AAN DEN LEEZER.

HEt is niet noodig aan het hoofd van dit Werk een wyd-loopig verhaal te doen, tot uytlegging van 't zelve, alzoo Italien een Land is daar de Lief-hebbers meeſt door reyzen, en dat vermaard is door veel overblyffels der Oudheden, en verſien van een groot getal deftige Paleizen, Kerken, en andere diergelyke gebouwen, zoo dat ik meene dienſt te doen aan de Wereld; makende een exacte beſchryvinge van alle de Steeden, Paleizen, Kerken, Zee Havens, en alles wat men daar het Remarquabelſte ziet.

Ik hebbe de Teekeningen gevolgt van Zal: de Heer *Joan Blaauw*, *Scheepen en Raad* der Stad Amſterdam, vermaard door de groote Atlaſſen en Steede-boeken door hem in 't ligt gegeven, 't geene zyn Naam onſterffelyk maakt, en aan wien men ook de glorie in 't geheel moet toeſchryven; 't is onuytſpreekelyk met hoe veel iver, dat hy aan dit werk arbeide, de ongelooffelyke onkoſte tot het zelve beſteet; zorg dragende, dat op de plaatzen zelfs alles wierd geteekent. Dezen vermaarde Heer wierd genootzaakt dit werk te ſtaaken, door het ongeluk dat hem gebuurde; de brand in zyn Drukkery raakende, verteerde ofte beſchadigde meeſt alle de Plaaten, teekeningen en al de materie die hy met zoo groote moeyte en koſte vergaard hadde.

Om ten deele dit ongeluk te repareeren, heb ik met vlyd gezogt te ontdekken alles wat nog in weezen gebleeven was, ik heb veele teekeninge doen ſnyden, die noit in 't ligt zyn geweeſt, en daar by gevoegt alle de Tekeninge die ik uyt Italien heb laten komen, en wel principaal uyt Roomen.

Om dit werk geheel Compleet te geven nevens de beſchryvinge van geheel Italien, heb ik daar by gevoegt alle de Caarten van dat Land.

Voor ider deel van dit werk zal men een exacte uitlegging van ider plaat vinden, hoe wel op veel plaaten zelfs de uitlegging gegeven werd.

Ik zal dit werk verdeelen in vier deelen, het eerſte zal inhouden geheel *Lombardie*, begrypende *Savoye*, en *Piemont* de Republyk van *Genua*, 't Hertogdom van *Milanen*, *Parma*, *Modena* en van *Mantoua*, de Republyk van *Venetien*, *Lucques*, en 't groot Hertogdom van *Toſcanen*.

Het twede Deel zal zyn de beſchryvinge van den Kerkelyken Staat.

Het derde Deel van het Koninkryk van *Napels* en *Cicilien*.

Den inhoud van het vierde Deel zal zyn alle het voornaamſte en het Remarquabelſte dat te Romen te ſien is, zoo van de Antiquiteyten als het *Moderne*.

*

Maaten daar men in Italien ſig van dient, die
ik hier zoo exact heb geſtelt als
doenlyk is geweeſt.

1. *Arpent* heeft 10 Perches aan ider vierkant.
Een *Perche* heeft 3 Toiſes.
Een *Toiſe*, ofte *Verge* ofte *Braſſé* heeft 6. voet.
Een *Voet*, heeft 11. Duym.
Een *Duym*, heeft 12. Schreede.
Een *Schreede*, heeft 12. Punte.

Een Italiaanſe MYL, heeft 8. Stades.
Een *Stade*, heeft 125. Geometriche Stappen.
Een *Geometriche Stap*, heeft 5. voet.
Een gemeene *Stap*, heeft $2\frac{1}{2}$ voet.
Een gemeene *Coudee*, heeft 1 voet en een half.
Een *Geometriche Coudee*, heeft 9. voet.
Een groote *Condee*, is 9. gemeene Coudee.

Twee-en-dertigſte deel van de *Roomſe Cannee*.
Seſtiende deel van een andere *Roomſe Cannee*, getekent naa het Capitolie.
Agſte deel van een *Roomſe Vaam* gerekent naa het Capitolie.
Een halve Roomze *Span*.
Een quart voet, van de *Roomſe voeten* op't Capitolie.
Seſtiende van de Napelſe *Cannee*.
Halve *Span* van Napels.
Agſte deel van een Venetiaanſe *Vaam*.
Agſte deel van de Florentynſe *Vaam*.
Halve *Span* van Genoua.
Een derde voet van Boulogne.
Een vierde voet van Millane.
Een derde van de France voet.
Een derde van de Lorrainſe voet.
Een derde voet van Lions.
Een derde van de Amſterdamſe voet.
Een derde van de Danſicker voet.
Een derde van de Bruſſelſe voet.
Een derde van de Zweedſe voet.
Een derde van de Londenſe voet.

TAFEL

TAFEL
DER
PLAATEN
VAN DIT EERSTE DEEL.

	Plaat.
A	
Amphitheater van Verone.	XXXI
B	
Bellune, of Belluno.	XXXVII
Bergamo.	XXVII
Breſcia, of Breſſe.	XXIX
Bucentaure.	XLIII
C	
Candia.	LXIII
Caſal of St. Vas.	V
Caſtiglione delle Stivere.	XXV
Caſtelnovo.	I II
Cataro.	LIV
Chioza of Foſſa Claudia.	XLVIII
Ciiſla.	LVII
Como.	XII
Corfu.	LVI
Crema of Creme.	XXVIII
Cremone.	XV
——Toorn.	XVI
F	
Florence.	LXIV
Fuentes.	XIII
G	
Genoua of Gennes.	II
——Paleyſen.	III
Geſigte van de Ruines in Dalmatie by Spalato.	LXII
I.	
Islan.	LXI
K	
Kerk van Milane ofte St. Ambroſius.	VII. VIII. IX.
Keyſer Trajanus te Florence.	LXV
L	
Lerice Portus.	IV
Lodi.	XIV
Livorne.	LXVII
—— Paleiſe.	LXVIII
Lucques of Luca.	LXXVI
—— in Profil.	LXXVII
——Amphitheater, van S. Michiel, en den Dome van S. Martinus.	LXXVIII
M	
Mantoua.	XXIII
Mantoua en omleggende geſigte.	XXIV
Milaan.	VI
——Kerck.	VII. VIII. IX
Mirandole.	XXII
Modena.	XX
Murano, en Malamocco.	XLIX
N	
Nadin, en Polizan.	LX
Novare, en Fort van Fuentes.	XIII
Novigrado, en Cataro.	LIV
O	
Obrowazzo.	LIX
Orbetelli.	LXXII
Omleggende Plaatſe van Venetie.	XLVII
P	
Padoue, of Padua.	XXXIII
Paleyze van Venetien.	XLIV. XLV. XLVI
Paleyze van Livorne.	LXVIII
Paleyze te Genoua.	III
Palma Nuova.	XXXVIII
Parma.	XVIII
Pavie, of Ticinum, of Pavia.	X
Pavie, en omleggende geſigte.	XI
Peſcia.	LXXV
Piombine.	LXXI
Piſa.	LXVI
Plaats van St. Marcus.	XL
Plaiſance of Piacenſa.	XIX
Polizan.	LX
Pont Rialti.	XLII
Porto Longone.	LXXIV

TAFEL DER PLAATEN.

Plaat.

R.

Radicophani, of Radacofani. LXXIII
Regio of Reggio. XXI
Rhodigium, of Rovigo. XXXII

S.

Saal van den grooten Raad te Venetie. XLI
Sebenico. LV
Segna, en Obrowazzo. LIX
Serravalle. L
Sienne. LXX
Spalato. LIII
Sterkte van Fuentes. XIII

T

Tortona. XVII
Toorn van Cremone. XVI
Traw. LVIII
Trente. XXVI
Trevigny of Treviſe. XXXV
——Perſpectif. XXXVI
Turin en omleggende geſigte. I

V

Venetie of Venetia. XXXIX
——De Plaats van St. Marcus. XL
——Saal van den Grooten Raad. XLI
——Brug Rialti. XLII
——Bucentaure. XLIII
——Paleyſen. XLIV. XLV. XLVI
——Omleggende Plaatſe. XLVII
Verone of Verona. XXX
——Perſpectif. XXXVI
Vicence, of Vincence, XXXIV
Volterre of Vulterræ. LXIX
Urana, en Iſlan. LXI

Z

Zara. LI

Tafel des Land Carten die men

in dit Deel kan Plaetſen.

Italie, *Voor de I. plaat.*
Savoye en Piemont, *voor de* I. *Plaat.*
De Republijk van Genoua. *Voor de* II. *Plaat.*
Verceil, *Voor de* V. *Plaat.*
Generaale Kaart van Milaan, *Voor de* VI. *Plaat.*
Landen van Pavia, Lodi, Novarra, *Voor de* X. *Plaat.*
Hoogſte Deel van 't Hertogdom van Milaanen. *Voor de* XII. *Plaat.*
Landen van Cremone. *Voor de* XV. *Plaat.*
Hartogdom van Parma en van Piacenza. *Voor de* XVIII. *Plaat.*
Hertogdom van Modena, van Regio en van Carpi. *Voor de* XX. *Plaat.*
Hertogdom van Mantoua, *Voor de* XXIII. *Plaat.*
Het Hartogdom van Tirol, en 't Bisdom van Trente, *Voor de* XXVI. *Plaat.*
Landen van Trente. *Voor de* XXVI. *Plaat.*
Staat der Republijk van Venetien. *Voor de* XXVII. *Plaat.*
Partie Orientaale van de Republijk van Venetien. *Voor de* XXVII. *Plaat.*
Cremaſco, *Voor de* XXVIII. *Plaat.*
Breſſan, *Voor de* XXIX. *Plaat.*
Verone, *Voor de* XXX. *Plaat.*
Padoüan, en het Poleſin van Rovigo, *Voor de* XXXII. *Plaat.*
Vicenza, *Voor de* XXXIV. *Plaat.*
Landen van Trevigiano, *Voor de* XXXV. *Plaat.*
Het Cadore, *Voor de* XXXVII. *Plaat.*
Het Belluneſe, *Voor de* XXXVII. *Plaat.*
Het Frioul, *Voor de* XXXVIII. *Plaat.*
L'Iſtrie, *Voor de* LI. *Plaat.*
Eyland van Elbe, *Voor de* LXXI. *Plaat.*

AAN DEN BOEK-BINDER.

De Boek-binder moet wel agt neemen om de Beſchryving voor het werk te ſtellen, en dan laate volgen alle de Steeden, &c. naar vervolgens als die genommert zyn, als I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII tot het getal van LXXVIII. en ſtellen de Caarten voor de Steeden, gelyk hier booven aangewee-ſen werd.

NIEUWE

NIEUWE BESCHRYVINGE VAN GEHEEL ITALIE.

VAN ITALIE IN 'T ALGEMEEN.

De naam. ITALIE heeft verſcheide naamen gehad, eertyds wierd het *Saturnia*, geheeten, naar de naam van *Saturnus*, die in dat Land Regeerde, als ook *Auſonia*, *Oenotria*, en *Heſperia*, naar die van drie Princen, die dat Land bevolkten; het is waar dat de naam van *Heſperia* haar veel eer gegeven wierd, gelyk ook aan Spanjen, door de Grieken, om dat het voor haar in 't Weſten legt, en om haar te onderſcheiden, noemden zy dit *Heſperia Major* of groot *Heſperien*. Wat de Naam van Italie aangaat, daar is de oorſprong niet al te zeker van; daar zyn der die zeggen, dat die van een zeker Koning *Italus* komt, en andere haalen die van de Oſſen of Stieren, die zy eertyds in groote menigte voede, die daar uitnemende grof en groot zyn, en die de Grieken ἰταλοί noemen.

De Figuur. Wat de figuur van Italien belangt, die is al vry byzonder, men vergelykt die by het been van een man, waar van het einde van de voet Sicilien in de Zee ſchynt te ſtooten, de teenen ſtrekken zich uit naar de Pharos of vuerbake van Meſſina, om Reggio en de Kaap van Partivento, de hiel naar Otranto, de bal van de voet naar de Berg van St. Angelo; het dikke van 't been naar Ancone; de haaſſe of knieboogen rontom Ravenne; de knie naar Piombino, en de haven van Livorne; de heup of de dye naar de Alpes.

Gelegenheid en Landpaalen. Italie ſtrekt zig uit naar het Zuidweſten gelyk bynaar een Eiland in de gedaante van een Laars, in de middellandze Zee, die daar verſcheide namen van krygt, volgens de kuſten, die zy beſpoelt, en in 't midden van de getemperde Noorder Hemelriem. In 't Noorden is zy door de Alpes bepaalt, welke haar van de afhangingen van het Huis van Ooſtenryk in Duitsland en van de Switſers affcheid; in 't Weſten door de zelve Bergen en de rivier de Var, die haar van Vrankryk en Savoyen onderſcheiden; in 't Noordweſten door de Golf van Venetien, of Adriatiſche Zee; in 't Zuidweſten door de Toſcaanſe en Joniſe Zee, die deelen van de Middelandſe Zee zyn.

Haare uitgeſtrektheid. Zy ſtrekt zig uit in de langte van 28 graden 30 minuten tot op 42 graden 30 minuten; en in de breette van de 37 graden 36 minuten tot op 46 graden 25 minuten, het gene van 't Weſten tot het Ooſten ontrent 240 mylen maakt van het Col major naar de grenzen van Savoyen tot aan de Caap *delle-Colonne* in het geenezydſe Calabrie; en van het Zuiden tot het Noorden is zy in haare grootſte breette ontrent de 100 mylen, van de havenvan S. *Stefano* in de middelandſe Zee tot boven de *Chiuſa* in het Frioul; haare uitgeſtrektheid in de andere ſtreeken is zeer ongeregelt, en mag in zyn kring ontrent 630 mylen hebben.

Hoedanigheit van lugt en land. De Lucht is daar in 't algemeen gezont en getempert uitgenomen van de Kerkelyke Staat, daar hy zeer dik en ongezont is, byzonderlyk voor vreemdelingen; het land dat door een groot getal Rivieren beſproeit word, brengt in overvloed alles voort, dat tot het leven nodig is, boven al van koren, van uitſtekende wyn, van zeer lekkere vruchten, voornamentlyk Oranje appelen, Citroenen, Limoenen, Olyven, Granaat appelen &c. men perſt daar zeer veel olie. Het Koninkryk van Napels vloeit over van zuiker, van hazelnooten, van amandelen, van druiven van een zeer lieffelyke ſmaak, zo dat men daar zelfs tot in Barbaryen van zend, het groot getal van moerbezie boomen, die daar zyn, is oorzaak, dat men daar veel zyde, wint. Men vind daar ſchoone beemden, daar Buffels, en veel ander ſlag van beeſten weiden, menigte boſſchen byna altyd groen, vol van roſſe beeſten en allerhande wildbraad. Men ontmoet daar in de Bergen van Albaſt zeer ſchoone Jaſpis, mynen van yzer, van aluin, van ſwavel, van Goud en van Zilver, 't gene aan vele Auteurs heeft doen zeggen, dat het de tuin van Europa is.

De voornaamſte Rivieren. Onder de voornaamſte Rivieren merkt men daar de Po aan, die zyn oorſprong van Monuiſo in het Piemont neemt; na dwers door dit Landſchap, het Markgraafſchap van Monferrat, de Hartogdommen van Milanen, van Mantua en van Ferrare doorgevloeid, en door de Steden van Turin, van Trin, Caſal, Valencie, Plaizance, Cremone en Ferrare geloopen te hebben, werpt hy zig door vele monden in de Golf van Venetien.

De Adige komt uit het Tirol, na het Bisdom en de Stad van Trente en de Staat van Venetien beſproeit, en voor by Verona en Rovigo geſtroomt te hebben, ſtort zy in de zelve Golf. De Ada ſpringt uit het Graafſchap van Chiavenne, vloeit door het Meir van Come, door

door Lodi, en ontlaſt zig in de Po, tuſſchen Cremone en Plaizance. De Teſin neemt zyn oorſprong aan de Berg van S. Gothard in het Graafſchap Uri, loopt door 't Lak Major of groote Meir, door Pavie, en werpt zig daar na in de zelve Rivier; de Arne ſpringt uit de grenzen van Toſcanen en van 't Peruſin; loopt dwers door de Staaten van den Groot Hartog, en na de Steden van Florence en van Piſe bewatert te hebben, werpt zig in de Zee van Toſcanen uit. De Tyber heeft zyn oorſprong uit de Berg Falterora, by Monte-Corraio in 't Apennin tuſſchen de Staat van Florence en Romandiole, na de Chiana, de Nera, de Teveron ontfangen te hebben ſtroomt hy naar Rome; en ontlaſt zig door twee monden in de Zee van Toſcanen; men kan ook acht ſlaan op de Doëra of Dora, de Seſſia, de Oglio, die zig in 't Meir van Iſco werpt, de Menzo, die het meir van Garda doorſnyd; deze Rivieren komen uit de Alpes en ſtorten zig byna alle in de Po; daar zyn 'er, die uit de Berg Apennin vloeyen, en de zelve uitwatering hebben, gelyk de Tanaro, de Trebia, de Taro en de Reno. Men telt daar ook by de Garigliano, de Volturno, de Silato.

De Bergen. De voornaamſte Bergen zyn, 1. de Alpes, die Italie van Vrankryk, van Duitſlant en van Switzerland affcheiden; 2. de Appennin, die geheel Italie in de langte doorſnyd; 3. de Berg Maſſo dicht by Sueſſa; 4. de Berg Barboro tuſſchen Baje en Puzzole; 5. de Berg Veſuvius, of Monte di Zomma tuſſchen Napels en Nolo; 6. de Berg S. Angelo of Berg Gargan in het Pouille.

Meiren. Men telt daar 15 of 16 voornaame Meiren 1. het Meir van Como eertyds Larius, 2. Iſco. 3. Lugano. 4. Garda in Lombardye; 5. het Meir van Traſimene of van Perugia, vermaart door de nederlaage der Romeinen door Hannibal; 6. het Meir Vulzino, 7. dat van Braciano in Toſcanen; 8. het Meir Fucino, 9 het Meir van Fundi; 10. dat van Albanus of Lago die Caſtello Gandolpho in de Landſtreek van Rome; 11. het meir van Celano in 't overzydze Abruzzo; 12. het van Andore; 13. van Varum; 14. van Lezina in het Capitana van Napels; 15. dat van Bolzena in de erffenis van S. Pieter.

Zeden. De Inwoonders zyn in 't algemeen behendig, geſleepen, wys, verſtandig, welſpreekend, zober, zeer vleeſchelyk, zy houden veel om van Staats zaaken te ſpreeken; echtet hebben zy haare gebreeken, gelyk de andere Volkeren, zy zyn jaloers, zeer teer of licht geraakt in de ommegangen, achterdochtig, uitnemende geveinſt, aan haare Hertstochten zeer overgegeven, en boven al wraakgierig; deze begeerte van wraak is zo overervende in haare geſlachten, dat om wraak over een gewaande hoon te hebben, zy duizend lafhartigheden doen, en alles aan deze Hertstogt opofferen. De prachtige Tittelen behagen haar zeer; de ledigheid maakt haar ondeugdzaam en bloodhertig, die gene, welke zig aan de krygskunſt overgeven, worden groote hooftmannen, en doen door haar beleid zien, datmen in haar de oude kloekheid der Romeinen noch kan erkennen: het is zeer gevaarlyk haar te onvriend te maken, zy vergeven byna noit, en haar punt van eer doen zy in grillen en buitenſpoorige formaliteiten beſtaan. De vrouwen hebben daar veel verſtant, zy zyn welgemaakt, maar de Italianen, die van aangebooren aart, zo wel als de Spanjaarts, jaloers zyn, geven haar niet veel vryheid. Zy ſtaan veel meer naar Beneficien of proven, als naar bedieningen, om met meerder gemak tot eerampten met haare neiginge overeenkomende te geraken.

Taal. De Italiaanze taal is van de Latynze afgekomen, die de Gotten, de Hunnen, de Wenden, de Lombardiers, en vele andere Volkeren bedorven hebben; elken geweſt heeft zyn byzondere uitſpraak; de eelſte uitdrukkinge is de Toſcaanze; de verſtandigſte lieden zoeken die, maar deze taal moet door een Romein geſprooken worden, die de accent of woordklank zeer eel heeft; de Italianen zeggen voor een gemeen ſpreekwoord, *Lingua Toſcana, in Bocca Romana*, de Italiaanze taal in een Romeinze mond, deze taal heeft een byzondere eelheid, en voegt meer aan de vrouwen, dan aan de mans.

Hoedanigheden van eenige Steden. Men ziet geen Land in de waerelt, daar de Steden zo heerlyk en zo welgebout zyn. Men zegt gemeenlyk het Heilige *Rome*, *het edele Napels*, *het ſchoone Florence*, *het ryke Venetien*, *het trotze Genua*, *het groote Milanen*, *het oude Ravenne*, *het geleerde Padoua*, *het vette Bologne*, *het handelryke Livorne*, *het bekoorelyke Verone*, *het aardige Luca*, *het ſterke Caſal*. Men merkt daar elf voornaame Steden aan, die hooge Schoolen hebben, 1. Padoa, 2. Venetien, 3. Turin, 4. Pavye, 5. Siena, 6. Bologne, 7. Rome, 8. Ferrara, 9. Macerata, 10. Fermo. 11. Napels.

Regering. Italie is door verſcheide Koningen beheerſcht geweeſt, vervolgens had zy eenige Vrye Staaten, tot dat zy onder het Romeinze Ryk gebragt wierd, dat haar zo aanzienelyk gemaakt heeft. Wat de Koningen van Rome aangaat, zy bezaten maar een klein Land; de Borgermeeſters, die op haar volgden, maakten haar niet als allenskens meeſter van haare buuren. Zelfs het Romeinſe Ryk is niet volkomentlyk vaſtgeſtelt geweeſt, als onder Auguſtus; in de vyfde eeu begon het van zyn grootheid af te vallen; doen was het, dat de Gotten, de Lombarders, de Franſen; de Nooren, de Sarraſynen, de Duitſen, de Spanjaarts en veele andere volkeren op haar beurt zig wreekten, en op verſcheide maalen zig daar vaſt ſtelden. De Keizer Juſtinianus verdreef het meeſte deel van deze Barbaren in de zeſde Eeu door de middel van zyne hooftmannen, Belliſarius en Narſes, en gaf het begin aan het Exarchat of gebied van groote Bisdommen in Italie, met dat in de Stad van Ravenne vaſt te ſtellen. De Lombardiers maakten zig meeſter van deze Stad, en veſtigden in 't jaar 508. het Koninkryk van Lombardye in het Gaule dat aan deze zyde van het gebergte is; dat ontrent 204 jaar duurde, tot dat Charlemagne in 't jaar 774 het teenemaal vernielt had. Deze groote Monarch gaf zeer aanzienelyke landen aan de H. Stoel. In de Negende, Thiende en Elfde Eeu togen de Saraſynen in Italie, en maakten zig vaſt in Sicilie, en in 't 1058 joegen de Nooren haar

daar

daar uit; vervolgens hebbende Franſſen en de Spanjaarts op verſcheide tyden daar het gebied gehad: rechtevoort ſchikken zig alle de Princen, die landen in Italie hebben, ieder naar zyn ſtaat kunde en zyn wil, doch het meeſtedeel hangen af of van de Paus, of van de Keiſer.

Godsdienſt. De Roomſe Godsdienſt word daar alleen beleden, uit gezondert eenige Joden, die men daar gedoogt, en eenige Proteſtanten naar de Graubunders en Switzers toe.

Oude Deilinge. De deilinge van dit Landſchap is van tyd tot tyd verandert, na dat de Vreemdelingen zig daar vaſt geſtelt hebben, of dat de inboorlingen door haare winningen of door haare verbonden zig grooter gemaakt hebben. De Gauloiſen zig meeſter van dit gedeelte van Italie gemaakt hebbende, dat zig uitſtrekt van de Alpes en de Appennin af tot aan de Rivier van Jezi toe, die zig in de golf van Venetie by Ancona werpt, gaven de Romeinen het de naam van het Italiaanze *Gaule*, *Gallia Italica Citerior*, of *Ciſalpina*, dat aan deze zyde van 't gebergte is, en vervolgens voegden zy daar by dat van *Circum Padana*, & *Togata*; om aan te merken, dat het ontrent de Po was, en dat de Inwoonders daar lange rokken droegen naar de wyze der Romeinen. In het oude Italie heeftmen vyftien Landſchappen getelt, en men verzekert, dat deze deilinge ten tyde van Auguſtus gemaakt wierd, welke zyn, 1. *Latium*, 2. *Campania*, 3. *Apulia*, 4. *Meſſapia*, 5. *Lucania*, 6. *Brutium*, 7. *Samnium*, 8. *Picenum*, 9. *Umbria*, 10. *Hetruria*, 11. *Gallia Ciſalpina*, 12. *Liguria*, 13. het Land der Venetianen, 14. *Iſtria en Gallia Tranſpadana*. De Keizer Adrianus deilde Italie vervolgens in zeventien Landſchappen, daar onder de Eilanden begrypende, dat ten tyde van Conſtantyn waargenomen wierd: onder deze Landſchappen waren noch de *Annonaria*, die de vruchtbaarſte waren, en de *Suburbicaria*, die zig digt aan de Stad Rome bevonden. Onder de Regering der Lombardiers was deze Landſtreek in achtien deelen gedeild, Ptolomeus heeft daar 45 verſcheide Volkeren in aangemerkt, en Strabo 8 Landſchappen; Leander Alberti deilt het in 19 Landſtreeken. Heden kan men Italie volgens zyne verſcheide heerſchappyen, en de verſcheide Opperhoofden, die daar landen in bezitten, verdeelen, maar om de ordre van de Landbeſchryvinge beter te achtervolgen, zal men het in drie deelen verdeelen, gelyk men in de volgende Tafel ziet.

Hedendaagze Deilinge.

Italie in drie deelen.

Het hooge of oude Lombardye in 9.	De Kuſt van Genua.	*Genua. Aartsbisdom.*	
	Het Markgraafſchap van 't Montferrat.	*Caſal. Bisdom.*	
	Het Hartogdom van Milanen.	*Milanen Aartsbisdom.*	
	Het Hartogdom van Parma.	*Parma.*	
	Het Hartogdom van Modena.	*Modena.*	
	Het Hartogdom van Mantoua.	*Mantoua.*	
	De Staat van Venetie.	*Venetie.*	
	Het Bisdom en Prinsdom van Trenten.	*Trente.*	
Het middelmatige in 4.	De Republyk van Luca.	*Luca.*	
	De Staat van Toſcanen.	*Florence.*	
	De Kerkelyke Staat.	*Rome.*	
	De Republyk van St. Marin.	*S. Marin.*	
Het laage in 2.	't Koninkryk van Napels in 12 Landſchappen.	6. Op de Middellandze Zee.	Terra di Lavoro.
			Het Prinſdom aan gene zyde.
			Het Prinſdom aan deze zyde.
			Het Bazilikata.
			Calabrie aan deze zyde.
			Calabrie aan gene zyde.
		6. Op de Golf van Venetie.	Het Abruzzo over deze zyde.
			Het Abruzzo over gene zyde.
			Het Capitanat.
			Het Graafſchap van Moliſſe.
			Het Land van Bari.
			Het Land van Otrante.
De Eilanden in 6 voornamedeelen.	Sicilie.		
	Sardaigne.		
	Corſica.		
	Capo di Logudori.		
	Lipara.		
	De Eilanden rontom Sardaigne.		

ITALIE IN 'T BYZONDER VAN SAVOYEN EN PIEMONT.

Dit Prinsdom, dat aan den Hartog van Savoyen gehoort, was eertyds in het Gallia Subalpina of onderalpiſche Gaule, en vervolgens in Lombardye begrepen, tegenwoordig word Piemont in 't Noorden door het Valais bepaalt, in 't Weſten door Savoyen en het Dauphiné, in 't Zuiden door de Republyk van Genua en het Graafſchap Nice, in 't Ooſten door het Milanees en het Montferrat. Zyne uitgeſtrektheid van het Zuiden tot het Noorden is ontrent 48 mylen van Villa-Franca af tot aan de Alpes toe, en 30 van 't Weſten tot het Ooſten, van herwaarts van Lauzet tot aan de grenzen van 't Montferrat. Dit Landſchap begrypt heden het Prinsdom van Piemont in 't byzonder, het Hartogdom van Aoſte, de Markgraafſchappen van Ivrea, van Suſa, van Seva, Saluzzo, het Graafſchap van Aſt, de heerlykheid van Verceil, het Canaveez met de ſtreek van Piemont, die Vrankryk toekomt, daar Pignerol, Perouſe, Lucern en Briqueras onder zyn, maar de Hartog van Savoye bezit nog het Graafſchap van Nice, een gedeelte van 't Monferrat. Dit Land is door zyne vrugtbaarheid, door de gezontheid van zyn lugt, en door de Rykdommen van zyne Inwoonders zeer aanzienelyk De oudſte zoonen van de Hartogen van Savoyen voeren de Tittel van Prins van Piemont. Het Piemont heeft ontrent 50 Graafſchappen, 15 Markgraafſchappen, een onendelyk getal van Heerlykheden, en 20 Abdyen. Het in-

 komen

komen van deze Prins is gemeenelyk van vier Millioenen guldens: hy kan byna 100 mylen op zyne eige landen reiſen, van Eviais op het Meir van Geneve tot Nice op de Middelandze zee toe.

GEZIGT VAN DE STAD TURIN.

Eerſte Plaat.

Turin legt op 44 graden 10 minuten in de breette. en op 29 graden 0 minuten in de langte.

De ſtad TURIN legt in een groote vlakte, hebbende de Po aan de rechter, en de Doire aan de linkerhand: alle de aankomſten lachen u toe: de Hartogen van Savoyen hebben niets vergeeten, om daar een volmaakte Stad van te maken, zy is verciert met een Raad, met een Rekenkamer, met een Zetel van een Aartsbiſſchop, met een Hooge School, en met het verblyf van zyn Opperhooft.

Het Paleis van zyn Koninklyke hoogheid is zeer oud en zeer heerlyk, men verwondert zig daar over een Galdery, verrykt met ſchilderyen, met beelden, met wapenen, met handſchriften en menigte van andere zeldzaamheden, men ziet daar de ſtamboom van de Hartogen van Savoyen, de hemels teekenen wel afgebeeld, en 30000 boeken in de boekzaal. Noch ziet men in deze Stad ſchoone Straaten, groote markten, wel getimmerde huizen, voornamentlyk in de nieuwe ſtad, heerlyke Kerken: in de Hoofdkerk van St. Jan, diemen de Dom heet, beruſten vele heilige overblyfzelen, boven al de heilige Sweetdoek, daarmen het aangezigt, en een gedeelte van 't lichaam van Jeſus Chriſtus op uitgedrukt ziet: daar is een ſterk Kaſteel met ſtrykhoeken van vyf goede Bolwerken, naar het model van dat van Antwerpen, een brug over de Po, en rontom, de Paro, de Valentino, de Millefiori, dat drie Luſthuizen van de Hartogen van Savoyen zyn.

Deze Plaat vertoont u ook de Platte gronden van de Stad Vercelli, Verrua, Montmelian en Carmagnola.

BESCHRYVINGE VAN DE REPUBLYK VAN GENUA.

De Kuſt van Genua.

De Kuſt of de Rivier van GENUA ſtrekt zig uit van Var, dat Provence van Italie ſcheid, tot aan Magre toe, dat ontrent 54. groote Franſſe mylen maakt, en dat haar van 't Weſten tot het Ooſten bepaalt, gelyk het Montferrat, het Milanees en het Hattogdom van Parma haare grenſen aan de zyde van 't Noorden, en de Zee naar het Zuiden zyn. In deze groote ſtreek merkt men vele Steden aan, die aan verſcheide Opperhoofden gehooren, het overige komt de Republyk van Genua toe. Dit Land komt ten deele met dat van de oude *Liguriers*, over een, welkers volkeren zig tot aan de Rivieren de Po en de Arne uitſtrekten, maar nu deiltmen 't gene aan deze Republyk is, in de Rivier van 't Weſten en de Rivier van 't Ooſten, waar van de ſtad van Genua zig in 't midden bevindende de grenspaalen maakt: de Weſterſtreek is zeer vruchtbaar in Oranje, Citroen, Palm, Cederboomen, en uitſtekende Wynen. De Ooſterze is het zo zeer niet, en de midde van 't Land is Rou, vol van heuvelen, en van weinig inkomſte.

DE STAD VAN GENUA.

II. Plaat.

Genua legt op 43 graden, 26 min. in de breette, en op 31 graden in de langte.

De Stad van GENUA is de Hoofdſtad van de Republyk van 't Genuees op de Middelandze Zee, met een Aards Bisdom, 't is de Kooprykſte Stad van Italie: zyn omtrek is van ontrent twee mylen, met goede bolwerken, met ſterke muuren en vyf Poorten van de Landzyde, daar geſchut op legt. De haven is niet meer gevaarlyk, zedert dat men daar een ſchoon hooft gemaakt heeft, dat in de Zee uit komt: men ziet daar zeer veel heerlyke Paleizen, maar dat van Doria is het aanzienelykſte, het ſtrekt zig uit van de Zee af tot aan de top van een Berg, de vertrekken zyn zeer regulier, den inboel zeer koſtelyk, alles toont zig daar heerlyk. Men agt daar nog veel het Paleir van de Heerſchappy, daar de Hartog woont, het Huis van de Imperial, het Tuighuis, de Dom, of de Hoofd-kerk van St. Laurens, daar men een Schotel ziet van een Emeraude alleen, de Anonciade, St. Ambroſius of de Kerk der Jeſuiten, St. Cyr by de Theatynen, in de nieuwe Straat zyn niet als Paleizen en heerlyke Huizen. De Inwoonders zyn goede Zeelieden geweeſt, en hebben in vele gelegentheden uitgeſtooken, gelyk Chriſtoffel Colombus. Zy geven haar zeer aan de Koophandel over. De Edellieden mogen daar in 't gros handelen, zonder haar Adeldom te kort te doen; gelyk ook in al het overige van Italie: men zegt dat in deze Stad meer als 20000 Huisgezinnen zyn, die in Stoffen en zyde kouſſen werken. Byzondere Perzoonen ruſten na haare middelen daar ſcheepen en galeyen uit: de Republyk heeft'er veel. Daar zyn tweederhande Adel, de Oude en de Nieuwe: de oudſte geſlachten zyn in 't getal van 28, waar van daar vier voornaame zyn, namentlyk *Grimaldi*, *Fieſque*, *Doria en Spinola*. In deze geſlachten zyn 'er Heeren zo Ryk en zo magtig, datmen ſwaarigheid maakt, van haar in de Regering aan te nemen, uit vreeze dat zy zig daar geen meeſter van maken. Deze Stad is zeer oud: de Romeinen bragten haar onder haar gebied: daar na maakten de Lombardiers zig daar meeſter van, en de Keizers onderwierpen haar die voor een korten tyd. Egtervindmen niet gedenkwaardigs, als na het jaar van 1099. De Franſſen zyn daar zeven verſcheide reiſen meeſter van geweeſt: en ik geloof niet, dat'er een Staat in de Waereld is, die meer Wiſſelvalligheden gehad heeft, als deze Stad: men merkt aan, dat zedert het jaar 1494 tot 1528. Genua meer als twaalfderhande Regeringen gehad heeft: zy heeft in 't eerſt Graven gehad, 2. Borgermeeſters, 3. Podestaten, 4. Hooftmannen, 5. Landvoogden, 6. Stedehouders, 7. Rettori of beſtierders van 't volk, 8. een

Abten van 't volk, 9. Reformateurs, 10. Hartogen uit den Adel, 11. Hartogen uit het volk, 12. tegenwoordig is het eene Regering van de beſte, daar het Hooft van genoemt is Doge of Hartog, die niet langer als twee jaaren achter een in dienſt is. Deze Stad heeft echter niet nagelaten van mede te helpen tot de oorlogen tegens de ongeloovige : zy heeft van haar de Koninkryken van Corſica, van Sardaigne, en van Cyprus, met de Eilanden van Metelin en van Chios, de Steden van Caſa en van Pera gewonnen : zy heeft aan de Kerk drie of vier Pauſen gegeven, en groote Mannen voortgebragt, het is waar, dat men niet veel ſtaat op dit volk maken kan, en dat het zonder reden niet is, dat de Italianen deze ſpreekwoorden daar van gemaakt hebben : *Gente ſenza Fede, Mare ſenza Peſce, Monte ſenza Legno, & Donne ſenza Vergogna*, dat is *Volk zonder trou, Zee zonder viſch, Bergen zonder hout, en Vrouwen zonder ſchaamte.* Heden word deze Stad Geregeert door een Doge of Hartog die maar twee jaaren in dienſt blyft nevens agt Raadsheeren, die gouverneurs genoemt werden, de Procureurs en 400 van den grooten Raad, 't gene men den Grooten Raedt noemt. Voor dezen is zy door de wapenen vermaart geweeſt, en tegenwoordig gaat ſy maar in de ledigheid, en in een ſoort van ſlaverny onder de ſchoone naam van vryheid quynen : de Koningen van Spanjen hebben de middel weten te vinden, van haar aldus tot een ſlaaf te maken, en haar aan hunne belangen op te offeren, met groote ſommen van hen te leenen : Philippus de II. verbond haar behendiglyk, van hem twaelf millioenen te verſchaffen, die men noyt weder gegeven heeft : deze zelfde Opperhoofden hebben haar meer tot ſlave gemaakt door de verkooping van verſcheide Landeryen in de Staten van Milanen, van Napels en van Sicilien, die zy tot Markgraafſchappen, Graafſchappen, Hartogdommen en Prinsdommen verheven hebben. Daar is een vry vermaarde hooge School, genoemt de *Gli Adormentati.*

III. Plaat.

Vertoont het Paleis van Vallamena, en een Paleis verciert met zeer ſchoone Beelden aen de kant van de Zee te Genua.

DE HAVEN VAN LERICE.

IV. Plaat.

Een oude Vlek van Ligurie, die in het Ooſterze deel van de Staat van Genua, op de Golf van Spezza tegen over Porto-Venere gelegen is. Lerice is vermaart door de affchepingen, die daar geſchieden.

BESCHRYVINGE VAN DE HEERLYKHEID VAN VERCEIL EN VAN 'T MONTFERRAT.

Het Montferrat in 't Algemeen.

Het Montferrat legt tuſſchen het Piemont in 't Noorden en in 't Weſten, de Staat van Genua in 't Zuiden, en het Milanees in 't Ooſten, zyne uitgeſtrektheid van 't Zuiden tot het Noorden is van ontrent 24 mijlen, en van het Weſten tot het Ooſten van 12. Het is een land ſeer vruchtbaar in alles ; het heeft by de 200. Dorpen, Vlekken of Kaſteelen, met de Titel van Mark-Graafſchap en Hertogdom ; de heuvels zijn vruchtbaar in Kooren en in uytſteekende Wijnen, voor al in Muſcadelle ; naar de kant van Alva en van Acqui, vind men menigte van Patrijſen en Faiſanten. Dit Land heeft zedert het begin van de X. Eeu byſondere Heeren gehad. Door het Tractaat van Quieras of Quieraſque in 't Jaar 1631. wierd het Montferrat tuſſchen twee Opperhoofden gedeelt, men ſtont aan Amé Victor Hartog van Savoyen af 't geene aan deez zyde van de Po, en aan de overzyde van de Taner is ; het overige van dit Landſchap is aen de Hartog van Mantua.

GEZIGT VAN CASAL geſegt van S. VAS.

V. Plaat.

Caſal Biſdom, 44 Graden, 15 minuten in de breete en 30 grad. 20. minuten in de langte.

CASAL of CAZAL van S. VAS, legt aan de Po, tuſſchen Turin en Valence, Hoofdſtad van 't Montferrat met een Biſdom af-hangende van Milanen ; het is een van de ſterkſte plaatſen van Italie, in 't Jaar 1474. verhief het Paus Sixtus de IV. tot een Biſdom ter bede van Willem Paleologus, Markgraaf van 't Montferrat, die daar zyn verblyf begoſt te houden, dat hy gewoon was te vooren te Occimian te doen. Het Land is zeer vruchtbaar ; het word beſchermt door een ſterk Slot, zes Bolwerken van de eene zyde, met groote Gragten, goede Mueren, Borſtweringen, vele Bolwerken en halve Maanen ; en van d'andere zyde door een Caſteel van vier dikke Toorens, en met zo vele halve Maanen gedekt, die de ſtrykhoeken onderſteunen, met een brede gracht, een Conterſcharp en een bedekte weg. De Stad is vry aangenaam, en de Kerken zyn daar ſchoon.

BESCHRYVINGE VAN 'T MILANEEZ.

Het Milaneez in 't Algemeen. Zyne Landpaalen.

Het Milaneez of de Staat van Milanen heeft Piemont en het Monrferrat in 't Weſten ; het Valais, de Bailjuſchappen van Logano, van Locarno en van Mendriſi, het Graafſchap van Chiavenne en een gedeelte van het Valtellin in 't Noorden ; de Staat van Venetien, de Hartogdommen van Mantua en van Parma naar het Ooſten ; en de Republyk van Genua in 't Zuiden. Zyne uitgeſtrektheid van 't Zuiden tot het Noorden is van ontrent 48 mylen ; van 't Weſten tot het Ooſten van 35. 't gene men altyd van zyn grootſte langte en breette moet verſtaan. Dit Hartogdom hangt af van de Koning van Spanjen, die het van de Keizer te leen houd, gelyk ook de Stad van Final ; daar is een Gouverneur of Landvoogt, die de Tittel

Zyne uytgeſtrektheyd.

Regering.

van algemeene Stedehouder en Hoofdman van de Koning van Spanjen in dit Hartogdom voert, want hy handelt daar met groot gezag: men zegt gemeenlyk, dat de Koning van Spanjen in Sicilien door zagtheid, in het Koninkryk van Napels door fynheid, en in het Milanees door gezag regeert: van deze drie Landbeſtieringen zegt men nog, dat die van Sicilie knabbelt, die van Napels eet, en die van Milanen verſlind: 't is een van de ſchoonſte Hartogdommen van Europe. Zyn Catholyke Majeſteit trekt daar in 't gemeen jaarlyks 3000000 guldens van, behalven een millioen, die het Land verbonden is hem te betaalen ten tyde van oorlog, en zonder de Inkomſte van de Landvoogd, en 't gene hy daar van trekt, te rekenen, dat niet veel minder beloopt. Men ziet in dit Landſchap zeer veel Meiren en Rivieren, ſchoone Landeryen, die kooren in overvloed, uitſtekende wynen en allerhande vrugten en veel ryſt voortbrengen; Cremone verſchaft kooren, wyn, honig, vlas en vrugten in overvloed; rontom Lody vindmen ſchoone weiden, menigte vee, boven al groote oſſen, en in 't algemeen allerhande Graanen en vrugten, het Land van Pavie word gemeenlyk de tuin van Milanen genoemt; daar is ook veel wildbraad, gevogelte, en viſch: Come vloeit over in alles, byzonderlyk in velerhande koopmanſchappen, die van verſcheide Landſchappen daar komen: Lodi is vermaart door de menigte van zyne uitſtekende kaazen. Men zegt voor een Spreekwoord in dit Land, dat de Milanezen zeer eerlyk, die van Lodi bygeloovig, die van Pavie gierig, en die van Cremone heerlyk zyn. De Romeinen, na de oude Franſſe overwonnen te hebben, bezaten langen tyd dit Land, en verſcheide Keizers hebben Milanen voor haar gewoon verblyf verkooren: dit Landſchap is de ſtroperyen der Gotthen, der Hunnen, en van vele andere Barbaren dikwils onderworpen geweeſt; het wierd de Lombardiers onderdanig gemaakt tot de tyd van Charlemagne toe, die het Ryk van de Koningen van Lombardye vernietigde. In 't vervolg had dit geweſt verſcheide Heeren en Hartogen; waar van de voornaamſte de Ondergraven, en vervolgens de Sforcen waren. De Koningen van Vrankryk hebben haar laten voorſtaan van de eerſte het bezit te moeten verkrygen, door het huwelyk van Valentina, dochter van de Ondergraaf Jan Galeas eerſte Hartog van Milanen, en vrouw van Louis van Vrankryk Hartog van Orleans, en tweede zoon van Koning Karel de V. het gene oneindelyke Oorlogen veroorzaakt heeft; Keizer Carel de V. om die teenemaal te doen ophouden hield na de dood van François Sforce laatſte Hartog van Milanen in 't jaar 1455 de Koning François de I. lang in de hoop op, van een van zyne Zoons in dit Hartogdom te ſtellen; maar niet tegenſtaande deze belofte aan de Keurvorſten van 't Keizerryk gedaan, deede hy de inſtellinge daar van ten voordeele van Philippus de II. zyn eigen Zoon. De begeerte om dit ſchoone Land te bezitten, heeft vele belegeringen veroorzaakt, en veel veldſlagen doen leveren; men merkt 'er agt voorname aan; 1. de ſlag van de *Caravas* of van de *Agneldes* of van *Rivalta* door de Franſſen in 't jaar 1509 gewonnen, 2. die van *Novara*, in 't jaar 1512. 3. Die van *Marignan* in 't jaar 1515. 4. Die van *Bicoque* in 't jaar 1521. 5. Die van *Pavye* in 't jaar 1524. 6. Die van *Ladriano* in 't jaar 1528. 7. Die van *Tezin* in 't jaar 1636. en die van *Cremone* in 't jaar 1648. zonder te ſpreeken van 't gene in 't jaar van 1701, 1702. en 1703. is voorgevallen. Men merkt ook aan, dat de Hooftſtad van dit Hartogdom 40 maal belegert, en 22 maal ingenomen is geweeſt.

Aart van 't Land.

Geſchiedenis.

MEDIOLANUM OF MILANEN.

VI. Plaat.

Milanen op 49. grad. 33. minuten in de breette en op 31. graden in de lengte.

De Stad van MILANEN is in eene ſchoone Lansdouwe gelegen, omringt van Rivieren en water-grachten, tuſſchen de twee Rivieren de Ada, en de Teſin, waar uit men twee grachten getrokken heeft, zy is zeer ſterk gemaakt, beſchermt door een Kaſteel of Slot, met een Aardsbiſſchop en een Raad, beſtaande uit een Preſident en 12 Raaden, waar van 'er gemeenlyk drie geboore Spanjaarts zyn. Deze Stad wierd door de oude Franſſe getimmert, die onder Belloveſe ſig in 't jaar van 170. van Rome in Italie vaſt-ſtelden; zy is dikwils door de Barbaren verwoeſt geworden. Bellizarius nam deze Stad de Oſtrogotten af op de bede van Dacius, die daar Aardsbiſſchop van was; Vitiges Koning van de zelve Oſtrogotten hernam die in 't jaar 539. Doen was het dat 300000 menſchen door 't zwaard of door honger omquamen; na de Regering van Charlemagne wierd zy met het Land een gedeelte van 't Ryk, en zoo ryk en zoo machtig, dat zy de andere Steden met verachtinge handelde: de trotsheid der Inwoonders verbond den Keyzer Frederic I. van haar den Oorlog aan te doen, en haar verſcheide ſchattingen op te leggen, na haar in 't jaar van 1160 geſlagen te hebben; op een andere tocht, die hy in Italie deede, nam hy deze Stad in, en verwoeſte die by na teenemaal. De Inwoonders, die het ontquamen, deeden haar Stad in 't jaar 1171 weder opbouwen onder de beſcherming van den Paus Alexander de III. en met de hulp van haar buuren. In 't vervolg had zy verſcheide Heeren, daar de Hartogen op volgden.

Verſcheyde wiſſelvalligheden van deſe Stad.

De Kerken zyn daar ſchoon en heerlyk, de Markten aanmerkelyk, en de Paleizen koſtelyk, boven al die van de Borremeën, van de Viſcomti, van de Sforcen, van de Trivultien, en van de Marini. Men telt daar 22 Poorten, 230 Kerken, 96 Parochien, 40 kloſters van Geeſtelyken, 50 van Nonnekens, 100 Confrerien of Broederſchappen, 10 Gaſthuizen, die 9000 gebrekkelyke of zieken tot koſte van 't gemeen onderhouden; in het groote Gaſthuis alleen zyn 'er 4000. De omkring van de Stad is van ontrent drie mylen. Men telt daar

300000

300000 Inwoonders; de Koophandel brengt haar veel Rykdomme aan, de hantwerklieden zyn daar door wyken en ſtraaten onderſcheiden, en doen zeer wel alles, dat zy onderne-
Verſcheyde aardigheden men, gelyk Lopen, geveſten van degens, paſſementen, borduurwerk, en gewerkt gout. De winkels van de kriſtal werkers zyn de nieusgierigheid der Vreemdelingen wel waardig, daarmen duizend aardige dingen ziet, gelyk ook in die van de Borduurwerkers in gout en in zilver. De Ambroziaanze Boekzaal is een van de aanmerkelykſte van geheel Italien, met een Heerlyke galdery van ſchilderyen, daar men de Origineelen van de grootſte Schilders ziet; de Bibliotheek van de Dominikanen is ook zeer aanzienelyk, gelyk mede de Galdery van den Canonik Sertali. Men moet bekennen,
Kaſteel van Milanen. dat men geen ſterker, nog ſchoonder Kaſteel vind, als dat van Milanen; men ziet een groote plaats voor deze ſterkte, daar byna al het voornaamſte volk gaat wandelen, gelyk ook in de ſtraat genaamt de Cours. Het Conterſcharp, dat zig eerſt op doet, is zeer hoog en zeer wel gedekt met een breede bedekte weg van de zyde van de Stad, met gragten vol van loopend-water van wegen de drie Rievieren, die daar voorby ſtroomen, zes Koninklyke bolwerken met gebakke ſteen opgetrokken, en de voornaamſte Poort door twee Toorens naar de oude manier met groote gehouwe puntige ſteenen beſchermt. Daar na vind men een tweede omkring van een muur van gebakken ſteen heel dik, zeer hoog opgehaalt met eenige oude toorens, en een gragt, hebbende rontom een groote gedekte galdery, en onderſteunt met Pilaaren van gebakke ſteen, daar alle drie tot drie treden geſchut op legt, tot het getal van 200 ſtukken; daar zyn eenige hooge Katten, die het vlakke Land in bedwang houden, en onder vindmen de huizinge voor de Soldaten. Vervolgens komt men tot het Paleis van de oude Hartogen van Milanen dat van gebakke ſteen en zeer heerlyk geſtigt is; het is als een ſterken tooren; men ziet daar in een groote zaal veelerhande ſchoone Wapenen, van groote waarde, en daarmen tien of twaalfduizent man mede wapenen kan; op de groote Plaats kan men vyf of zes duizend man in Slagorden ſtellen; daar zyn Moolens om te maalen, zonder datmen haar het water benemen kan, om dat de oorſprong daar van in het Kaſteel zelf is. De beſettinge beſtaat uit geboore Spanjaarts, die daar niemant laten inkomen, als met het verlof van de Landvoogd, dat niet als zelden vergunt word. Daar zyn allerley werklieden, die daar werken; deze ſterkte heeft een halve myl in zyn omtrek.

DE KERK VAN S. AMBROSIUS die men DE DOM TE MILANEN NOEMT.

VII. VIII. en IX. Plaat.

De gronden daar van wierden den 13 Jan. 1386. gelegt. Maar 't geen al de wonderen overtreft, die men in deze Stad ziet, dat is de Hoofdkerk van St. Ambrozius, die men de Dom noemt, van binnen en van buiten heel met witte marmer bekleed, met 600 beelden van de zelve ſtof rontom, waar van ieder meer als duizent Kroonen gekoſt heeft; en 160 kolommen van zodanig een dikte, dat drie mannen naaulyks een omvatten konnen, ieder daar van word op meer dan tienduizent Kroonen geſchat: onder de beelden verwondert men zig over dat van Adam en den gevilden St. Bartholomeus. Het welfzel is van een wonderbaarlyke hoogte, voor al in 't midden van de Kerk; St. Pieter te Rome en St. Sophia te Conſtantinopolen overtreffen haar byna niet: dit wonder gebou is met een oneindelyk getal van heilige overblyfzelen nog verrykt, onder anderen met het lichaam van S. Karel Borromeus, met dat van St. Ambroſius, met die van St. Servaas en van St. Protaas; men heeft daar in groote achting de Kapel, daar Auguſtinus in gedoopt wierd, de Graffteden van de Keizer Lodewyk en van Pepin Koning van Italie, alle beide zoonen van Charlemagne, ende het groot Autaar met zyne rykekruiſſen van de waarde van 200000 kroonen, men zegt dat daar 14000 Beelden van Marmer naar 't leven zyn. De vloer is veel ſchoonder en vaſter, als die van S. Pieter te Rome.

TICINUM gemeenlyk PAVIA.

X. Plaat.

Pavie Biſdom. De Stad van PAVIE legt aan de Tezin, Hoofd-ſtad van 't Land van Paveze in het Milaneez, met een hooge School en Bisdom, dat Direct van de H. Stoel afhangt, 't is een vrugtbaare Landsdouwe gelegen, aan een Rivier, die haar alles verſchaft, dat voor de Inwoonders nodig is. De Natuur en de Konſt maaken haar een van de ſterkſte Plaatzen van Europe. Men gelooft, dat zy door de oude Franſſe eenigen tyd na Milanen geſtigt is: vervolgens wierd zy de Romeinen onderworpen, daar na door Attila in de V. Eeu geplondert, en door Odoacre verwoeſt, die Oreſte daar in belegerde: de Lombardiers maakten haar daar Meeſter van onder Alboin haar Koning, welke die na een zeer lange belegering innam, en haar tot Hoofd-ſtad van haar Staat in 't jaar 773. ſtelde. Charlemagne nam die in en maakte Didier de laatſte Koning der Lombardiers zyn gevangen: daar na wierd zy de Koningen van Italie onderdanig gemaakt, tot dat Keizer Otho de I. in 't jaar 951 die innam; hy verjoeg Berenger en zyn zoon; in 't jaar 1004 wierd zy bynaar geheel door de brand verteert: in 't jaar 1059 voerden haare Inwoonders een wreeden Oorlog tegens die van Milanen. Zedert die tyd is zy verſcheide Dwingelanden onderworpen geweeſt, tot dat de Ondergraven van Milanen haar aan haar Staat voegden. De Koning François I. Milanen ingenomen hebbende, belegerde Pavie, daar hy in 't jaar 1525 gevangen wierd. Odet de Lautrek hernam die voor de Franſſen in 't jaar 1527. De volgende jaaren wierd zy weder ingenomen en her-nomen, tot dat zy aan de

Spanjaarts gebleven is. De Hooge School wierd al daar door Charlemagne in 't jaar van 791. geſtigt, en door Keizer Carel de IV. in 't jaar 1361. herſtelt. Men ziet daar ook de Collegien van de Paus, van Borroméi, van de Grifons, van de Marii, van de Jeſuiten, met een groot getal heerlyke Kerken; die van de Auguſtinen is bewaarplaats van 't lichaam van S. Auguſtyn.

XI. Plaat.

Vertoont de platte grond van de Stad en het omgelegene van Pavie, ſodanig als die was, doen François de eerſte Koning van Vrankryk die in 't jaar 1525. belegerde; hy wierd daar geſlagen, en gevangen genomen. Het krygstuyg en Geſchut bleef daar, en meer als achtduyſent Franſſen wierden op de plaats verſlagen.

COMO.

XII. Plaat.

Come Biſdom. COME of COMO legt aan de kant van een Meir van de ſelve naam, acht mylen van Milanen naar het Noord-Weſten met een Biſdom afhangende van Milanen. Juſtinus verhaalt, dathet door de oude Franſſe geſticht wierd, doen zy onder het beleyd van Brennus, in 't jaar 1123. in Italie quamen. De Aarts-biſſchop van Milanen, Anſelmo di Poſterula nam deze Stad in, en maakte daar groote veränderingen. Zy leed zeer veel in 't begin van de XVI. Eeu, geduurende de Oorlogen van Italien: Carel de V. nam haar in 1520. en zyne Troupen maakte daar groote wanordens, om dat de Inwoonders daar Franſſen ingenomen hadden; het Meir van Come of *Larius Lacus* heeft ontrent 34 mylen in zyn omtrek, en het is door veele Vlekken omringt; de Rivier de Ada doorſnyd het van 't Noordweſten tot het Zuydooſten: aan de plaats daar die inkomt, heeft men de ſterkte van Fuentes geſticht. Deze Stad is ryk en wel bevolkt; zy heeft veel groote mannen voortgebragt, gelyk Plinius de jonge, Paulus Jovius, &c.

NOVARA.

XIII. Plaat.

Novara Biſdom. De Stad NOVARA, Hooft-Stad van 't Novareez in het Milaneez, legt op een hoogte en wel ſterk gemaakt, met een Biſdom afhangende van Milanen; 't is de plaats van de geboorte van Pieter Lombard Biſſchop van Parys, die men gemeenlyk noemt *le Maitre de Sentences*, de Meeſter van de Vonniſſen. Deze Stad is dikwils het Tooneel van de Oorlog geweeſt; de Franſſen kregen daar in 't Jaar van 1500. Lodewyk Sforce. In't jaar 1513. belegerden het de Franſſen, daar zy door de Zwitzers geſlagen wierden, die haar in de nacht aanvielen: in't jaar 1515. wierden zy door de Franſſen daar uyt gedreven. In't jaar 1522. namen zy het weder van Philip Torniël, een woeſt menſch en door zyne wreedheden ontſien, die zy deden ophangen; het is 7 of 8 mylen van Milanen naar het Weſten gelegen.

DE STERKTE VAN FUENTES.

Een Schans van 't Hartogdom van Milanen op de kant van 't Meir van Como.

LODI.

XIV. Plaat.

Lodi Biſdom. LODI, *Laus Pompeii*, leyd aan de Ada tuſſchen Milanen en Cremone, 7 mylen van de eerſte van deſe twee Steden na het Zuydweſten, met een Biſdom afhangende van Milanen; zy is de Hoofd-Stad van het kleyne Land van Lodeſan, in een Landsdouwe uytnemende vruchtbaar in weyden: de oude Stad, die zyn naam van de Volkplantinge van Pompejus haalt, is verwoeſt geworden, die men heden *Lodivechio* noemt. De oude Franſſe zyn ſtigters van deſe Stad; de Milaneſen verwoeſteden die; de Keiſer Frederic de I. liet die in't jaar 1158. aan de Ada weder opbouwen, men vervoerde daar de heylige overblyffelen van S. Baſienus, die ten tyde van S. Ambroſius daar Biſſchop van geweeſt was.

BESCHRYVINGE VAN 'T CREMONEEZ.

Een Landſchap van 't Hartogdom van Milanen, in Italie, het legt tuſſchen de Po, de Oglio en de Ada, hebbende voor Landpalen in 't Weſten het Lodeſan, en het Cremaſc: in 't Noorden het Mantuaans; en het Hartogdom van Parma in 't Zuiden; boven Cremone de Hoofd-ſtad van 't Land, ziet men daar Cazal Maggiore, en Picighitone door de gevangenis van François de I. Koning van Vrankryk bekent.

CREMONA EEN STAD VAN 'T HARTOGDOM VAN MILANEN.

XV. Plaat.

Cremona Biſdom. CREMONA legt aan de linkerhand van de Po, Hoofd-ſtad van 't Cremoneez in het Milaneez met een Bisdom afhangende van Milanen; naar de grenzen van 't Hartogdom van Parma; 16 of 17 mylen van Milanen naar het Zomerze Ooſten, en vyf mylen van Plaizance, naar het Noordweſten. Zy wierd ontrent het jaar van Rome 445. geſtigt: Zy maakte daar een waterleyding, waar door zy, haar Stad uit de Rievier de Po met water verzien, en heeft den omtrek byna van anderhalve myl, haar Kaſteel is

is uitnemende ſterk, en de Toren van een wonderbaare hoogte; haare ſtraaten zyn breet en regt, aan wederzyde met heerlyke Huizen; daar zyn ſchoone Kerken en groote markten: het portaal van de Hoofd-kerk is op Pilaren van Marmer verheven, en het groot Autaar is wonderlyk fraay; in de Collegiale Kerk van S. Pieter bewaart men het lichaam van de Heilige Maria van Egypten. Deze Stad is groote veranderinge onderworpen geweeſt; Annibal deede haar in 't doortrekken van Italie veel lyden; de Gotten maakten daar meede veele wanorders; zy wierd door de Slavoenen en Lombardiers in 't jaar 630 teenemaal verwoeſt, dog in 't jaar 1284 door de vlyt van den Keizer Frederik Barberouſſe weder opgebout, die deze Hooge Tooren daar deede optrekken; in 't vervolg had zy haare Borg-graven; daar na heeft men haar aan de Franſſen, aan de Venetianen, aan de Hartogen van Milanen, en aan de Spanjaarts onderworpen gezien.

De Prins Eugenius van Savoyen geraakte met drieduizend man in Cremona, alwaar meer als achtduizend Franſſen in bezetting lagen, daar hy 'er een groot gedeelte van verſloeg, en de Maarſchalk van Villeroy met veel Hoofd-mannen en Zoldaten in de nacht van de 31 Januari op de 1 Februari 1702. gevangen nam.

XVI. Plaat.

De Platte grond van de vermaarde Tooren van Cremona.

TORTONA.

XVII. Plaat.

Tortone Bisdom.

TORTONA is de Hoofdſtad van een klein Land het *Tortoneez* genaamt, 12 mylen van Milanen na het Zuid-ooſten, met een Bisdom afhangende van Milanen. Deze Stad is ſterk, en door een goed Slot beſchermt, de Franſſen bemagtigden het in 't jaar van 1642, en verlooren dat het volgende jaar wederom.

BESCHRYVINGE VAN HET HARTOGDOM VAN PARMA. of van het PARMEZAN.

Het PARMEZAN, dat de Italianen *Il Parmegiano*, noemen, is tuſſchen het Milaneez in 't Weſten en in 't Noorden, heeft de Staat van Modena in 't Ooſten, en de Republyk van Genua in 't Zuiden zyne uitgeſtrektheid van 't Zuiden naar 't Noorden is van ontrent dertien groote Franſſe mylen, en van 't Weſten naar 't Ooſten van 22 en een half. Deze Staat bevat boven het Hartogdom van Parma dat van Plaiſance, de Staat van Buſſeto, en van *Val di Taro*, 't Hartogdom van Caſtro, en Ronciglione: deeze twee laatſte zyn onder het gebied van den Paus. Deze Staat heeft zedert het verval van 't Keizerryk verſcheide wiſſelvalligheden uitgeſtaan, tot dat de Paus de geruſte bezittinge daar van hebbende verkregen, de Paus Paulus de III, die men te vooren Alexander Farneze noemde, in 't jaar 1545. zyn zoon Pieter Louis Farneze daar Hartog van maakte. Deze Hartog wierd twee jaar daar na door de Pallavicini en eenige anderen verſlagen, die door Keizer Carel de V. daar toe opgemaakt waren; zyn zoon Octavio Farneze wierd door dezelve Keizer zeer laſtig gevallen, maardoor de Franſſen beſchut, die deze Staat in zyn geſlagt beveſtigden. Deze Opperhoofd is een Leenheer van de H. Stoel, en betaalt daar aan jaarlyks tot erkentenis van de huldinge 10000 kroonen.

PARMA.

XVIII. Plaat.

Parme op 44 grad. in de breette, en 32 grad. 40 min. in de langte.

De Stad PARME, *Parma*, legt aan de Rivier Parme, is in drie deelen verdeelt door die Rivier; en werd weder door drie bruggen aan een getrocken, daar is een Hooge School, in 't jaar 1599. door Reinuce Farneze geſtigt, en een Biſdom afhangende eertyds van Ravenne, maar nu van Bologne; het is het gewoonlyk verblyf van den Hartog, en de Zetel van zyn geregt. Men agt daar veel het Paleis van den Hartog en zyne tuinen, ende Hooft-Kerk, de ſterke bouwingen van het Kaſteel, met vyf weerbare bolwerken, met veel geſchut, waar van' er 50 in twee Galderyen zyn, daar zyn agt wagthuizen voor de Soldaten, en behoeften van Oorlog; en wapenen voor 6000 mannen; de gragten zyn van twee zyden droog, maar in 't midden hebben zy een waterloop op de manier van een kleine gragt vol water: alle de reegels van de Fortificatie zyn daar in waargenomen. Alexander Farneze Hartog van Parma, een van de grootſte Hooft-mannen van zyn tyd, en Maria van Portugal zyn Vrou, zyn by de Kapucynen begraven. De Dom is beſchildert door de vermaarde Coreggio, als ook de Kerk van S. Jan; men ziet daar twee Schilderyen van de zelve Schilder in een Kapel, namentlyk een Chriſtus van 't kruis afgenomen, en een Martelaar, en Heilige Martelareſſe, die men niet genoeg kan ſchatten; in de Stad zyn veele doorlugtige geſlagten, en meer dan 30000 zielen. Zyne landsdou is zeer vrugtbaar in allerhande vrugten, in uitſtekende Wynen, en in Oli, en men maakt daar ſeer veel kaas. Het inkomen van de Prins is ontrent een millioen en acht hondert duizend guldens jaarlyks. Deze Stad is zeer oud, en na het Verval van 't Ryk heeft zy verſcheide Heeren gehad; de Keizer Frederic Barberouſſe wierd gedwongen, ſchandelyk van deze Plaats, na eene beleegering van twee jaaren, te moeten opbreken. Zy heeft een hooge School van geleerde lieden, die men de *Innominati* noemt.

PLAISANCE OF PIACENZA.

XIX. Plaat.

Plaisante Bisdom.

PLAIZANCE, of in 't Italiaans *Piacenza* legt in een vruchtbaare Vlakte, 100 treden van de Po, met de tittel van Hartogdom en Bisdom afhangende van Bologne. De schoonheid van haare Kerken, van haare huizen, van haare markten, van haare straaten en van haare fonteinen konnen haar deze naam gegeven hebben. Zy is zeer oud, en is voor dezen 't eerste Land van de Romeinen geweest. Tegenwoordig zyn de Hartogen van Parma, die van het huis van Farnese zyn, daar Meesters van, en hebben het zeer wel versterkt, het heeft groote grachten, bolwerken met gebakke steen opgehaalt, en een slot heel regelier, met goede bolwerken voorzien; men ziet daar een schoone Plaats, daar het Hof van 't Gerecht is, en dat van de Hartogen met vier wachthuizen, ieder van ses verdiepingen hoog. Door haar hooge School is zy noch vermaart; men telt daar byna 30000 persoonen, 2000 Geestelyke, zo mannen als vrouwen; onder de doorluchtigste geslachten aanmerkt men die van de *Scotti*, van de *Landi*, en van de *Augusscioli*. Men maakt groot werk van de Parmezaan Kaazen; daar zyn 'er, die tot 200 pond toewegen.

BESCHRYVINGE VAN 'T HARTOGDOM VAN MODENA VAN REGIO EN VAN CARPI.

Het Modenois of de Staat van MODENA heeft die van Parma in 't Westen, de Hartogdommen van Mantua en van Mirandola in 't Noorden, het Boulonnez, en een gedeelte van 't Ferrareez in 't Oosten, en een gedeelte van Toscane en van de Republyk van Luca in 't Zuiden. 'T gene van 't Zuiden tot het Noorden ontrent 20 mylen, en van 't Westen tot het Oosten ontrent 15 mylen maakt. Dit Land wierd door de Keizer Frederic de III. in 't jaar 1452. tot een Hartogdom verheven in 't faveur van 't Huys van Borso d'Este: het is zeer vruchtbaar in wynen, vruchten, graanen en vee: daar zyn groote mannen uit voortgekomen, gelyk de Kardinaal Sadolet, Sigenius en Fallopius. In deze Staat zyn 100 Dorpen of vlekken, en een zeer groot getal Kasteelen. De Hartog kan daar twee millioenen guldens, 20000 voetknegten, en 6000 ruiters uit trekken.

MODENA.

XX. Plaat.

Modena op 43 grad. 52. min. in de breette en 33 grad. 35. min. en de lengte.

MODENA legt tusschen de Rivieren de Sechia en de Panaro; zy is omringt met muuren en gragten vol van water, met een Bisdom afhangende van Bologne; men ziet daar veel overdekte wandelplaatzen en boogen, menigte Fonteinen: de straaten zyn daar zeer nau; de Romeinen hebben zig hier in 't eerste sterk gemaakt; deze Stad wierd onder de Gotten en Lombardiers verwoest, en door de kinderen van Charlemagne weder opgebout. Daer is een Slot heel regulier: het Paleis van de Hartogen is heel heerlyk; de Hooftkerk, de andere Kerken, en de Kloosters zyn de nieusgierigheid van de vremdelingen wel waardig. Deze Stad is al vry bevolkt, men teld daar omtrent 40000 perzonen in, men maakt daar de schoonste momaangesigten van ganssch Italien.

REGIO OF REGGIO.

XXI. Plaat.

Regio, Bisdom.

De Stad REGIO of REGGIO is de tweede van 't Modenois, hebbende een sterk Slot, bevolkt met ontrent 22000 zielen, met een Bisdom afhangende van Bologne: haare weder opbouwing is zy aan Charlemagne schuldig; na dat zy door de Gotten en veele andere volkeren dikwils verwoest geweest zyn. Het omgelegen land van deze Stad is zeer vrugtbaar in alles: men dryft daar groote handel in zyde. De verwelfzels van de lieve Vrou Kerk zyn door vermaarde Schilders beschildert, gelyk ook de Kapel van de Confrerie of Broederschap van de dood.

MIRANDOLA.

XXII. Plaat.

Mirandola Hartogdom.

MIRANDOLA of MIRANDE is een opperhoofdig Hartogdom met een Stad van de zelve naam, tusschen het Ferrarez, Modenois, Mantuaan en de Concordia. De Stad word door zeven Koninklyke Bolwerken beschermt, daar is een goed Slot. Het Huis van Pica is zedert 5 of 600 jaren in de bezittinge van Mirande. De Prins heeft het regt van geld te doen slaan, dat maar in zyn Staat gangbaar is: Deze Stad wierd gestigt ten tyde van de Keizer Constans zoon van Constantyn de Groote.

BESCHRYVINGE VAN 'T HARTOGDOM VAN MANTUA.

Het MANTUAAN of de Staat van MANTUA bevat veel andere kleine in zig, die deze Hartog van de Keizer te leen houd, daar hy de instelling van ontfangt. In 't Noorden is het door het Veronez bepaalt, dat de Staaten van Venetien toekomt, in 't Westen door Bressan en een gedeelte van 't Milanez; in 't Zuiden door het Hartogdom van Modena, en in 't Oosten door de Kerkelyke Staat: zyne uitgestrektheid van 't Zuiden tot het Noorden is ontrent van 12 mylen, en van 't Westen tot het Oosten

Ooſten van 16 of 17. Deze Prins is van het Huis van Gonzaga, die het Mantuaan zedert het jaar 1327 of 28 bezit. Loüis de Gonzaga na dat hy de Tyran Paſſerino Bonacolza had gedoodt, verkreeg de heerſchappy daar van onder de tytel van Stadhouder van 't Ryk; zyne nazaten namen dikwils de naam van hooftmannen aan tot Jan François toe, die de Keizer Sigismond in 't jaar 1433. tot Mark-Graaf maakte. Carel de V. verhief het tot een Hartogdom in 't jaar 1530. Dit Land is heel vruchtbaar in alles: de Oorlog, die daar tegenwoordig heerſcht verwoeſt het zeer. Het inkomen van deſe Prins kan tot ontrent drie Millioenen guldens beloopen, het Montferrat daar onder begrijpende.

DE STAD VAN MANTUA.

XXIII. Plaat.

DE STAD EN OMLEGGENDE LAND VAN MANTUA.

XXIV. Plaat.

Mantua Bisdom 44 grad. 20. min. in de breette en 33. grad. 10. min. in de lengte.

De Stad MANTUA is in 't midden van een Meir geſticht, in de rivier de Mincio; zodanig datmen die niet naderen kan, als door twee Bruggen op het zelve Meir gebout, waar van de eene 600 treeden lang is, 't geene haar zeer ſterk maakt; zy is verciert met een Bisdom, dat niet als van de H. Stoel afhangt, haar omtrek is ontrent van een groote myl. Veel bolwerken en andere verſterkingen beſchermen haar tegen de vyanden. Men houd, dat zy geſtigt is geweeſt meer als 430 jaar voor Rome. Men telt daar acht Poorten, 18 Parochien, 40 Geeſtelyke huizenvan de eene en de andere ſex, en 60000 zielen. Men aanmerkt daar byzonder de Hoofd-kerk of de Kerk van den Dom, waar van het welfzel geheel vergult en beſchildert is; zeer aanzienlyk is ook de Kerk van S. Dominicus, het Paleis van den Hartog door zyn inboel en Rykdommen vermaart, het Stadhuis, en een menigte koren en zyde molens. Men bewaart in de Dom Kerk veele Heilige overblyfſelen, gelyk het lichaam van St. Anzelmus, Biſſchop van Luca, als ook van het dierbaare bloed van den Zaligmaker; in de Kerk van S. Andries is het lichaam van S. Longis begraven, die men zeid, deze koſtelyke druppelen bloeds daar gebragt te hebben. Deze Stad wierd in 't jaar 1630 den 18 Juli door Colalto Veldheer van 't Leger van de Keizer ingenomen; de Soldaten vernielden daar veele onvergelykelyke werkſtukken, en men zoude de ſchade niet konnen waarderen, die zy in het Paleis van deze Prins veroorzaakten, daar oneindelyke dingen van eene onwaardeerbaare prys in waren, alles wierd daar teenemaal geplondert en vernielt. De andere Luſthuizen buiten de Stad zyn de Té, de Favorite, Mamirol, Goto, ende Virgiliana: is een groote anderhalf myl langs een groote breede weg van alle kanten met boomen beplant men ontmoet daar Mamirol, dat een luſthuis van den Hartog is.

CASTIGLIONE DELLE STIVERE.

XXV. Plaat.

Caſtiglione van de Stiver, een Prinsdom

CASTIGLIONE VAN DE STIVER is Hoofdſtad van een klein land van de zelve naam met de tittel van Prinsdom, op de grenſen van 't Mantuaans, tuſſchen Mantua en Breſcia; 't is een zeer ſterke plaats, 6 of 7 mylen van Mantua naar het Noordweſten: het komt den Hartog van Mantua toe.

BESCHRYVINGE VAN 'T TIROL EN VAN DE LANDSTREEK. VAN TRENTE

Het Bisdom of Prinsdom van TRENTE is door de Landen van de Staat van Venetien omringt, uitgenomen van de kant van 't Noorden, daar het bepaalt is door het Graafſchap van Tirol, en een gedeelte van de zyde van 't Weſten, daar het Valteline tot Landpaalen verſtrekt. Zyne uitgeſtrektheid van 't Zuiden tot het Noorden is ontrent van 18 mylen, en van het Zuidooſten tot het Noordweſten van 28 mylen. 'T is een Land vry ryk, om dat het een doortocht van Italie in Duitsland is. Het is in Italie ingeſloten, hoewel eenige Auteurs zonder veel reden gezeid hebben, dat het een lid van het Tirol is; mogelyk om dat deze Biſſchop, onder de Princen van 't Keizerryk zyn rang houd, dat hy in de Landvergaderingen van Tirol een zitplaats heeft, en dat hy onder de beſchuttinge van de Keizer is. Deze Prelat is waereltlyk en geeſtelyk Heer van het grootſte gedeelte van het Land; dat in de Alpes gelegen is.

DE STAD VAN TRENTE.

XXVI. Plaat.

Trente Bisdom 45 grad. 25 min. in de breette, en 33 grad. 20 min. in de langte.

De Stad van TRENTE legt aan de Rivier d'Adige, 't is de Hoofd-ſtad van een klein land genaamt het *Tridentin*, in een aangenaam dal, met Bergen omringt, 9 of 10 mylen van Verone naar het NoordWeſten. Zy heeft een groote naam gekregen door de algemeene Conſilien, die men daar tegens de leerſtukken van Luther en de nieuwe leeringen gehouden heeft; deze vergadering wierd onder drie Pauſen gehouden, en duurde 18 jaar. Die begon de 13 December in 't jaar 1545. en eindigde niet, als de vierde van de zelve maand in 't jaar 1563, om dat die eens door de peſt, en op een ander maal door de oorlogen van Duistland afgebrooken wierd. men kieſt den Biſſchop uit de Canonniken van de Hoofd-kerk, die alle Edel

zyn. Deze Prelat heeft een inkomen van ontrent 50000 florynen of Duitze guldens; aan de poort van S. Laurens is een treffelyke Brug, van 140 treeden lang: deze Stad heeft 4 Poorten, 4 Gasthuizen, 4 Parochien en vele Kloosters. De Kerk van onze Lieve Vrou is van buiten met roode en witte marmer bekleed, zy heeft de Schoonste Orgels van Europe.

BESCHRYVINGE

Van de Staat van VENETIEN of de Republyk van VENETIE.

De Staat van Venetien in't algemeen haare Landpaalen.

De Staat van VENETIEN bevat alle de Landen, die de Republyk in Italie bezit, dat een gedeelte van 't laage Lombardye maakt. In 't Noorden is zy door het Graafschap van Tirol bepaalt; in 't Westen door het Bisdom van Trente en door het Milanez; in 't Zuiden door een gedeelte van 't Milanez, door het Hartogdom van Mantua en door de Kerkelyke Staat; in 't Ooften door de Golf van Venetien en het Carniool; haare uitgestrektheid van het *Haare uitgestrektheid.* Zuiden tot het Noorden is ontrent van 38 mylen, en van het Westen tot aan 't Ooften van 88, van Lecco af aan de grensen van Bergamasco tot die van Carniole en de Stad van Trieste toe. Deze Staat vind zich zedert het jaar 697 door een Hartog bestiert, diemen *Doge.* *Doge* noemt; hy is het voor zyn leven, ten zy dat de Raad hem afzette, 't gene zeldzaam, en echter niet zonder voorbeeld is; gelyk aan François Foscari gebeurde, daarmen het genoegen aan weigerde van hem Hartog te laten sterven, schoon hy 84 jaar oud was, en groote dienften aan de Republyk bewezen had. Teegenwoordig zoude hy van zyn zelven van het Dogat of Hartogschap niet mogen afstaan, hoewel daar voor dezen Hartogen geweest zyn, die het gedaan hebben: hy word door de stemmen der Edelen vergadert met ongemeene omzigtigheden en omstandigheden verkooren. De verkiezinge geschied doot 't lot zonder bedrog, en niet een perzoon zoude daar anders derven naar staan. Zo dra als den Hartog verkooren is, slaat mengeld met zyne beeltenis daar op; daar na word hy door de straaten geleid van het Paleis af met een algemeene toejuiging, en geduerig geschreeu van blyschap, tot dat hy op de Plaats van S. Marcus gekomen is; en in de Kerk getreden zynde doet hy daar de eed, na de kroon en de klederen van Hartog ontfangen te hebben. Deze *Geschiedenis.* Republyk wierd in zyne opkomst onder Borgermeesters en Voorspraken van 't Volk als een volkregering bestiert; op deze laatste volgdende Hartogen, waar van 34 of 36. Opperhoofden waren; in 't jaar 1173. viel zy weder in de Democratia of Volkregering tot het jaar 1298. Zedert die tyd heeft zy haar altyd by de Aristocratia of Regering der Besten behouden; dat is te seggen, dat al het gezag in de handen van een zeker getal van geslagten is, in het Goude Boek geschreven, dat het Register van de Venetiaanze Adel is. Wat de magt van den Hertog aangaat, heeft ontrent de magt, welke eertijds de Prins van den Raad te Rome had; hy heeft niet als de voorsittinge boven de andere Magistraten; 't is waar dat zyne heerlyke kleederen in de openbaare Plegtigheden hem een hoogagtbaare wesen geven. Men aanmerkt in dese Staat vyf voorname Raaden; de 1. is genoemt de *Grooten Raad*, om dat die het gantsche lighaem van den Adel bevat; die verkiest bynaar alle de Magistraten, en maakt Wetten, die zy noodzaakelyk oordeelt. De 2. *Pregadi* genoemt, welke alles af doet, dat de Vrede, den Oorlog, Bondgenootschappen en Verbonden betreft, dat wy den *Raad van Venetien* noemen. De 3. is het *Collegie* bestaande uyt 26. Heeren; dat gehoor aan Gesanten geeft, en haare eyschen en versoeken aan den Raad brengt, daar het alleen aan toekomt, daar op te antwoorden. De 4. genoemt de *Raad van Thienen*, oordeelt van alle de misdaden van Staat, en 't is de ontsachhelykste Vierschaar des Waerelds: de 10. Edellieden, welke daar presideeren, zyn strenge onversettelyke Regters, en werden alle jaaren vernieut: men verkiest yder maand drie Inquisiteurs of Ondersoekers van Staat, uyt deze tien Edellieden; zy moeten het alle op haar beurt zyn: deze drie hebben zoo een groot gezag, dat zy den Hertog, als de minste Ambagtsman te Venetie ter Doodt vonnissen, zonder daar iets van aan den Raad mede te deelen; mids dat de 3 Stemmen het eens zy, anders soude men de 10 moeten vergaderen, om hem ter Dood te doemen: alle de Edelen van de Kerk zyn voor altyd uytgeslooten, om in de Raad plegingen en eenige Ampten van Staat te treeden: aldus is het, dat het onmogelyk voor het Hof van Rome is, van eenig Heymelyck verstant te maken, om in de geheymen van den Raad te dringen. De 5. is de *Geestelycke Raad*, daar de Patriarch van Venetie in voorsit, die ook Primaat of Opper-Kerk-Voogt van Dalmatie is, en Opper Bisschop van de Aarts-bisschoppen van Candia en van Corfou, van de Bisschoppen van Chiozza en van Torcello: de Kerk van S. Marcus erkent hem niet, om dat zy als een byzondere Bisschop heeft, genaamt *Promocris*, hy doet de dienst met een Bisschops Myter, Staf en Ring; hy geeft de zegen aan 't volk, en de plechtigheyd van de hayr-scheeringe der geene die sig in een Order begeeven. De Patriarch werd door de Raed verkooren, en de Opper-Kerk-Voogd door den Doge ofte den Hartog, zy zyn beyde Venetiaanse Edellieden, gelyk ook de Prelaten van Candie, van Corfou, van Trevisо, van Padua, van Vicence, van Verone, van Brescia en van Bergamo; wat de andere Bisschoppen aangaat, de Paus geeft die aan de Borgers en Edellieden van 't vaste Land en aan Geestelyke; de Raad had voor dezen de noeming van alle de Bisdommen en van alle de Abdyen van haar Staat van 't Land en van de Zee, maar zy stont die af door het Tractaat van Vrede, dat zy in het jaar van 1510 met Paus Julius de II. maakte, om hem van 't Verbond van Cameric af te trekken; en deze wyze Raadsheeren geloofde, dat het d'Intrest van haar Republyk niet was, om haar met het begeven van Bisdommen tot voordeel van Edellieden; die door de-ze middel de algemeene

Vyfderhanden Raaden.

Geestelyke Raad.

Twee soorte van Regeeringe.

ne intreſt der Republyk, mogten kome te verzuymen. De Venetiaane hebben twee ſoorten van Regeeringen, 't een is in 't Lombardie, dat men de *Staat van 't Vaſte-Land* noemt, en 't andere op of om de Zee, 't geene men de *Staat van de Zee* noemt; de eerſte van deze Staaten heeft veele Landen en Steeden onder haar gebied, als Treviſane, 't Paduan, 't Vicentin, 't Veronois, 't Bergamaſc, Cremaſc, Breſſan, Polizin of *il Contado di Rovigo*, en 't Frioul. De *Staat van de Zee*, is de Provincie van Venetie ofte *il Dogado*, een gedeelte van Iſtrie, en van Dalmatie, van Albanie, de Eilanden van Corfou, Zante, Zefalonie, Cerigo, en eenige Plaatzen in Candie, en by na geheel Morea, de Golf van Venetie, ofte Adriaanze Zee; 't gene André Moroſin Noble Venetiaan *Reipublicæ dominium* noemt. De Generaal ofte Gouverneur van de Golf is de oudſte Zee Officier van de Republyk, en hy heeft ook 't gebied in de Bataillies, met die Privilegie als de Generaal ter Zee komt ziek te worde ofte te ſterven, hy zyn plaats bekleet tot dat de Senaat een ander noemt: deeze Bediening is voor altijt, daar ter Contrarie die van de Generaliſme niet langer is, als den oorlog duurt; de inkomſte van de Republyk zyn niet zeeker, zy zyn minder of meer naa dat de Staat het noodig heeft. De groote Schatte die veel Particuliere beſitten, kennen in tyd van nood groote ſommen gelds by een brengen, daar word van geen zaak in den Senaat gehandelt, ofte de zelve zyn al voorens in de Collegies geweeſt, en gemeenelyk zyn die advyze van 't Collegie verdeelt, een Secretaris notteert yders advys, en geeft het ſoo over in de Senaat, en de leeſing daar gedaan zynde, zeyt yder daar zyn advys over; en eyndelyk komt men aen de *Balotatie*, op de volgende manier. Voor iders advys is'er een Secretaris die de ſtemme by een ſamelt, en gaat van Hand tot Hand; deeze Secretariſſen hebben ider een witte doos, en de noble geven aan wie het haar belieft haar balletje? daar op volgen nog twee andere Secretariſſe, d'eene met een groene Doos die de balle verſamelt van die alle de advyze verwerpen, en een andere met een Roode Doos, voor de *Non-ſincere*. En dat in 't getal der balletjes overhaelt, werd by 't Senaat vaſt geſtelt, en zoo vervolgens werd yder zaak gereſolveert, ofte verworpen; yder van de Noble mogen haar gevoelle over ider zaak zeggen, 't zy voor of tegens; maar egter mag niemant als de Doge, de Hooge Raads-Heeren, de Ballotagie voorſtellen, 't gene wyſlyk door de Senaat geordonneert is, om alle Confuſie en langdurigheyd voor te kommen. Als men een Perſoon verkieſt tot den Raad of Senateur, daar heeft het lot geen plaats, maar men neemt die geene die men oordeelt het bequaamſte daar toe te zyn.

De Republyk van Venetie in drie Staate verdeelt.

1. De Staat van 't vaſte Land in 9 principale Deelen.	Bergamazc,	*Bergame*, *Bisdom.*
	Cremazc,	*Crema*, Bisdom.
	Breſſan,	*Breſſe*, Bisdom.
	Veronez,	*Verone*, Bisdom.
	Polezin,	*Rovigo*, Bisdom.
	Padouan,	*Padoue*, Bisdom.
	Vicentin,	*Vicenza*, Bisdom.
	Trevizan,	*Trevize*, Bisdom.
	Frioul,	*Aquilée*, Patr. Geruineert *Udine*, Patr.
2. De Staat van de Zee in 5. principale Deelen.	De Provintie van Venetie, ofte *il Dogado.*	*Venetie*, Patr. Capit.
	Gedeelte van Iſtrie,	
	Gedeelte van Dalmatie,	*Zara* Arsb. *Corfu*, Bisd.
	Verſcheyde Ylanden in Candia.	
3. De Geconqueſteerde Landen.	by naa 't geheele Morea,	
	Athene Land.	

BESCHRYVINGE VAN 't BERGAMAZC.

't Bergamazc, leyd tuſſchen het *Valteline*, aan 't Noorde, en 't Millaneez aan 't Weſten, 't Cremaſc, aan 't Zuyde, 't Breſſan, aan 't Ooſten, en heeft van het Zuyd tot het Noorde omtrent 12 Mylen, en van het Weſte tot het Ooſte omtrent 10. Mylen: dat Land werd bevogtigt door verſcheyde kleyne Revieren, die het heel vrugtbaar maaken: in zonderheyd in Karſtanges en in Vee.

BERGAMO Een Stadt der Venetiaanen in 't BERGAMAZC.

XXVII. Plaat.

Bergamo legt op 45. graden in de breete en op 31. graden 30. minuten inde langte.

De Stadt Bergamo, is de Hooft-Stadt van het Bergamazke, leyd op een Berg, een dag reyſens van de Stadt Millano, naa het Noord-Weſte, tuſſchen Breſſe, Crema, Lody, en Como; het is een Bisdom athankelyk van Millano, deze Stadt is ſterk door zyn Kaſteel en Muuren, en door zyn voordeelige ſituatie; hy heeft vyf voor-ſteeden, die yder als een kleyne Stadt zyn: verſcheyde Princen hebben daar Meeſter van geweeſt, en eyndelyk onderworpen aan Philippus Graaf van Millaan, en omtrent het jaar 1419. naa de Doot van die Graaf, hebben zy zig onderworpen aen de Venetiaanen; in 't Jaar 1509. ſloeg Louis de XII. het Leeger van de Republyk by Aignadel, en veroverde Bergamo, en in de Jaaren 1516. quam het weder aan de Venetiaanen, die het

tot nog toe beſitten, 't is een vermakelyke Stadt wel geboudt, in de groote Kerck zyn 24. Heylige Lighamen: De taal vande Bergamazke is een der Plomſte van geheel Italien.

BESCHRYVINGE VAN CREMASCO.

't Cremasco, is in 't Zuyde van Bergamazc, en in 't Graaf-ſchap van Millano, daar het eertydts onderhoorde, 't is een kleyne Provincie, maar heel vrugtbaar in Koorn, Wyn, en Vlas; buyten Creme die de Hooft-Stadt is, en ziet men niet als Dorpen, en Buurten.

CREMA ofte CREME.

XXVIII. Plaat.

Crema, leyd aen de Revier de Zerio, die ſig by het Millaneez in de Revier de Adde werpt, en is een Bisdom afhangende van Bolongne, geſtigt door den Paus Gregorius de XIII. 't Paleys, 't Kaſteel, en Fortificatie, maaken de ſtad aanſienelyk; zy hebben onder de Regeeringe der Keyzers, der Borg Graaven van Cremone, en Plaiſance, als ook onder de Hertoge van Milano geweeſt; en zyn nu onder de Venetiaanen, het leyd omtrent 10 uuren van Bergamo, naar het Zuyde.

BESCHRYVINGE VAN BREZZAN.

Brezzan, Heeft het Bisdom van Trente, en het Valteline aan 't Noorde: het Bergamazc aan 't Weſte, 't Millaneez aan 't Zuyde, 't Veroneez en 't Bisdom van Trente aan 't Ooſte, en heeft van het Zuyde tot het Noorde omtrent 22. a 23. Mylen, en van het Weſte tot het Ooſten 12. Deze Provincie heeft verſcheyde Lacs; als d'Iſco, d'Idro, en de Garda. En werd door de Revier d'Oglio, en verſcheyde andere bevogtigt, 't gene het Land heel vrugtbaar maakt.

BRESCIA ofte BREZZE.

XXIX. Plaat.

Op 44. graden 50. minuten inde breete en op 32. graden 30 minuten inde langte.

De Stadt Brescia, leyd aan de Revier de Gothzo, by la Mela, heeft een Bisdom afhangende van Milaan, en heeft door de factie van de Guelfes en de Gibelins veel geleeden: de Graaven van Milane maakten haar daar Meeſter van, tot dat ze haar onderworpen aan de Venetiaanen; daar naa weder aan Lodewyk de XII. In 't Jaar 1509. François I. zedeerde het weeder aan de Venetiaanen, inde Jaare 1517. Het heeft ſchoone Fortificatie, en een ſterk Kaſteel, gebout op een Hoogte, met veel buyte werken, en een Arzenaal; verſcheyde ſchoone Water Welle loopen door de Straaten.

BESCHRYVINGE VAN HET TERRITORIE VAN VERONE.

't Veroneez, is tuſſchen 't Bisdom van Trente, naa 't Noorde, 't Brazzan naa Weſte, 't Graafſchap Mantoua aan 't Zuyde, Vicentin en 't Padouan aan 't Ooſte, het heeft van het Zuyde tot het Noorde omtrent 11. of 12 Mylen, en van het Weſte tot het Ooſten 9. of 10. het is redelyk goed Land.

VERONA.

XXX. Plaat.

45. graden 50. minuten in de breeten, 33. graden 20. minuten inde langte.

De Stad Verona, is de Hoofd-Stad van het Veroneez, geleegen aan de Revier d'Adige, die het aan twee ſcheyd, hoe wel door twee Bruggen weder vereenigt. 't Heeft een Bisdom athangende van Aquilée ofte Udena, het is een van de grootſte en mooyſte Steede van Italien: men ziet op het kleyne Ylant van den H. Thomas, een menigte van Zyde ſtoffe werkers, daar zyn drie Kaſteelen, een Renbaan, een Amphitheatre, en verſcheyde overblyfzels van Oudtheeden. De Groote Kerk is aan den H. Zenon toegeweyd, daar zyn verſcheyde deftige Graf-Steden, als die van den Paus Luce III., en van verſcheyde Biſſchoppen, de Toorn, 't Raad-Huys, verſcheyde Paleyzen, en Plaatzen zyn aanſchouwing waardig: daar vallen heele goede Olyven.

DE SCHOUBURG OFTE AMPHITEATRE VAN VERONA.

XXXI. Plaat.

De buyten muur van deze Schouburg is by naar verwoeſt, maar men heeft de zorg gehad, om de banken van tyd tot tyd te onderhouden, die de oudheyd by na vernielt had; daar zyn 'er vier-en-veertig, de hoogſte bank heeft vyf hondert dartig treden in zyn kring, en de laagſte twee hondert vyftig: het is in zyn diametre of langte 233. Françe voeten; ende in zyn breete 136. voeten 8. duymen, de dikte van 't gebou, zonder de buytenſte bedekte weg, is 100. voeten vier duymen, en met de dikte van de muur en van de bedekte weg: is de breete daar van 120. voeten tien duymen, zoo dat de langte van alles is 474. voeten 8. duymen. Elken trap is by naar anderhalve voet hoog, en bynaar 26. duymen breet. Daar konnen 23000. Perzoonen in zitten, nemende voor ider Perzoon anderhalve voet in 't vierkant. Op elken eynde van de Vegt-plaats is tuſſchen de banken een portaal 25. voeten hoog, waar door men van de ſtraat in de Vegt-plaats komt, en boven yder Portaal een plat 20. voeten lang en 10. breet, van voren en van ter zyden met Pilaarkens van Marmer geſlooten. Men ziet nog onder het Welfzel de Stallen daar de Beeſten in geſloten

ten waren, die het Volk moſten vermaken. Men gelooft dat dit werk-ſtuk van Auguſtus is, of ten minſten dat het onder Auguſtus gemaakt is.

BESCHREYVINGE van het PADUAN en van het POLEZIN van ROVIGO.

Het PADUAN, is tuſſchen het Treviſan in't Noorden, en het Vicentin in't Weſten, het Polezin in't Zuyden, en de Golf in't Ooſten. Zyne uytgeſtrektheyd van 't Zuyden tot het Noorden is ontrent van 14. Mylen, en van het Weſten tot het Ooſten van 16. 'T is een goed Land.

Het Polezin. Het Polezin heeft de Revier Adige, in 't Noorden het Paduan, in't Zuyden het Ferrarez, in't Ooſten de Golf. 'T is een kleyn Land, dat van 't Zuyd-Ooſten tot het Noord-Weſten eene uytgeſtrektheyd heeft van 16. Mylen, en 6. in de breette.

RHODIGIUM, Gemeenlyk ROVIGO.

XXXII. Plaat.

Rovigo Bisdom. De Stad ROVIGO, legt aan de Rivier d'Adige, zyn Land-ſtreek vind zig by naar door deze Rivier omringt; 't is de verblyfplaats van de Biſſchop van Adria.

PADOUE of PADUA.

XXXIII. Plaat.

Padua op 45. graden 10. minuten in de breete, en op 34. graden 20. minuten inde Langte. De Stad PADOUE, legt in een ſchoon Land met een Bisdom af-hangende van Aquilea. De Venetiaanen bragten het onder haar gebied, in't Jaar 1406. De Rivier de Brante geeft haar groote voordeelen, en maakt het als een Bolwerk voor de Venetiaanen, naar de zyde van Lombardye: men verdeelt haar in de oude en nieuwe Stad; de eerſte behoud nog haar Kaſteelen, haar Toorens, haare Muuren, en Gragten vol water: het Paleys daar men Regt doet, is een Koſtelyk gebou, van buyten is het zeer Heerlyk; in dat zelve Paleys zietmen de vermaarde Bibliotheek van Padoue, 't is een groote Zaal, die 180. treden in de langte en 40. in de breette heeft. Men aanmerkt ook in de oude Stad de welgeſtigte Hoofd-Kerk en de Hooge School; men kan onder de uytſtekken van de Huyſen voor de Regen en Zon gedekt wandelen. In de nieuwe Stad zyn twee Abdyen, verſcheyde Kerken en Klooſters heerlyk geboud: de Hooge School, door Charlemagne opgeregt, en in 't Jaar 1179. en 1222. herſtelt, is altyd in groote agtinge geweeſt, en heeft groote Mannen voortgebragt. Men ziet daar nog twee Academie van Doorlugtige verſtanden, welke zyn *gli recoverati & gli inflammati.*

BESCHREYVINGE VAN DE LANDSDOUWE VAN VICENZA.

Het Vicentin. Het VICENTIN, is tuſſchen het Trevizan in't Noorden; het Bisdom van Trente in't Weſten; het Veroneez en een gedeelte van 't Paduan in't Zuyden; en het Paduan in't Ooſten gelegen; het mag van't Zuyden tot het Noorden ontrent 13. Mylen, en van't Weſten tot het Ooſten 10. hebben. 'T is een goed Land, men noemt het gewoonlyk de Tuyn en de Vlees-hal van Venetie, byzonderlyk het Regts-gebied van de Stad van Vicenza; maar de Inwoonders van deze Stad en daar rontom zyn beſchuldigt van al te wraakgierig te zyn, want men noemt haar de Moordenaars van Vicenza.

VICENCE of VINCENCE.

XXXIV. Plaat.

De Stad VICENZA of VICENCE, is ſeer voordeeliglyk tuſſchen twee Rivieren gelegen in een Landgrond ſeer vrugtbaar in alles, met een Bisdom afhangende van Aquilea; zy heeft veel ſchoone Paleyzen; een groote Plaatz verciert met welfzels voor de Tournooy ſpeelen: na verſcheyde wiſſelvalligheden is zy onder de magt der Venetiaanen geraakt: haar Hoofd-Kerk S. Vincent is zeer heerlyk.

BESCHREYVINGE van't TREVIGIANO.

Het Treviſan. Het TREVIZAN, het Mark-Graafſchap Trevizane heeft het Frioul in't Noorden; het Bisdom van Trente en het Vicentin in't Weſten; het Paduan in't Zuyden, het Dogado en gedeelte van 't Frioul in't Ooſten. Zyne uytgeſtrektheyd van't Zuyden tot het Noorden is ontrent van 13. mylen, en van't Weſten tot het Ooſten desgelyks: Dit Land bevat de Landſtreek van 't Trevizan, het Belluneze, het Feltrin en Ceneda; de lugt is daar zeer getempert, de Land-grond vloeyd daar over van Graanen, Vrugten, en Vee.

TREVIGNY of TREVIZE.

XXXV. Plaat.

Treviſe Bisdom op 45. graden 40. minuten in de breete en 34. graden 30. minuten in de langte. De Stad TREVIZE, is de Hoofd-Stad van't Trevizan, gelegen aan de Rivier van Pievezella, zes mylen van Venetie naar het Noorden; zy is vry groot en ſterk, ſy heeft een Bisdom afhangende van Aquilea; in't jaar 1509. Belegerde haar Keyzer Maximiliaan dog te vergeefs.

XXXVI. Plaat.

VERONE en TREVIGNY op zy, of in PROFIL, daar men de Beſchryving hier boven van gedaan heeft.

BESCHRYVINGE VAN'T CADORIN.

Het CADORIN, kleyn Landſchap van de Staat der Venetiaanen, is bepaalt in't Ooſten door het eygentlyke Frioul, in't Zuyden door het Bellunois, dat in't Weſten haar ook bepaalt, en het Bisdom van Brixen, in't Noorden. Dit Land is zeer bergagtig, het laat egter niet naa van vry bevolkt te zyn. Haare Inwoonders, hoewel onderdaanen der Venetiaanen, beſtieren nogtans haar zelven, en zyn van alle belaſtingen vry, tot vergeldinge van haar getrouheyd tot de Republyk.

BESCHRYVINGE VAN'T BELLUNOIS EN VAN'T FELTRINO.

Het BELLUNOIS, Land-ſtreek van't Markgraafſchap van't Trevizan, is tuſſchen het Frioul, het Trevizan, het Cadorin, het Feltrin, het Bisdom van Trente, en het Tirol.

Het FELTRIN, Land-ſtreek van't Markgraafſchap van Trevizane, legt tuſſchen het Trevizan, het Bellunoiz en het Tridentin. Het Feltrin heeft weynig uytgeſtrektheyd, en veel Bergen.

BELLUNO OF BELLUNE, HOOFD-STAD VAN'T BELLUNOIZ.

XXXVII. Plaat.

Bellune Bisdom.

BELLUNO of *Cuitad de Belun*, legt tuſſchen de Bergen, 8. mylen van Trevize naar het Noordeu; zy is kleyn en aangenaam met een Bisdom afhangende van Aquilea.

BESCHRYVINGE VAN'T FRIOUL.

Het Frioul.

Het FRIOUL, in't Italiaans *il Friouli*, is bepaalt in't Noorden door Carinthie; in't Weſten door de Alpes, welke het van het Bisdom van Trente affcheyden; in't Zuyden door't Markgraafſchap van Trevizane en de Adriatize Zee, en in't Ooſten door Iſtrie. Zyne uytgeſtrektheyd van't Zuyden tot het Noorden is ontrent van 17. mylen, en van't Weſten tot het Ooſten van 23. Dit Land had voor dezen de tittel van Hartogdom, en veel meer nytgeſtrektheyd, als het heden niet heeft. Men houd dat Julius Cezar de naam daar aan gegeven heeft, om dat hy daar eenige Legioenen hield. Dit Landſchap heeft altyd tot een doortogt aan al de Barbaren gedient, die Italien verwoeſt hebben: het Frioul is aan een oneyndelyk getal van Meeſters geweeſt, en na veele wiſſelvalligheden verloor het Louis de Techio, haar laatſte byzonder Opper-Hooft in 't Jaar 1420, om zig roekeloozelyk in den Oorlog tegens de Venetiaanen ingewikkelt te hebben.

PALMA NOVA.

XXXVIII. Plaat.

De Stad PALMA NOVA is in het Frioul aan de Natizza op een myl van het oude Palma, en drie van Udina, van de Stad Friouli, en van Cradizca gelegen. Palma Nova word voor een van de beſte Plaatze van Europe gehouden; zy is met negen goede bolwerken omringt, door een goed Slot beſchermt, en met een zeer groot getal van geſchut voorzien. De Venetiaanen bouden het in't jaar 1593. om haare Landen tegens de ondernemingen van het Huys van Ooſtenryk te dekken.

BESCHRYVINGE VAN'T LANDSCHAP VAN VENETIE.

Het Landſchap van Venetie of het Dogado.

Het Landſchap van VENETIE, of het Dogado (Hartogdom) of de Doge (Hartog) maakt een kleyne ſtreek rontom de Stad van Venetie, van de mond van de Rivier Iſonzo tot de Adige toe; 't geene zig vertoont als een halve maan om de Golf, en is van een kleyne uytgeſtrektheyd.

VENETIA.

XXXIX. Plaat.

Venetie Patriarchſchap op 45. graden 10. minuten inde breete, en 34. graden 50. minuten inde langte.

De Stad VENETIA, en in't Italiaans *Venetia* en *Vinegia* is de Hoofd-Stad van de geheele Staad van Venetien, gelegen in de Golf van de zelve naam, en verdeelt in 72. Eylanden, die ontrent 3. mylen in haar omtrek maken, daar zy geſtigt is, met de tittel van Hartogdom en van Patriarchſchap. Zyne ſtigtinge begon in't jaar 421, als Attila Koning der Hunnen, naa Aquilea verwoeſt te hebben, met een magtig Leger voort trok om Italien te plonderen en te vernielen: zoo dat de Paduanen en eenige andere omleggende Volkeren de aankomſt van deze Barbaar vreezende zig inde poelen en Moeraſſchen op de grond vande Adriatiſe Zee begaven, om haar in zekerheyd te ſtellen, in't begin bouden zy eenige Huyzen in't Eyland van Rialto, vervolgens op 59. anderen, die zig daar ontrent bevinden, en eyndelyk op de twaalf andere, die alle te zamen heden de ſterkſte, de reguleerſte, de rykſte en de bloeyenſte Stad van Europe maken. De Hartogen hielden daar in 't jaar 810 noch haar verblijf niet: Eenige tyd daar na deed men daar een Paleys voor haar, en een ander voor de Biſſchop bouwen. Deze 72 Eylanden bleven nogtans 300 Jaaren, de eene van de anderen geſcheyden, en wierden ieder door een byſondere Tribun of Voorſpraak van 't Volk beſtiert, die van elken Eyland na zyn wyze alle Jaaren verkooren wierd: Zoo dat het niet als een bondgenoodſchap van veele nabuurige Eylanden was, die het gemeen belang vereenigde, om zig tegens de Barbaren te ſtellen; en alzoo zy yder haar Geeſtelyken Herder, zoo wel als een Tribun hadden, ziet men nog in deze Stad 72. Parochien. Venetie

is

is op paalen geboud, haare ſtraaten worden door water-gragten beſpoelt, die over al door zoo veel heerlyke Paleyzen bezet zyn, als'er huyzen zyn; S. Theodorus is de eerſte Patroon van deze Stad geweeſt, tot dat het lighaam van S. Marcus daar van Alexandrie gebragt wierd; zedert heeft zy dezen Evangeliſt tot haar voornaamſte Beſchutter aangenomen. De Kerk zyn naam toegewyd is van marmer geboudt, heeft 5. Toorens met loot overdekt; de vloer is van Jaſpis en van Porphir op zyn Mozaiks ingelegt; het Hooft Autaar door vier Pilaaren ondersteunt vertoont in verheven ſnywerk, de Geſchiedenis van 't oude en nieuwe Teſtament; de Capel van 't Heylige Sacrament is door vier Colommen van Albaſt ondersteunt, die men zeyd aan den Tempel van Zalomon gedient te hebben: in deze Plaats is het, datmen het lighaam van S. Marcus en die vermaarde ſchat bewaart, die men niet genoeg kan agten, en daarmen een oneyndig getal van ongemeene en koſtelyke dingen ziet. Deſe Kerk wierd in 't jaar 829. in de gedaante van een Kruys gebout, en heeft meer als 500. ſtylen of pilaaren van Marmer. Op de plaats van S. Marcus zietmen een van de ſchoonſte uurwerken des werelds. Aan 't eynde van de Stad, en aan de kant van de Zee is het Wapen huys dat van alles zoo wel voorzien is, als een in geheel Europa. Men telt daar meer als 200. Galeyen, boven die, welke in 't getal van 50. in Zee zyn. Men vind daar, waar mede men een magtige Vloot, en een groot Leger te Lande kan uytruſten; ook hout, voor een oneyndelyk getal van gebouwen, daar zyn ten minſten 2000. werk-lieden voor de Timmeragie, voor de uytruſtinge van Scheepen, en voor het wapenen van 50000. Man te water en te Land; men arbeyd daar zonder ophouden, en de gewoonelyke onkoſte is ontrent 5000. Ducaten daags; deze werklieden zyn zoo naarſtig, datmen zomtydts in tien dagen 30. Galeyen gewapent gereed gezien heeft. Digt by de poort van 't Wapenhuys zyn aan de linkerhand vier Zaalen vol Wapenen, om 100000. Man mede te Wapenen, dit Wapenhuys heeft twee mylen in zyn omgang: men vind by het Wapenhuys zes pakhuyzen altyd vol met Tweebak, om daar een Vloot van 250. Galeyen de tyd van anderhalf jaar mede te onderhouden; deze Tweebak word alle jaar ververſcht. De Stad word in zes deelen gedeelt, diemen Seſtiori noemt, daar zyn 54 Kloosters, 17. Gaſthuyzen, 18. Capellen voor de zes groote Broederſchappen, 56. Regterſtoelen, daarmen aan ider een regt voor doet, 165. Beelden van Doorlugtige Mannen, menigte openbaare Plaatzen en Markten; 8000. Gondels dienen, om zyn vermaak mede te nemen, ofte te vaaren waar men wil. Men zegt dat'er 300000. Inwoonders zoo inboorlingen als vreemdelinge zyn; dat de Republyk een inkomen van 4. Millioenen Gouds of Ducaten heeft, zonder het Zout daar onder te begrypen. Onder de Heerlyke Kerken, onderſcheydmen na die van S. Marcus, die van S. Dominicus, van S. Zacharias, van S. Joris, en van de H. Zaligmaker.

De ſchat van Venetie.

Wapenhuys.

Heerlykheyd van de Stad.

DE PLAATS VAN S. MARCUS.
XL. Plaat.

De Vermaarde plaats van S. MARCUS, is een van de ſchoonſte vercierzelen van Venetie. Deze Plaats heeft twee hondert tagtig treden in de langte, en hondert tien in de breette. De Kerk van S. Marcus heeft zyn gezigt op een van de eynde van deze Plaats, die van S. Geminian op het ander; en de Procuratien, dat gebouwen zyn van zekere marmer en van een zeer cierlyke en zeer reguliere bou-kunſt, ſtaan aan beyde de zyden, met groote gewelfde wandel Galderyen, die de Plaats nog wyder en aenzienlyker maken. Als men van de Kerk van S. Geminian naar die van S. Marcus komt, en dat in plaats van daar in te gaan, men naar de regterhand draayd, draayd de Plaats ook, makende een winkelhaak, en deze tweede Plaats, waar van het uytterſte op de Zee uytkomt, is twee hondert vyftig treden lang, en tagtig breed; dat is, datmen het Broglio noemt, dat de Plaats is, daar de Edellieden wandelen. Het Paleys van den Hartog is aan de eene zyde, en de Procuratien aan een gebout zyn aan de ander zyde. De Tooren van S. Marcus is digt aan de hoek van de winkelhaak van binnen, en ontciert een weynig de evenmeeting van de Plaats.

DE ZAAL VAN DEN GROOTEN RAAD.
XLI. Plaat.

De Grooten Raad, gelyk men hier vooren gezeyd heeft, is de Algemeene vergadering van den Adel, word alle Zon en Feeſt-dagen gehouden, om Magiſtraten te verkiezen; men heeft deze dagen uytgekoozen, om alle de andere dagen voor andere Raad-plegingen vry te houden, die ophouden, als wanneer den Groote Raad vergadert is. Zy vergaderen in een Zaal van S. Marcus, die uytnemende groot en met ſchoone Schilderyen verciert is, hebbende 73. voeten in de breette, en 150. in de langte. De Venſters van deze Zaal hebben de eene haar uytſigt op het Hof: de andere op de Zee. De Groote Raad houdmen in de Zomer's morgens, van agt uuren tot de middag toe, en in de Winter, van de middag tot het ondergaan van de Zon. De Wet laat aan den Adel niet toe, van daar in te komen voor de ouderdom van 25. jaaren, maar de heerſchappy laat niet na, van daar alle jaaren een zeker getal in te laten, die men Barbaryns noemt. Zomtydts ontſlaat zy ook den Adel wegens haare jaaren, tot vergeldinge van de dienſten van haare Vaders of van haare Broeders? zomtyds verkoopt zy ook deze ontſlaninge van minder-jaarigheid.

DE BRUG REALTE OFTE PONTE REALTE.
XLII. Plaat.

De vermaarde Brug van Realte, die onge-

looffelyk veel gekoſt heeft, is op de groote Gragt geboud. Deze Brug heeft maar een boog, en de grootheid van deze boog maakt het gebouw groot. De lyſt van de boog maakt net een derde deel van den kring, en begrypt negentig voeten van het eene eynde van het welfzel tot het andere, het welke waterpas met de Rivier ſtaat; waar uyt men beſluyten moet, dat de boog ten naaſtenby vier-en-twintig voeten hoog is. Deze Brug is gebout van groote ſteenen van zekere witte marmer. Daar op zyn twee ryen winkels, dieze in drie ſtraaten verdeelen, de groote in 't midden, en de twee kleyne tuſſchen de leuningen en het agterſte vande Winkels. Deze Brug heeft drie trappen, die van het midden heeft 66. treden, en die van de zyden hebben ider 145, deze trappen zyn van witte ſteen.

DE BUCENTAURE OF PLEGTIGHEYD VANDE BUCENTAURE.

XLIII. Plaat.

De BUCENTAURE, is een zoort van een zeer groote Galeas, met Beeld-houwery en vergultzel overladen. De jaarlykze plegtigheid van de Zee, in de tegenwoordigheid van Geſanten van gekroonde hoofden te Trouwen, geſchied op Hemelvaarts-dag in de Haven van Lido; daar de Hartog, verzelt van den Raad en veele Edellieden, in de Bucentaure treed, en een Ring in de Zee werpt, met deze woorden; *Deſponſamus te, Mare, in ſignum veri & perpetui Domini*, dat is te zeggen, wy trouwen u, Zee, tot een teken van een waare en gedurige Opperhoofdigheid. Dit geſchied ter gedagtenis van de zegen, die de Venetiaanen op de Slavoenen, Nooren, die van Piſa en van Genua behaalden, veel eer als tot erkentenis van de beuzelagtige gifte, die de Paus Alexander de derde haar daar van gedaan heeft; als de plegtigheid volvoert is, haalt men de Ring, die aan een touken gebonden is, weder op. Dit was het, dat Jeronimus Donatus Gezant te Rome verbond, van aan Paus Julius II. dit antwoord te geven die hem door een manier van ſcherzzery vroeg, van hem de tittelen van het regt van Opper-hoofdigheid te doen zien, die de Republyk over de Golf had: Indien het aan uw Heyligheid belieft, zeyde deze Gezant, van naar het Origineel van de gifte van Conſtantyn aan den Paus Silveſter te zoeken, zal zy op de rug de toeſtaning van de Adriatiſe zee aan de Venetiaanen geſchreeven vinden.

XLIV. XLV. XLVI. Plaat.

Vertoont zes verſcheyde geſigten van Paleyſen te Venetie, op de plaatzen door Jan Willem Baurn getekent.

XLVII. Plaat.

Vertoond het omleggende Land van Venetie, de Eylanden, en 't gene daar van af-hangt.

CHIOZA OF FOSSA CLAUDIA.

XLVIII. Plaat.

De Stad CHIOZA, is op een Eyland van de zelve naam met een Bisdom af-hangende van Venetie, in 't Zuyden; en vyf mylen van deze Stad gelegen. Men maakt daar het Zout, daar de Republik een groot inkomen van trekt.

MURANO en MALAMOCCO digt by VENETIE.

XLIX. Plaat.

De kleine Stad van MURANO is een myl van Venetie; op een van de grootſte Eylanden. 'T is de plaats daar men de ſchoone ſpiegels van Venetien maakt.

MALAMOCCO is een Dorp met een goede haven op een klein Eyland van de Golf van Venetie, ontrent twee mylen van de Stad van de zelve naam. Eertyds was op dit Eyland de Biſſchoplyke Stad van Malamocco, die door de Zee ingeſlokt en zyn Bisdom naar Chioza overgebragt wierd.

SERRAVALLE een Dorp van de Staat van Venetie.

L. Plaat.

SERRAVALLE, is in het Treviſan gelegen, ontrent een myl van Ceneda, naar het Ooſten.

BESCHRYVINGE VAN ISTRIE.

ISTRIE, leyd tuſſchen de Golf van Trieſt, en die van Carmero, de Alpes en het Frioul; zoo dat dit Landſchap by na als een Eyland is. De lugt is daar niet goed, boven al langs de Zee; het is overvloedig in uytſtekende Wynen, in Olyven, hout, en marmer. De Republyk houd daar een Land beſtierder, en trekt daar een goede inkomen van.

BESCHRYVINGE VAN DALMATIE.

DALMATIE, legt langs de Golf van Venetien; het word bepaalt in 't Weſten door Iſtrie; in 't Noorden door Croatie; in 't Ooſten door Albanie, en door de Adriatiſche zee in 't Zuiden; het word geregeerd door de Turken en Venetiaanen, die van Raguſa hebben daar ook haar kleine Republyk, dat het *Epidaurus* der ouden is, de Dalmaters ſpreeken Slavoens, zyn Catholyken, en redelyke goede krygs-lieden.

Gedeelte van Dalmatie.

ZARA.

LI. Plaat.

De Stad ZARA is een Haven van de Adriatiſche

Zara Aarts Bisdom op 44. graden 30. minuten in de breete, en 39. graden 10. minuten in de Langte.

tiſche Zee, en Hoofd-Stad van Dalmatie, met een Aarts-Bisdom; zy is van alle kanten van de Zee omringt, en is aan 't Land niet vaſt als door een Val-brugge; zy vind zig door 6. bolwerken beſchermt. Ladiſlaus Koning van Napels, en die zig ook Koning van Hongerye liet noemen, verkogt haar in 't jaar 1409. met de kleine Eilanden, die daar van afhangen aan de Republyk van Venetie, welke het alreede in bezit had.

CASTEL NUOVO IN DALMATIE.

LII. Plaat.

De Stad CASTEL NUOVO is aan de Golf van Cattaro gelegen, tuſſchen de Stad van deze naam, en die van Raguſa; ontrent vyf mylen van de een en de ander. Zy is door twee ſterktens beſchermt, waar van de eene aan de Plaats vaſt is, en de andere is ontrent zes hondert ſchreden daar van afgelegen. Zy is door de Venetiaanen en door de Turken dikwils genomen en hernomen geweeſt. De Venetiaanen maakten zig in 't jaar van 1687. daar meeſter van, en bezitten het nog.

SPALATO.

LIII. Plaat.

De Stad SPALATRE of SPALATO, legt in Dalmatie, twaalf mylen van Sebenico naar het Ooſten. 'T is een groote Stad, ſterk door zyn gelegenheid, als een klein Eiland, dat aan 't vaſte Land niet gehegt is, als door een Land engte van een vierendeel myls breete, daar niet als een naauwe doortogt is, door een goede ſterkte bewaart, die zoo verre, als een roer draagt, van de Stad legt, en die het gebied over haar heeft. Daar zyn nog twee ſchanſſen op twee punten van het by-leggende Eiland, en de Stad is omringt met bolwerken van gehouwen ſteen opgehaalt. Zy is geſtigt op de puin van het Paleis van de Keizer Deocletianus, en van daar is het, dat zy haar naam gekregen heeft: de muuren van dit oude Paleis maken nog de twee darde deelen van de omtrek van deze Stad, en zyn Tempel is nog de Hoofd-Kerk. Spalato heeft een goede haven, en een Aarts-bisdom.

NOVIGRADO EN CATARO.

LIV. Plaat.

NOVIGRADO, is een kleine Stad van Dalmatie. Zy is door een Slot verſterkt en beſchermt, en aan de kant van een lange Golf gelegen, agt mylen van Zara naar het Noord-Ooſten.

De Stad CATARO, legt aan de Golf van de zelve naam; zy is tegens het geweld der Turken zeer verſterkt, en door een goed Kaſteel op een Heuvel gebout beſchermt, vyf mylen van Budoa naar het Noorden, met een Bisdom afhangende van Raguſa, daar zy 17. mylen naar het Zuyd-weſten van af legt.

SEBENICO

LV. Plaat.

De Stad SEBENICO is aan de Golf gelegen, anderhalve myl van de Zee, en dertien van Zara naar het Ooſten, met een Bisdom afhangende van Spalato; 't is een van de ſterkſte plaatzen van Dalmatie, zynde door de ſterkte van S. Nicolaas die zeer ſterk is beſchermt; 't is vergeefs, dat de Turken haar uytterſte geweld aangewend hebben, om het in te nemen. *Sebenico Bisdom.*

De Venetiaanen bezitten nog veele andere plaatzen op de Kuſten van Albanie, gelyk Butrinto tegens over het Eiland van Corfou, zy hebben veele Eilanden in de Golf, aan de Weſterze Kuſten van Grieken in de Archipel. *Verſcheyde Eylanden.*

CORFOU.

LVI. Plaat.

Het Eiland CORFOU, legt in de Joniſche Zee in 't Weſten van Grieken, twee mylen van de Kuſten van Epirus: zyne langte van 't Zuyden tot het Noord-weſten is ontrent van 20. mylen; zyne breette van 't Weſten tot het Ooſten van 7. of 8., en zyne omtrek van 46.; Het is verdeelt in 4. Baronien of Schout ſchappen. De lugt is daar zeer goed, en het Land brengt daar menigte Wyn, Olie, Oranje Appelen, Citroenen en andere Boomen, die daar in over-vloet zyn. De Hoofd-Stad van dit Eyland voert de zelve naam met de tittel van Aarts-Bisdom; de Inwoonders zyn Chriſtenen, Latynen en Grieken: de Venetiaanen zyn daar zedert het jaar van 1382. meeſter van. Soliman poogde te vergeefs het weder te hernemen. *Het Eiland Van Corfou is tuſſchen de 44. graden en de 45. minuten in de langte, en tuſſchen de 49 graden 40. minuten in de breete.* *Corfou Aarts-Bisdom.*

CLISSA.

LVII. Plaat.

CLISSA is een goede ſterkte der Venetiaanen in Dalmatie. Zy legt op een ſteyle en rouwe berg, vier mylen van Spalato, naar de kant van 't Noorden, en thien van Sebenico naar het Ooſten.

TRAW.

LVIII. Plaat.

De Stad TRAW, is een kleyn Eiland, gelegen aan het vaſte Land, door een lange houte brug, en door een ſteene aan het kleine Eiland van Bua gevoegt, daar zy een goede voorſtad heeft, zes mylen en een half te water, en thien te lande van Spalato naar de kant van 't Weſten afgelegen. Traw is geen groote Stad, maar zy is volkryk en ſterk, met een Aarts-Bisdom afhangende van Spalato.

SEGNA EN OBROWAZZO DI SOTO.

LIX. Plaat.

De Stad SEGNA of SENG, leid in Morlaquie, tegen over het Eiland Arbe. Zy heeft een goede haven, en een Bisdom afhangende van Spalato, en zy is door een goed Slot, op een ſteile en rouwe Rots gelegen verſterkt en beſchermt. Haare Inwoonders, die de naam van *Uſcoques* voeren, zyn de grootſte Zee-rovers van de Golf van Venetie.

OBROWAZZO of OBROAZO, een Stad van Dalmatie, legt aan de rivier van Zermagne aan de grenzen van Croatie, en agt mylen van Sebenico, naar de zyde van't Noorden.

NADIN EN POLIZAN IN DALMATIE.

LX. Plaat.

NADIN is een kleine Stad van Dalmatie, zes mylen van Zara, naar het Noord-Ooſten, zy gehoorde aan de Turken, en is door de Venetiaanen ingenomen en verwoeſt geworden.

POLIZAN, is een ſterkte van Dalmatie digt by Nadin.

URANA EN ISLAN.

LXI. Plaat.

URANA, is een kleine Stad van Dalmatie, aan een klein Meir gelegen, dat zyn naam voert, tuſſchen Zara en Sebenico, ontrent zeven mylen van de eerſte, en vyf mylen van de laatſte afgelegen.

ISLAN, is een ſterkte van Dalmatie op een Heuvel.

LXII. Plaat.

Vertoont de Puin hoopen van veele Sloten en Kaſteelen in Dalmatie, rontom Spalato.

BESCHRYVINGE VAN'T EYLAND CANDIA.

CANDIA of CRETA, is een groot Eiland van de middelandze Zee, gelegen aan den ingang van de Archipel, in't Noorden van de Kuſten van Borca, onder de 34. graad van breette. Het mag vyf en zeventig mylen van 't Ooſten tot het Weſten hebben, en twintig in zyn grootſte breette, elders zeven, op zyn naauſte maar vier. De lugt is daar wel heet, maar egter gezond, het land is zeer vrugtbaar in weyden, in Graanen, in vrugten, en voornamentlyk in Wynen. Dit Eiland is by de Oudheid zeer vermaard geweeſt. De Turken zyn daar tegenwoordig meeſter van. De Candiotten zyn van de oude Cretenſers niet ontaart, want zy boven maten luy en geyl zyn. Wat de Gods-dienſt belangt, daar zyn Mahometanen, maar de inboorlingen van 't Land zyn byna alle Chriſtenen van de Griekſche Kerk.

CANDIA.

LXIII. Plaat.

De Stad CANDIA, is de Hoofd-Stad van het Eiland Candia, daar het zyn naam aan gegeven heeft. Het legt aan de Noord-zyde van 't Eiland, tegen over het Eiland Standia, tuſſchen de Stad van Retimo en die van Spinalongua, twaalf of derthien mylen van de een en de ander. Deze Stad heeft een goede haven, en is zeer ſterk. Zy heeft zig vermaart gemaakt door de lange belegering, die zy tegens de Turken uytgeſtaan heeft: zy wierd aan haar overgegeven in 't jaar 1569., zynde niet meer als een puinhoop, maar nu weder herbouwt.

BESCHRYVINGE VAN TOSCANEN.

De Staaten van de Groot Hertog van Toſcanen, zyn tuſſchen de Kerkelyke Staat in 't Noorden en 't Ooſten, de Middelandſche zee in 't Zuyden; de Republik van Luca en het Hartogdom van Modena in 't Weſten. Haare uytgeſtrektheid van 't Zuyden tot het Noorden is van ontrent 40. mylen, en van 't Weſten tot het Ooſten van 16. Toſcanen was eertyds veel grooter onder de naam van Etruria, van Tuſcia en van Thyrrenen; dit Land is zeer vrugtbaar, door veel rivieren beſproeit, en volkryk. Het huis de Medicis kreeg de heerſchappy van Florence in't jaar 1531. het bevadt het Florentyns, het Piſaans en het Sienois, die als Republiken voor Coſmus de Medicis beſtiert zyn geweeſt, die Keyzer Carel de V. daar Hartog van maakte, en ten tyde van Paus Pius de V. wierd hy Groot Hertog van Toſcanen genoemt. Zyne nazaaten hebben zedert altyd de zelfde hoedanigheid gevoerd. Deze Opper-Hoofd kan 30000. mannen te voet en 2000. paarden in de wapenen brengen. Hy heeft 40. Sterktens met Bezettinge, en veel geſchut; 8. Galeyen tot beſcherminge van zyne Kuſten, en veele ſcheepen van Oorlog; zyn gewoonlyk inkomen is van 6000000. guldens, en zyn ſchat word geſchat op 20000000. in gout, behalven zyne Juweelen en inboel, die van een ongemeene prys zyn; op verſcheide oorden zyn minerale wateren, en baaden, bequaam om veelerhande ziekten te genezen; ook groote menigte van Olyven, Citroenen, Oranje Appelen, Vlas, Kruiden om te verven, Saffranen, en Zyde; men maakt daar veele Sergien, Lakenen van wolle en van zyde Tapyten, geblomde Trypen, Goud leer, en wonderlyk aardewerk; zyn voornaamſte Rivieren zyn de Arue, de Serchio, de Cecinna en de Ombrone.

FLO-

FLORENCE.

LXIV. Plaat.

Florence Aartsbisdom op 43. grade in de breette, en 34. grade 20. min. in de langte.

De Stad FLORENCE, Hoofd-Stad van *Toscanen* legt aan de rivier de Arne, die haar in twee ongelyke deelen verdeelt, welke door vier schoone steene bruggen gemeenschap met den ander hebben, 't is een Aarts-bisdom, en de gewoonelyke verblyfsplaats van de Groot Hartogen van Toscanen; zy heeft ontrent twee mylen in haar omtrek. Zy is zeer volkryk; haare heerlyke Paleizen en Kerken hebben haar de naam van het schoone Florence verkregen. De Galdery van het oude Paleis van den Groot Hartog, en zyn Cabinet zyn met uytnemende, ongemeene en ryke stukken vervult; de Schilderyen en de Beelden van 't Paleis van de Prins zyn ider om deftigst en van de beste meesters, en al de inboel is daar van een bovengemeene heerlykheid. In deze Stad, zyn drie Sterktens; zy heeft verscheyde meesters gehad, tot dat zy het huys van Medicis onderworpen geworden is, dat veele Pauzen aan de Kerk, Leo X. Clemens VII. Pius IV. Leo XI. gegeven heeft. Al de Florentynen zyn vry eerelyke lieden, goede Huyshouders, en hebben verstand. Men telt in deze Stad 27. Gasthuyzen, 44. Parochien, daar onder 12. Prioorschappen begrypende, 76. Kloosters zoo van Mans als Vrouwen.

LXV. Plaat.

Vertoont de Keizer Trajanus te Paart in kooper gegooten, levens groote te Florence opgeregt.

PISA.

LXVI. Plaat.

Pisa Aartsbisdom op de 42. grade 30 min. in de breette, en op 33. grade 10 minut. in de langte.

De Stad PISE, *Pisa* legt in een groote vlakte, is vrugtbaar in Kooren, en in heel uitstekende Wynen, voorsien aan de Arne, daar men met drie verscheide Bruggen overgaat, met een zeer bequaame haven, een hooge School en een Aarts-bisdom. 'T is de verblyf-plaats van de Ridders van de Orden van S. Steven, door Cosmus de Medicis in 't jaar 1561. ingestelt: men agt veel de Hoofd-Kerk of den Dom, die 76. Pilaaren van Marmer heeft; men aanmerkt daar nog zeer het Paleys, het Stadhuis, de hooge School door Laurens de Medicis in't jaar van 1472. gestigt. Pisa is eertyds een magtige Republik geweest, maar in 't jaar van 1609 haar vryheid verlooren hebbende, heeft zy zedert het grootste deel van haar luister meede verlooren.

LIVORNE.

LXVII. Plaat.

Livorne. De Stad LIVORNE of LIGOURNE is een vermaarde Haven van de Toscaanze zee, 4. mylen van 't Pisa naar het Zuiden, deze Stad onlangs getimmert is door haare Koophandel zeer aansienelyk; zy was te voren niet als maar een klein steedje, vry ongezont, van wegen de stil-staande wateren en nabuurige moerasschen; daar zyn drie Sterktens, die haar beschermen; daar is de groote en kleine Haven; men heeft de eerste door een schoon hooft bequaam gemaakt, en de andere is voor de Galeien. Het Paleis van de Groot Hartog is zeer heerlyk, gelyk ook de Wapen-huysen: daar is een groote toevloeying van vreemde Kooplieden, te meer om dat men daar niemand voor schulden kan Aresteeren.

LXVIII. Plaat.

Fort. Een Paleis aan de Zee, en het Paleis van den Groot Hartog van Florence, tot Livorne.

VOLTERRE.

LXIX. Plaat.

Volterre Bisdom. VOLTERRE legt op een Berg, in een landstreek vrugtbaar in Kooren en Wynen, zy heeft ook medicinale wateren; 't is een Bisdom afhangende van Florence, twaalf mylen van Pisa naar het Oosten.

SIENA.

LXX. Plaat.

Siena Aartsbisdom 42. grade 10 minut. in de breette en 34. grade 40. minut. in de langte.

SIENA, is in 't midden van 't Gebergte gelegen, en op een zoort van een Plattegrond, 't is een van de grootste en sterkste Steden van Italie, met een Aarts-bisdom, en een Hooge School: men aanmerkt daar byzonder haar Slot, haare Paleizen, en haare schoone Kerken; haar Hoofd-Kerk is byna geheel van zwerte en witte marmer gebout, de vloer op zyn Mosaïks, ingelegt is verrykt met ryke figuren, die verscheide geschiedenisse van 't Oude Testament vertoonen; zyn welfzel is van Hemels blaau met goude sterren bezaait, en door twee ryen pilaaren ondersteunt. Men verwondert zig nog over het groote Gasthuis, de huizen der Dominicanen en Franciscanen, de Paleizen, de Straaten, de Plaatzen, en verscheide Fonteinen. De Sienosen zyn lieden van verstant, van oordeel, en zeer eerlyke perzoonen; in deze Stad is het, datmen de Italiaanze Taal zeer net spreekt.

PIOMBINO.

LXXI. Plaaa.

Piombino Bisdom en Prinsdom. De Stad PIONBIN of PIONBINO, is een Prinsdom op de kust van Toscanen, tusschen Orbitello en Livorne, ontrent 17. mylen van ider, op de puin van het oude Populonia geboud; de Prins is van het huis van Ludovisi.

ORBITELLI OF ORBITELLO.

LXXII. Plaat.

De Stad ORBITELLO, legt op de kuſt van Toſcanen, Hoofd-ſtad van de kleine Staat *delli Preſidi*, en gelegen aan een Meir, daar zy een goede Haven heeft, door eenige ſterktens beſchermt; twaalf mylen van Civita Vecchia, naar het Weſten. De Koning van Spanjen is daar Meeſter van. In't jaar 1646. wierd zy door de Franſſen belegert, die gedwongen wierden de belegering op te breeken.

RADACOFANI OF RADICOPHANI.

LXXIII. Plaat.

RADACOFANI of RADICOPHANI is een kleine Stad van het Sienois in Toſcanen. Zy legt tuſſchen Siena en Aquapendente, twaalf mylen van de eerſte, en vier van de laatſte. Zy word door een goed Slot beſchermt, op een naby gelegen Heuvel gelegen.

PORTO LONGONE

LXXIV. Plaat.

PORTO LONGONE, is een goede ſterkte van Toſcanen, gelegen aan de Noorder Kuſt van 't Eiland Elba, anderhalve myl van Porto Ferraro; daar is een zeer groote en heel zekere Haven. Deze Sterkte wierd in 't jaar 1646. door de Franſſen ingenomen, en in 't jaar 1650. den 15. Auguſtus door de Spanjaarts weder hernomen.

PESCIA.

LXXV. Plaat.

PESCIA, is een kleine Stad van Toſcanen in het Florentyns, aan de Rivier de Peſcia, vier mylen van Luca, trekkende naar Piſtoye. In Peſcia is een Tugt-voogd of Prevooſt, die de Biſſchoplyke dienſten in dat klein regts-gebied van zeſtien Dorpen doet, door de bewilliging van Leo X. in 't jaar 1519.

BESCHRYVINGE VAN DE REPUBLYK VAN LUCA.

De Staat van de heerlykheid of Republyk van Luca is geſlooten in de landen van den Groot Hartog. Haare uytgeſtrektheid van het Zuiden tot het Noorden is ontrent van 10 mylen, en byna ook zoo veel van 't Ooſten tot het Weſten. Deze Staat, hoewel klein, is zeer Volkryk; die van Luca erkennen de Keizer voor haar wettige Beſcherm-Heer, hoewel zy op de wyze van een Ariſtocratia of Regeeringe der Beſten leven. Dit Land brengt veel Wyn en Olyven, maar weinig Kooren voort: men heeft daar tot een hoofd een Gonfalonier, die van twee tot twee maanden uyt den Adel gekoren, en door zes oude Burgers bygeſtaan word, die, gelyk hy, zesmaal alle jaaren verandert worden. De Raad beſtaat uyt 120. Borgers.

LUCA.

LXXVI. Plaat.

Luca Bisdom op 42. graden 50. minut. in de breette, en 33. graden 20. minut. in de langte.

De Stad LUCA, is aan een van de armen van de Rivier Serchio, in't midden van een groote Vlakte, met ſchoone heuvelen omringt, gelegen, en heeft elf Bolwerken met haar gordynen, alles met gebakken ſteen opgehaalt, en met zeer diepe gragten. Haare Wallen zyn door groote ryen van Popelierboomen beſchaduwt. De Inwoonders zyn zeer ryk door haar zyde handel, daar zy verſcheide zoorten van Stoffen van maken: men merkt byzonder aan de Kerk van S. Marten, en die van onze Lieve Vrou *delli Miracoli*; rontom deze Stad zietmen veel Paleizen of Luſt-huizen rykelyk gemeubleert, met haare Tuinen en vermaakelyke gezigten.

LUCA.

In Perſpective of Doorſchouwinge.

LXXVII. Plaat.

LXXVIII. Plaat.

Vertoont het Amphitheatre, het Paleis, en de Dom van Luca.

De Schouburg ofte Amphitheatre van Luca is ovaal, zy heeft 195. vademen in de langte, 130. in de breette, en ontrent 25. in de hoogte.

De Kerk van S. Marten, die men de Dom noemt, is zeer ſchoon; men ziet daar het vermaarde Crucifix, datmen zegt door de Engelen gemaakt te zyn.

Het Paleis van S. Michiel dient voor woonplaats van den Gonfalonnier, en voor zyne negen Raaden, die daar gewoonlyk ſlaapen, en zaamen eeten, hoewel haare vrouwen en haar gezin in haare byzondere huizen woonen.

EYNDE.

Nova ITALIÆ DESCRIPTIO, IN REGNA, RESPUBLICAS et STATUS divisæ ad Usum Serenissimi BURGUNDIÆ DUCIS

L'ITALIE
Distinguee Suivant tous les
ESTATS, ROYAUMES, REPUBLIQUES
DUCHE'S et PRINCIPAUTE'S
Qui la Partagent Présentement.
PRESENTE' A MONSEIGNEUR
LE DUC DE
BOURGOGNE
Par Son tres Humble et
tres Obeissant Serviteur
H. IAILLOT

A AMSTERDAM
Chez PIERRE MORTIER
Avec Privilege

Echelle
Mille Pas Geometriques, ou Milles d'Italie
Lieües Communes d'Allemagne.
Lieües Communes de France.
Lieües Communes d'Espagne.
Lieües d'Une Heure de Chemin.
Archevesché.
Evesché.
Université.

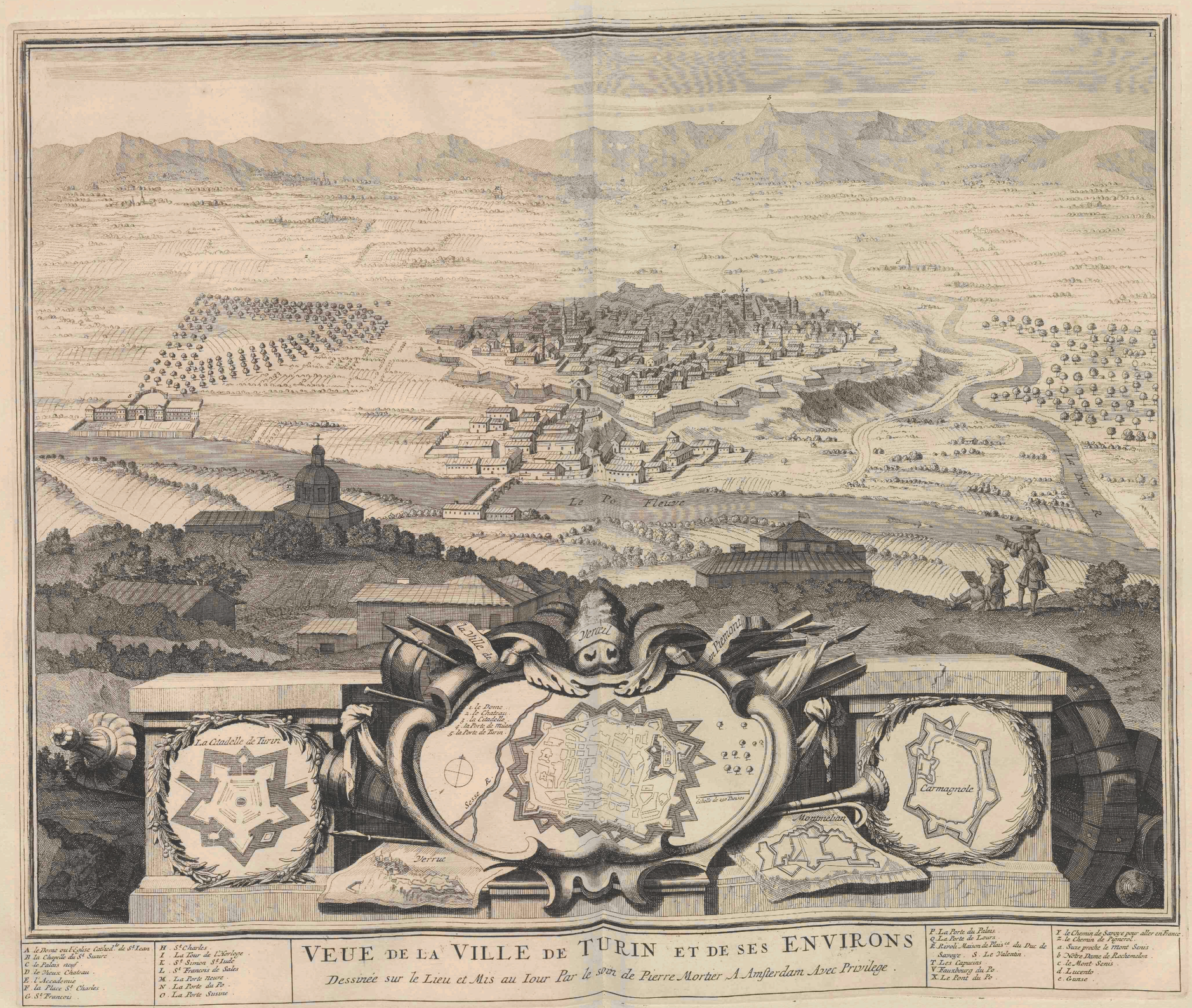

A. le Dome ou l'Eglise Cathed.^le de St Jean
B. la Chapelle du St Suaire
C. le Palais neuf
D. le Vieux Chateau
E. l'Accademie
F. la Place St Charles
G. St Francois
H. St Charles
I. La Tour de l'Horloge
K. St Simon St Jude
L. St Francois de Sales
M. La Porte neuve
N. La Porte du Po
O. La Porte Susine
P. La Porte du Palais
Q. La Porte de Lours
R. Rivoli. Maison de Plais.^ce du Duc de Savoye
S. Le Valentin
T. Les Capucins
V. Fauxbourg du Po
X. Le Pont du Po
Y. le Chemin de Savoye pour aller en France
Z. le Chemin de Pignerol
a. Suse proche le Mont Senis
b. Nôtre Dame de Rochemelon
c. le Mont Senis
d. Lucento
e. Gunse

VEUE DE LA VILLE DE TURIN ET DE SES ENVIRONS

Dessinée sur le Lieu et Mis au Iour Par le soin de Pierre Mortier A Amsterdam Avec Privilege.

GENOA.

A AMSTERDAM Chez PIERRE MORTIER Avec Privilege

Le Palais de Pallamena à Gennes.

Le Palais orné de Statues, au bord de la Mer à Gennes.

A AMSTERDAM *Chez P. Mortier.*

LERICE PORTUS, de l'Etat de Genes

Château

Isle de Caprata

Golfe de Spezza

Château

Porto Venere

S. Maria della Svorta

A AMSTERDAM,
Par PIERRE MORTIER,
Avec Privilege

VEUE DE
CASAL dit de St. VAS
Exactement Dessinée sur le Lieu mis au jour par le soin
de PIERRE MORTIER Libraire
A AMSTERDAM
Avec Privilege

MEDIOLANVM

MILANO.

Vulgo

TABLE
Des Eglises, Convents, Hostels, Palais, Places, &c.
qui se trouvent dans
LA GRANDE VILLE DE
MILAN.

1. S. Rocco Parochia.
2. Ospeal delle meretrici.
3. S. Pietro Hospitale de Pelegrini
4. S. Croce Comenda de Cauagliers
5. S. Lazaro Monache di S. Dominico
6. S. Calimero Parochia 2.
7. S. Sofia Collegio de Vergini.
8. S. Apolinare Monache di S. Francesco Oss.
9. S. Maria del Paradiso fruti di S. Francesco 3 Ord.
10. S. Bernardo Monache di S. Dominico
11. S. Antonio de Padua Monache di S. Fra. Oss.
12. S. Caterina la Rotta Collegio de Vergini.
13. S. Maria del Lempri Comenda de Cauagliers
14. S. Barnaba Clerici Regol di S. Paolo Decollatio
15. S. Maria della Pace Fra. di S. Francesco Oss.
16. S. Maria della Fontana Confraternita.
17. S. Filipo Collegio de Vergini et Vedue
18. Ospedalla Collegio de Vergini.
19. S. Gio. Batista Confraternita.
20. S. Profede Monache Capuccine
21. S. Giosepe scola de dotrina Christiana.
22. S. Pietro in Gesate Monaci di S. Benedetto
23. S. Maria della Consolatione Monache di S. Agostino
24. S. Martino Collegio de Vergini di S. Orsola.
25. S. Maria della Pessione Canonici Regolari Lateranesi
26. S. Damiano Monaci di S. Basilio
27. S. Pietro in Monforte Clerici Regol di Somaschi.
28. S. Maria della Concettione fruti Capuccini
29. S. Rocco Confraternita.
30. Seminario Collegio de Vergini
31. Hospitale de S. Dionigi
32. S. Dionigi fruti sernati di Abbatia in Comenda
33. S. Primo fruti di S. Ambrosio alneno Parochia.
34. S. Carlo Collegio Eluetici
35. S. Pietro Celsino Monici Celestini.
36. S. Maria alla Canonicha Collegio Chierici
37. S. Bartolome Parochie 2.
38. S. Michele Confraternita.
39. S. Maria della Concettione Collegio de nobili.
40. S. Angnelli fruti del S. Gio. di Dio
41. Hospitale de Conale senti
42. S. Marco fruti di S. Agostino
43. S. Agnesi fruti di S. Fra. Sernasti.
44. S. Carlo fruti Carmilitani Schalsi
45. S. Maria Incoronata fruti di S. Agostino
46. S. Maria delli Angeli Collegio de Vergini di S. Orsola.
47. S. Anna fruti di S. Anna.
48. S. Orsola Collegio de Vergini di S. Orsola.
49. S. Simpliciano Monaci di S. Benedetto Parochia 3.
50. S. Giouanni Confraternita.
51. Hospitale di S. Simpliciano
52. S. Protafio Oratorio detto di fori
53. S. Maria delle Gratie fruti di S. Dominico
54. S. Maria della Stella Hospitale de mendicanti
55. S. Lucia Monache di S. Benedetto
56. S. Girolamo fruti sernati
57. Hospitale di S. Ambrosio
58. S. Nazore Monici Olmetani
59. S. Martino Parochia.
60. S. Maria di Loreto Monache di S. Fra.
61. Collegio de calchi studenti
62. S. Nimro al Corpo fruti Capucini
63. S. Calocero Confraternita.
64. S. Vincenzo Parochia et comenda Abbatia.
65. Hospitale de Pazzi
66. S. Maria della Vitoria Monache di S. Dominico
67. S. Maria della Nazore Monache di S. Dominico
68. S. Pietro in scalalesole Confraternita.
69. S. Eustorgio fruti di S. Dominico
70. Ponte di S. Barnabo
71. S. Croce fruti Crucigeri
72. S. Rocco Confraternita.
73. Torre dell Imperatore
74. S. Maria della Stella Monache de S. Dominico
75. S. Michel Canonici di S. Salvatore e comenda Abbatia
76. S. Maria presso S. Celso chiesa Insigne
77. Hospital y li orgola
78. S. Lazaro Hospitale
Segue dentro al corpo della Citta in comin.
ciando al Ponte di Porta Romana
79. La Torretta
80. S. Agata Confraternita.
81. S. Nazaro Collegiatae et Parochie 2.
82. S. Caterina loco Pio
83. S. Gio in Ara Confraternita.
84. Hospital Maggiore
85. S. Maria al Lantagio Monache di S. Benedetto
86. S. Gio in Grugorolo Confraternita.
87. S. Stefano Confraternita.
88. S. Vitor Confraternita.
89. S. Giouanni in Concha fruti Caymelitani
90. S. Giouani Isolano Parochie 2.
91. Scole Canobiane.
92. S. Caterina e Marta Confraternita.
93. S. Michele Collegio de penitentieri
94. La Duimite luogho pio
95. S. Antinio Chierici Regolari Teatine Parochia.
96. S. Stefano Collegiata e Parochie
97. S. Bernardino Confraternita.
98. S. Sebbe Hospital in brolio
99. S. Maria e Isabetta.
100. Palazo delo il Verzaro
101. Palazo ey prigioni della Giustitia.
102. S. Giosepe Dotrina Christiana.
103. S. Martino in Compito Confraternita.
104. S. Zenone Collegio de Conuettite
105. S. Vito Parochia.
106. S. Maria la Pasare la Parochia.
107. S. Stefano in borgogna Parochia.
108. S. Alena Confraternita.
109. S. Romano Confraternita.
110. S. Babila Collegiata e Parochie 3.
111. S. Maria Confraternita.
112. S. Gio. Battista Seminario del Clero
113. Le quatro Maria luogo pio
114. Campo santo della Fabrica.
115. Il Tempio Maggiore il Duomo
116. Arcinac fornati e Canonici y 55 Ordinarij
117. Pianza del Domo
118. Corte del Gouernatore
119. Senato e Magistrati.
120. S. Gotardo col Campanille dell hore
121. S. Salvadore Parochia.
122. S. Redogonda Monache di S. Benedette
123. S. Raffaelo Parochia.
124. S. Simplicianino Confraternita.
125. S. Paolo in Compito Parochia.
126. Chiesa del Corpus Domini luogo pio
127. S. Maria de Servis fratti Seruiti.
128. S. Georgio al Pons Parroco Parochia.
129. S. Pietro al Morte Parochia.
130. S. Vitor Quarantea Martiri Parochia.
131. S. Martin Ospegia Parochia.
132. S. Stefano Ospegia Parochia.
133. S. Alo le cosa Profede della Compagnia di Giesu
134. S. Maria di Lorete luogo pio p. Reueri Vergognosi.
135. Palazo del Marini.
136. S. Giouanni alle tasi vote Confraternita.
137. S. Margarita Monache di S. Benedette
138. S. Cipriano Confraternita.
139. S. Protafio ad Monachos Parochie 2.
140. S. Damiano Parochia.
141. S. Dalmatio Geuerse della Dotrina Christiana
142. La Charita luogho Pio
143. S. Lorenzo Confraternita.
144. S. Maria la Scalla Collegiatae.
145. S. Benedette del Soccorso di donne
146. S. Martino Hospitale de Orfani
147. S. Maria del Giardino fruti di S. Fra. Reformati
148. S. Pietro con la Rete Parochia
149. S. Dominco Parochia.
150. S. Anasiasia Confraternita.
151. S. Andrea Parochia.
152. Il Gesu Monache di S. Francesco Osseruanti
153. S. Spirito Collegio de Vergini di S. Orsola.
154. S. Giacomo Confraternita.
155. S. Caterina Collegio de Vergini Orfanelle
156. S. Maria Noncieata Monache Lateranesi.
157. S. Erasmo Monache di S. Benedette humiliate
158. S. Maria della Neue dotrina Christiana.
159. S. Agostino Monache di S. Agostino
160. S. Chiara Monache di S. Francesco Osser
161. S. Barbara Monache Capucine
162. S. Catarina Monache di S. Benedetto humiliati
163. S. Silvestro Parochia.
164. S. Giosepe luogo Pio
165. S. Giouanni giuatro facie Parochia
166. S. Illario Comenda.
167. S. Eufemio Parochia.
168. S. Maria di Brera Collegio et Accademia della Compagnia di Giesu e Comenda.
169. S. Carpofore Parochia.
170. S. Maria al Carmine fruti Carmelitti
171. S. Protafio al Castello Parochia.
172. S. Marcellino Parochia.
173. S. Lorenzo in Palazo Collegiato e Parochia.
174. S. Maria della Misericordia luogo Pio
175. Il Broletto
176. S. Prospero Oratorio
177. Il Monte di Pietta.
178. S. Navaro Pietro Santa Confraternita.
179. S. Maria Clerici Regol di somaschia Parochia.
180. S. Vldorico Monache di S. Benedetto
181. S. Vittore de Lomenarij Parochia 2.
182. S. Maria Balzerina Collegiata.
183. S. Matteo la Bochetta Confraternita.
184. S. Maria Perta Parochia 2.
185. S. Vincenso Monache di S. Benedetto
186. S. Pietro e Lina Confraternita.
187. S. Giacomo Hospitale de Pelegrini
188. S. Leonardo Confraternita.
189. S. Gio Iorsa il Muro Parochia.
190. S. Gotarde e la piete Hospitale da Vechi
191. S. Maria al Castello fruti di S. Agostino
192. Il Castello
193. S. Nicolao Parochia.
194. S. Giacomo Collegio de fiolie Spagnole
195. S. Mauricio Ann. Augg. Monache di S. Benedetto
196. S. Rocco Confraternita.
197. S. Agnolo Monache di S. Agostino
198. S. Pietro sul dosso Parochia.
199. S. Francesco fruti Conventuali di S. Francesco
200. S. Ambrosio Magg. Collegiata e monici Cisterciensi.
201. S. Gigismondo Chiesa y li defonti
202. S. Vittoria Donne Conuertite
203. S. Michele Monache Cisterciensi.
204. S. Agostino e suo battesimo Confraternita.
205. S. Pietro in Camina della Parochia.
206. S. Barnardino Monache di S. Francesco Osser
207. S. Catarina Confraternita.
208. S. Simon Collegio de Studenti
209. S. Sisto Parochia.
210. S. Maria Monache di S. Agostino
211. S. Maria al Circolo Parochia. humiliati
212. S. Maria Madalena al Circolo, Monache di S. Benedetto
213. S. Maria al capucio Monache di S. Agostino
214. S. Pietro la Vigna Parochia.
215. S. Orsola Monache di S. Francesco Osser
216. S. Lorenzo Parochia.
217. S. Maurilio Parochia.
218. S. Maria Polone Parochia.
219. S. Maria Noncieata Confraternita.
220. Hulmitta luogho pio
221. S. Leonardo Alle stalle prigioni
222. Piazza de Marcanti.
223. Collegio de Dottori.
224. Palazo de Sig. Decurioni
225. Palazo co le prigioni del Sig. Podesta
226. S. Michel al gallo Parochia.
227. S. Andrea la Rosa fruti di S. Dominico
228. S. Mateo alla moneta Parochia.
229. Biblioteca Ambrosiana.
230. S. Segolero Collegio delli Oblati
231. La Zecha.
232. S. Corona luogo pio.
233. S. Maria beltra de Parochia.
234. S. Sebastiano Parochia.
235. S. Satiro Parochia.
236. S. Ambrosio Parochia.
237. S. Giouese in Palazo Collegia e Parochia.
238. S. Alesandro in Zebidia Clerici Regol di S. Paolo
239. S. Alesandro Confraternita.
240. S. Maria Confraternita.
241. S. Maria alla Valle Monache di S. Benedetto
242. S. Vorno Parochia.
243. S. Vito al Carobio Parochia.
244. S. Michele alla Chiusa Parochia.
245. S. Catarina alla Chiusa Monache di S. Agostino
246. S. Spirto della Colomba
247. Hospitio della Certosa
248. S. Andrea Confraternita.
249. S. Agostino Monache di S. Agostino
250. S. Maria Madalena Monachi di S. Agostino
251. S. Sofemia Parochie 2.
252. S. Paolo Monache di S. Paolo Conuerso.
253. S. Maria Egitiaca Monache del Crocifisso
254. S. Maria Egitiaca Monache del Crocifisso
255. S. Pietro Ledigiano Parochia.
256. S. Lorenzo Collegiata e Parochie 4.
257. S. Aquilino

se Vend
A AMSTERDAM.
chez PIERRE MORTIER.
Avec Privilege

J. BLAEU Excud.

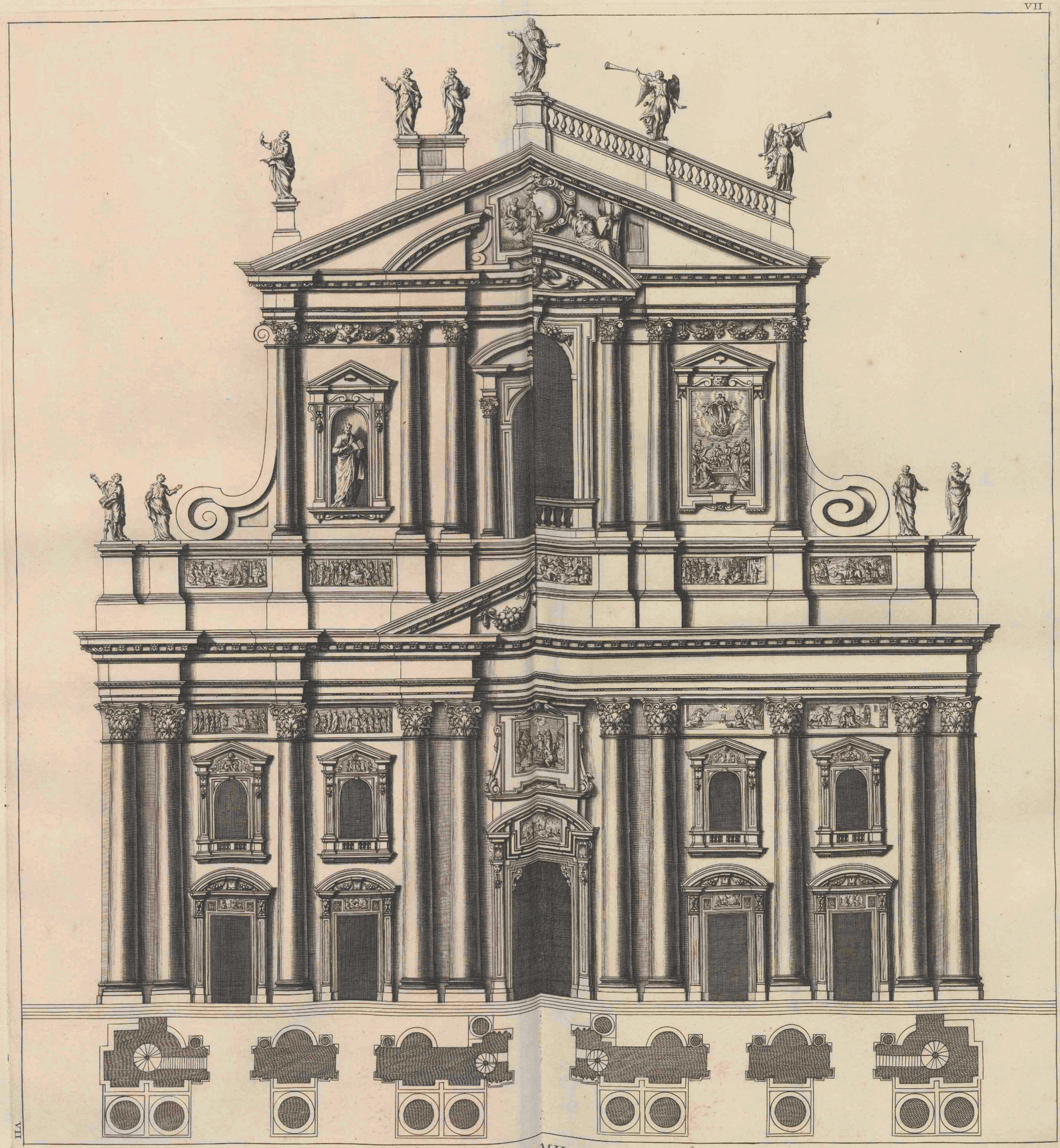

L'EGLISE DE S^T AMBROISE qu'on Apelle le DOME de MILAN. A AMSTERDAM Chez PIERRE MORTIER Avec Privilege.

Echelle de 30 ⅌ de Milan. sont 5 10 15 20 25 30 Palme de Rome.

IL DVOMÉ DI MILANO

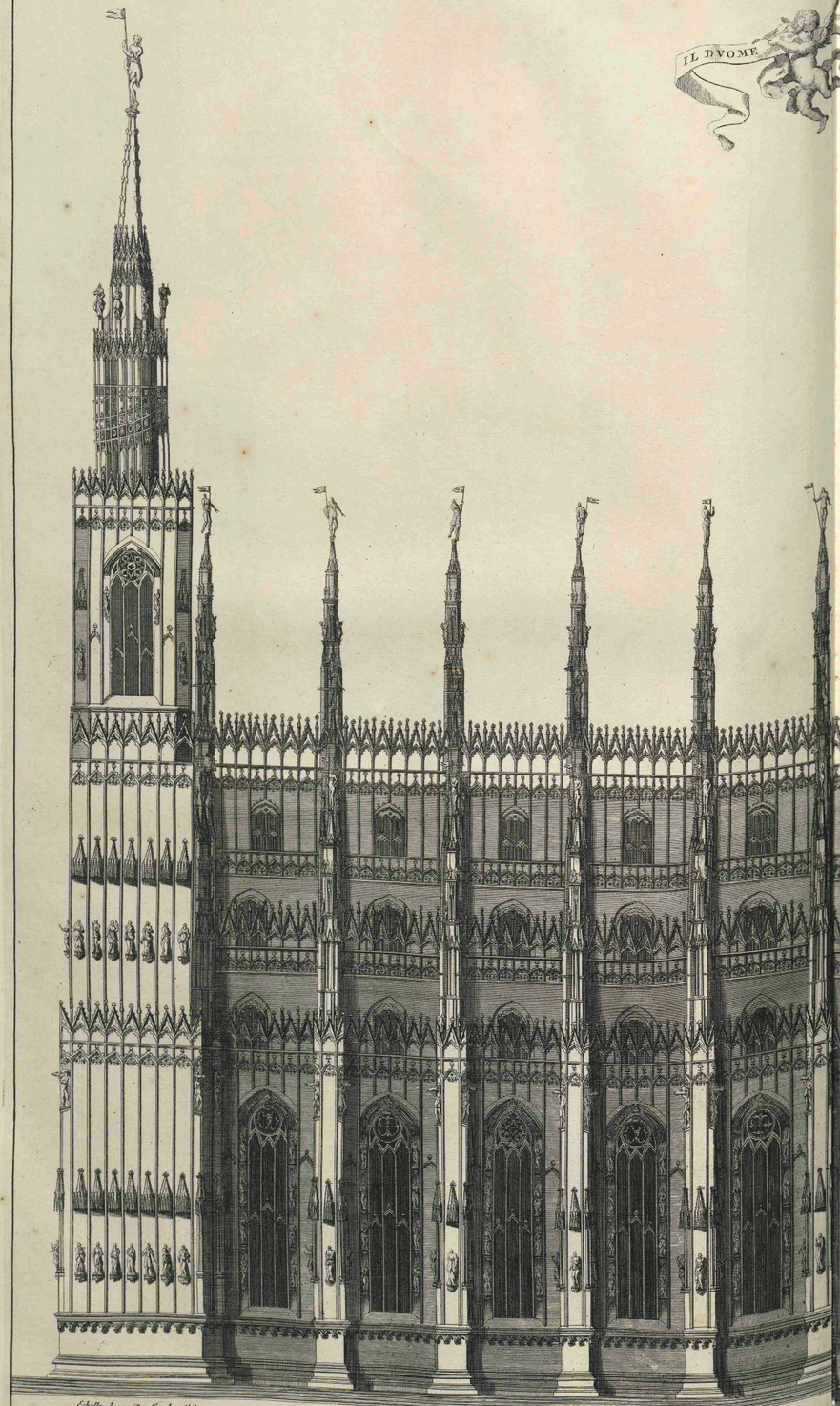

Echelle de 50. Brasse de Milan.
font 80. Palme Romain.

Veüe du Costé de L'EGLISE DE St AMBROISE qu'on Apelle le

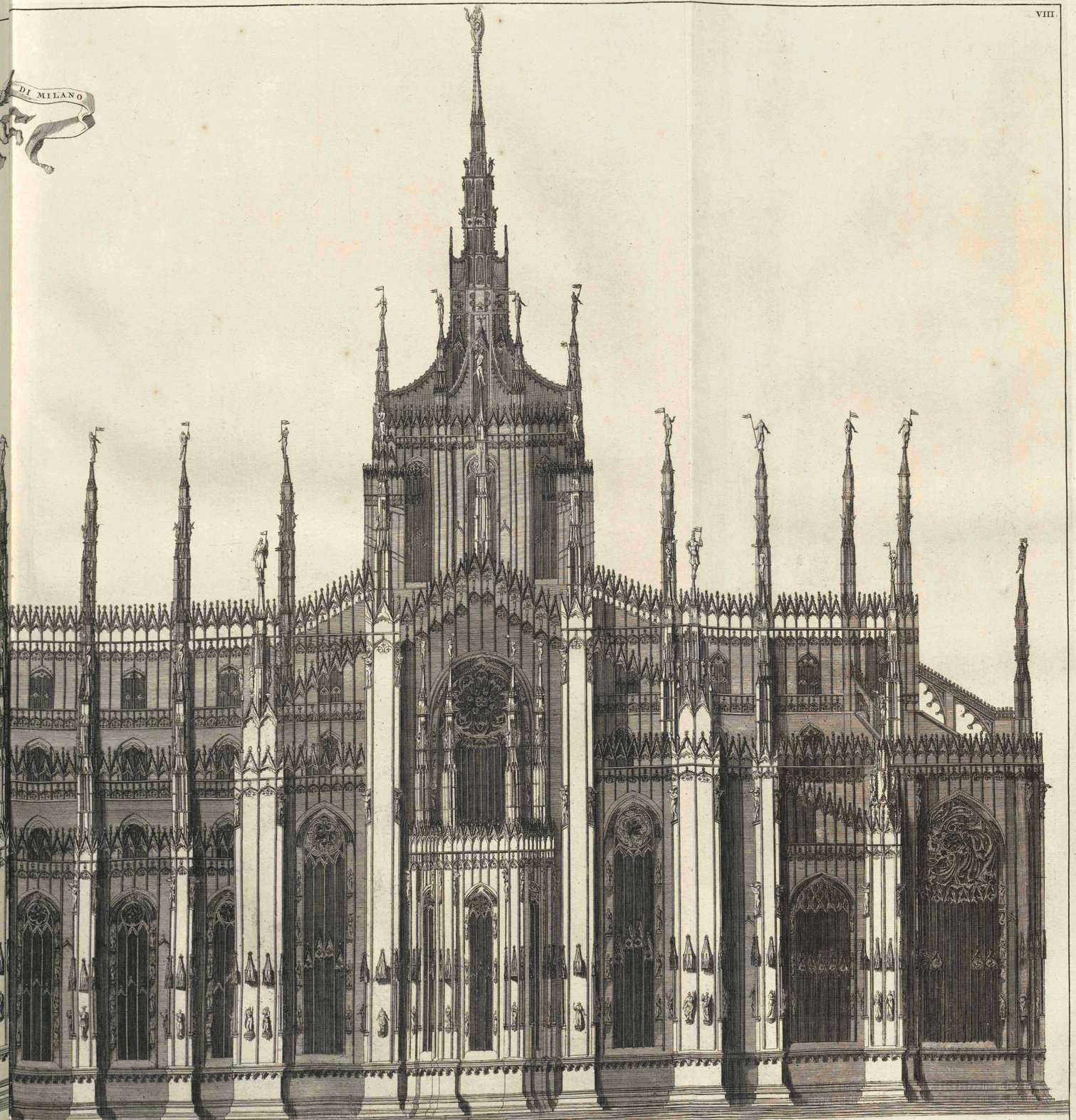

DOME de MILAN. *Exactement Dessinée sur le Lieu. & Mis au jour Par le Soin de* PIERRE MORTIER *Libraire* A AMSTERDAM. *Avec Privilege*

Echelle de 80. Palme Romain.
font 50. Brasse de Milan.

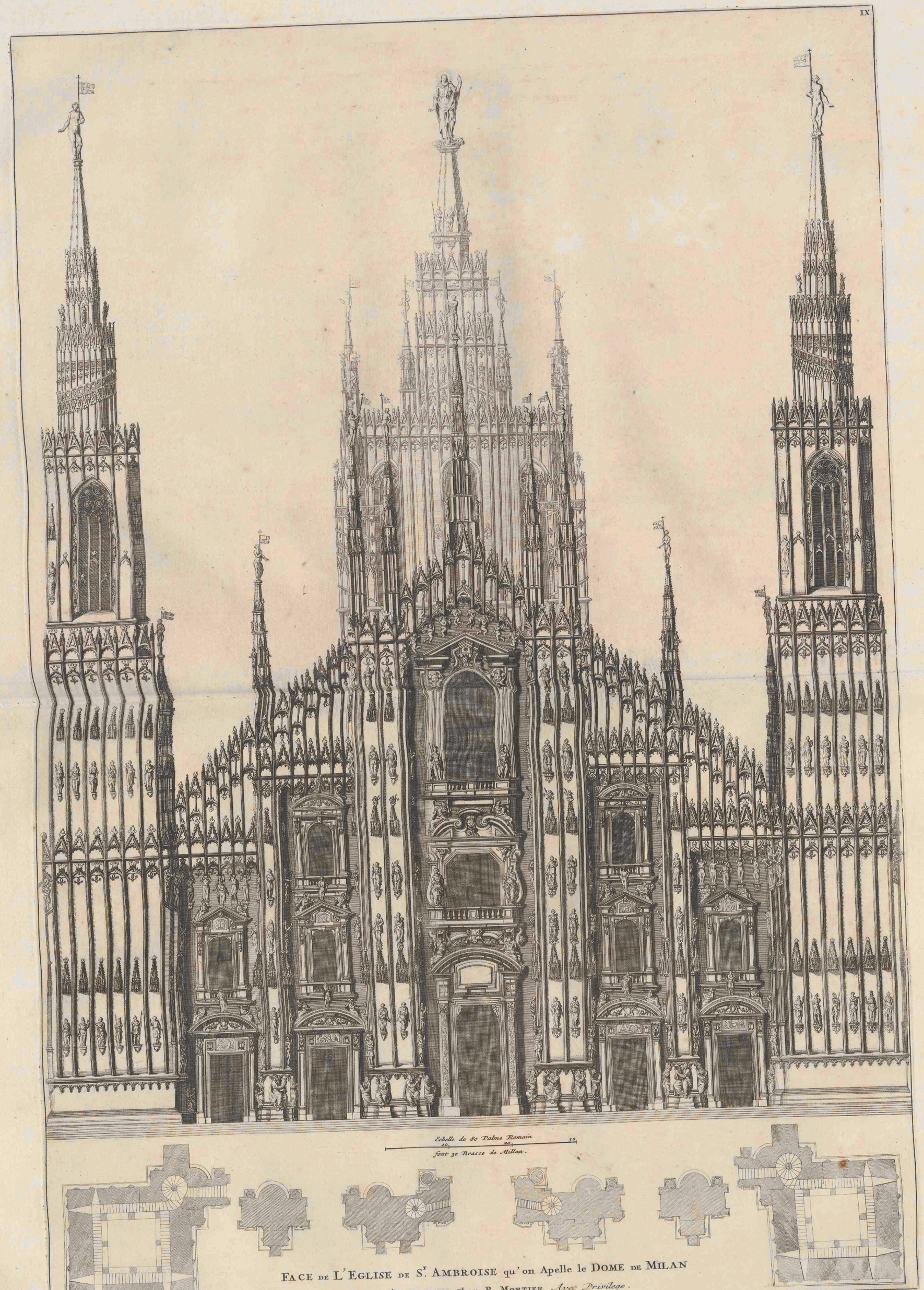

FACE DE L'EGLISE DE S.T AMBROISE qu'on Apelle le DOME DE MILAN

Se Vend A AMSTERDAM Chez P. MORTIER *Avec Privilege.*

PAVIE. Ville du Duché de Milan.
A AMSTERDAM
Chez PIERRE MORTIER. Avec Privilege.
1. le Collège des Cantions.
2. le Boulevard de Ste Marie in Portica.
3. la Cittadelle.
4. l'Eglise de St Pantaleon.
5. l'Eglise de St Zani.
6. St Laurent.
7. Couvent de St Mastel des Religieuses.
8. Couvent des Religieuses de Ste Hélène.
9. la Grande Place.
10. la Petite Place.
11. l'Eglise de l'Annonciation des Religieuses.
12. l'Eglise et Couvent de St Martin des Religieuses.
13. l'Eglise de Ste Marie en Sorche.
14. le Château.
15. l'Eglise de St Joseph.
16. le Couvent des Religieuses Benedictines.
17. l'Eglise et Couvent de St Maisel Chapel.
18. St Andrée.
19. l'Eglise et Couvent de Ste Marie de Cacies de Religieuses.
20. le Couvent des Religieuses de St François.
21. l'Hôpital des Enfans Exposés.
22. l'Eglise de St Michel le Grand.
23. la Porte Neuve de Milan.
24. la Forteresse ou Château.
25. la Porte de Ste Justine.
26. Boulevard Perlache.
27. le Palais et le Collège du Pape.
TICINVM; vulgo PAVIA.
TICINVS FLVVIVS; Vulgo IL TESINO.

PLAN DE LA VILLE ET DES ENVIRONS DE PAVIE.

Telle qu'elle étoit lors que François premier Roy de France l'assiegea en 1525. il y fut battu, & fait prisonnier. le Bagage, le Canon y demeurerent, et plus de huit mille Francois furent tuez sur la Place.

1. François premier Roy de France pris prisonnier
2. Tranchée
3. Redutes
4. Redutes Dehors la Place
5. Batterie
6. Ouvrages de Dehors Attaquez etc.
7. Camp de Cavalerie Françoise
8. Grande Batterie
9. Ouvrages Dehors la Place
10. Approches et Attaquez
11. Approches et Attaquez
12. Id.
13. Mines
14. Batterie
15. Un Ateur
16. Parapet de la Place
17. Chemin Couvert
18. Boulevard de S. Justine
19. Banquette
20. Ponts
21. Pont de Bateaux
22. Bateaux de Trasport
23. Demy Lune
24. Pont sur le Ticinello
25. Demy Lunes etc Retranchemens
26. Batteries
27. Sentinelles le long de la Riviere
28. Fort du Pont
29. Pont sur le Rotta
30. Pont de Communication
31. le Quartier de M.r d'Alencon
32. le Quart.r de M.r d'Abbigny
33. le Quart.r de M.r de Buisi
34. le Quartier de M.r de Montmorenci
35. le Quartier du Roy
36. le Quart.r de M.r de S. Paul
37. le Quart.r de M.r Brion
38. le Quart.r de M.r de Laval
39. le Quart.r des Vivres
40. Pont de Comunication
42. L'Isle
43. Pont de Comunication
44. Lignes de Circonvallation
45. Une Eglise
47. Redoute
48. le Quartier du Mestre du Camp
49. le Quartier du General de l'Artillerie

XI

A AMSTERDAM
chez PIERRE MORTIER. *Avec Privilege.*

Roggia della Certosa. — Roggia grande della Certosa. — la Rizza — Pontaleona — Naviglio — Braderie — Roggia profonda — Campelina — Strada che viene da Tivolaio — Strada che viene da Bertiguardo — Biauca — Ca nova — Colombarona — Cassina — la mascarpa — sito basso paludoso — Strada che viene dal Porto di S. Sofia — Folla — Borgo Rato disfratto — Sito basso — Ticino Fiume — Gravellone Fiume — Strada che viene da Milano — Strada che viene da Vigevano — Strada che viene da Novara — Roggia Carona — Portona — Bastardo di Sofietta — la Cittadella — Cassella — Porta di Milano — Porta forma di Borgho — Bastardo di S. Giustina in Pertica — Bastardo S. Eufemia — Bal. S. Iusina — Porta S. Iusina — Bastardo Margarita — Bastardo delle Porte — Porta Calonara — Porta forma — Porta Terra — Strada di Lodi — S. Giovanni — Strada di Belgioso — Campagne alte — Cà di Scarpone — Pradarie basse — Brughera alta con pochi arbori, poi misera

NOVARA
du Duché de Milan.

FORTE DE FVENTES.
Forteresse du Duché de Milan.

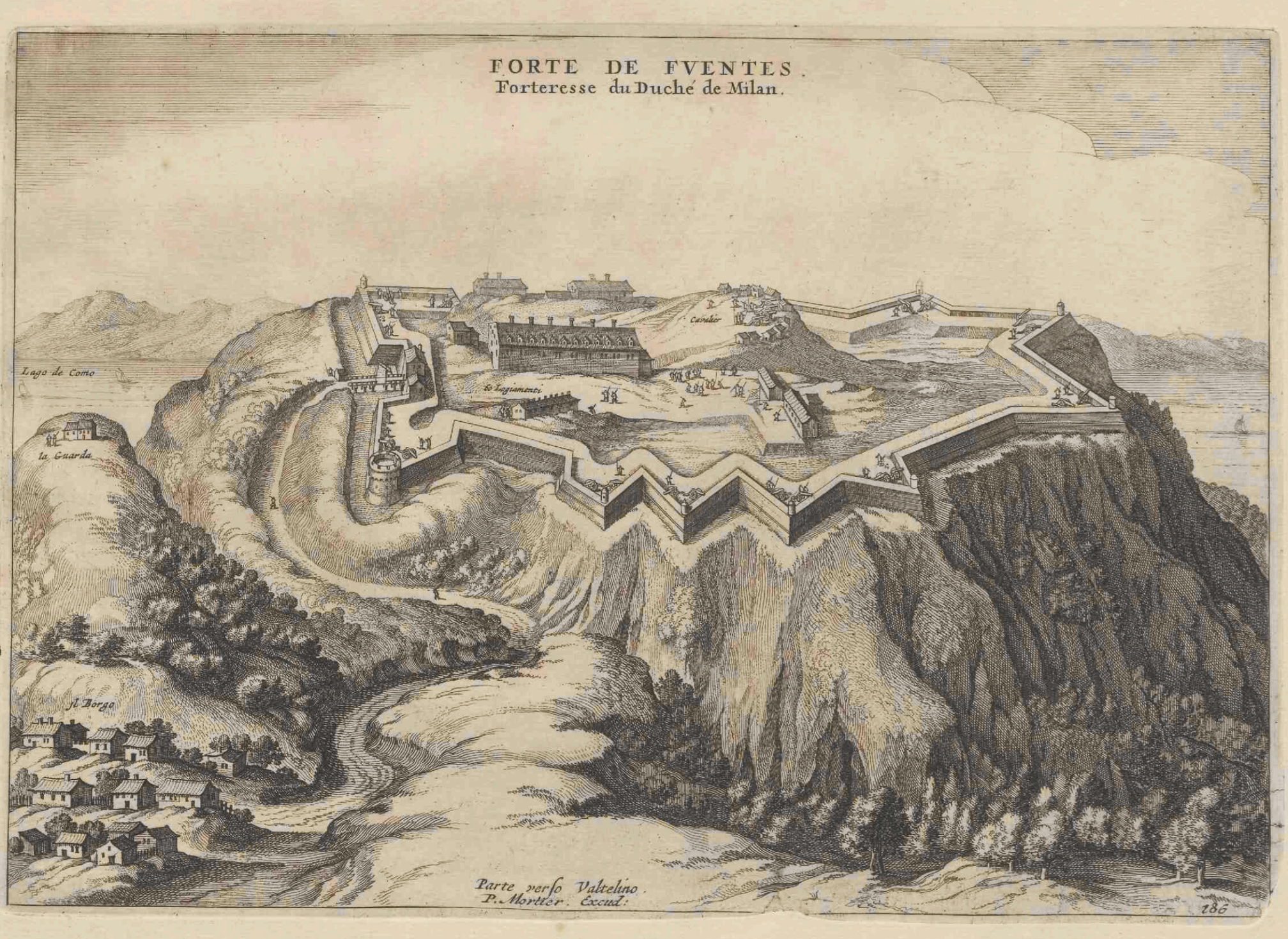

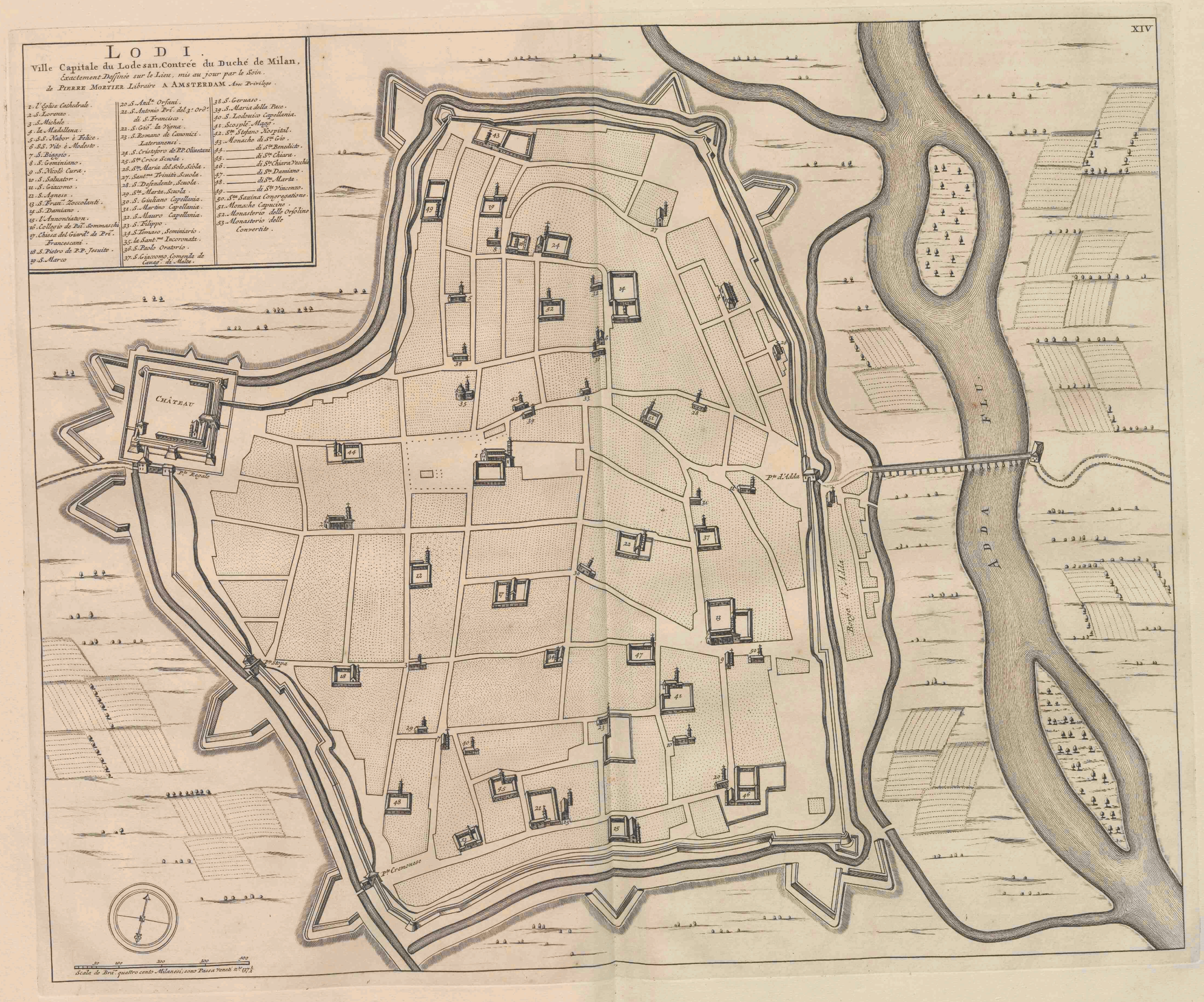
XIV
LODI.
Ville Capitale du Lodesan, Contrée du Duché de Milan,
Exactement Dessinée sur le Lieu, mis au jour par le Soin.
de PIERRE MORTIER Libraire A AMSTERDAM Avec Privilege.
1. l'Eglise Cathedrale.
2. S. Lorenzo.
3. S. Michele.
4. la Madallena.
5. S.S. Nabor è Felice.
6. S.S. Vito è Modesto.
7. S. Biaggio.
8. S. Geminiano.
9. S. Nicolò Cura.
10. S. Saluator.
11. S. Giacomo.
12. S. Agnese.
13. S. Fran.co Zoccolanti.
14. S. Damiano.
15. l'Annonciation.
16. Collegio de Pri.i Sommaschi.
17. Chiesa del Giard.o de Pri.i Francescani.
18. S. Pietro de P.P. Jesuite.
19. S. Marco
20. S. And.a Orfani.
21. S. Antonio Pri.i del 3.o Ord.o di S. Francisco.
22. S. Gio.i la Vigna.
23. S. Romano de Canonici Lateranensi.
24. S. Cristoforo de P.P. Oliuetani
25. S.ta Croce Scuola.
26. S.ta Maria del Sole Scola.
27. Sant.ma Trinità Scuola.
28. S. Defendente, Scuola.
29. S.ta Marta, Scuola.
30. S. Giuliano Capellania.
31. S. Martino Capellania.
32. S. Mauro Capellania.
33. S. Filippo.
34. S. Tomaso, Seminiario.
35. la Sant.ma Incoronata.
36. S. Paolo Oratorio.
37. S. Giacomo, Comenda de Cauag.i di Malta.
38. S. Geruaso.
39. S. Maria della Pace.
40. S. Lodouico Capellania.
41. Scosple.i Magg.i
42. S.ta Stefano Hospital.
43. Monache di S.ta Gio.
44. ——— di S.ta Benedicto.
45. ——— di S.ta Chiara.
46. ——— di S.ta Chiara Vecchia
47. ——— di S.ta Damiano.
48. ——— di S.ta Marta.
49. ——— di S.ta Vincenzo.
50. S.ta Sauina Congregatione.
51. Monache Capucine.
52. Monasterio delle Orsoline
53. Monasterio delle Convertite.
CHÂTEAU
P.te Regale
P.te Stopa
P.te Cremonese
P.te d'Adda
Borgo d'Adda
ADDA FLU.
50 100 200 300 400
Scala de Bra.ci quattro cento Milanesi; sono Passa Veneti n.ri 137 1/2

Mr. de Villeroy fait Prisonnier Par le Prince Eugene de Savoye.

Le Prince Eugene de Savoye entra avec 9000. mil hommes dans Cremone ou il y en avoit plus de huict de garnison dans il en fut une grande partie fit le Mareschal de Villeroy prisonnier avec plusieurs officiers et Soldats, le nuict du 31. Janvier ou 1. Fevrier 1702.

Chemin de Milan.

Porte St. Luc.

MARCHESANA
AGGRIPPINA

FOSSE

CREMONELLA
AGGRIPPINA

Cremone en Marche par un de Empereurs pour prendre dans le ville

PLACE DU CHATEAU

Chasteau de Cremone

Porte Pontoniere à Conduire Pont et Bateaux de Bois

Porte St. Marc

Maison du Curé

Porte des Tours Sainte

Bastion de S. Michel

Porte Nova

Petite Place

Grande Place

NOUVELLE VILLE

NOUVELLE COMARE

Pont de Bateaux ou l'on met le feu lors que le Prince Eugene entra à la main Coste dans la Ville

Port de Bois

Fossé de la Ville

Porte Moise

N. Fort

POO FLUV

Toises ou 480 Pieds

1. St Bassiano
2. Convent des S^tes Relgieuses
3. St Leu.
4. St Benedicti Convent.
5. Convent du Corps de Christ.
6. Convent de Ste Claire.
7. Ste Agathe
8. Convent de Ste Quirici.
9. Convent de Ste Jacques.
10. St Vincent.
11. St Matthieu.
12. St Victori.
13. St Leonard.
14. Convent de l'Annonciation.
15. L'Hospital des Mendians.
16. St Maria Nova.
17. Convent de Ste François.
18. L'Hospital de Ste Antoine.
19. L'Hospital de St Vincent.
20. Ste Catherina Convent
21. Ste Cecile
22. Ste Vit
23. Convent de Ste Dominici.
24. S. Martha.
25. S. Faustin.
26. S. Roch.
27. S. Croix
28. S. Helone.
29. Convent de S. Ioan.
30. Societé de Ste Mre de la Passion
31. S. Nicolas
32. S. Micha Novi.
33. L'Hospital de St Ursule.
34. S. Augustin Convent.
35. S. Domini.
36. S. Lucie.
37. St Barthelomi.
38. St Romar.
39. S. Georgi.
40. Convent de St Pierre.
41. L'Hospital de St Marc.
42. S. Salvatoris.
43. S. Pantaleon.
44. S. Marthe.
45. S. Angeli Cosme et Damian.
46. S. Gerold.
47. S. Crasmi.
48. S. Donati.
49. S. Hironimi
50. S. Prosperi
51. Ste Thoma Convent.
52. S. Abunde
53. S. Nazori.
54. S. Arnaldi.
55. S. Michel
56. Ste Ioan Norolimitani.
57. St Laurens Convent.
58. S. Galli.
59. Convent de L'Ordre des Cîteaux.
60. S. Barnaba.
61. Virginis Coronate.
62. S. Gregori.
63. L'Eglise de Ste Marie de Bethlehem.
64. Convent de la Paix.
65. Ste Madelaine
66. S. Egide et Homoboni.
67. Chapelle ou l'on Batise les enfans.
68. la Grande Tour.

CREMONE.
Ville du Duché de Milan.
Exactement desfinée sur le Lieu
mis au jour par le soin
de Pierre Mortier.
Libraire a Amsterdam.
Avec Privil.

XII
C. Bamuello
S. Carpoforo
St. Abondio
S. Marta
Colegio Gelia
St. Theresa
Gelia
Bouvy St. Rocca
St. Cristina
Borgo dell Ospitale
S. Pietro Celestino
St. Girola
P. Sala
Borgo du Port du Tour
St. Francois
LAC DE COMO
la Ville de
COMO
A' AMSTERDAM
Chez P. MORTIER

TVRRIS CREMONENSIS

ICHNOGRAPHIA.

PLAN
de la Fameuse Tour de
CREMONE
A Amsterdam Chez Pierre Mortier.

FACIES EXTERIOR.

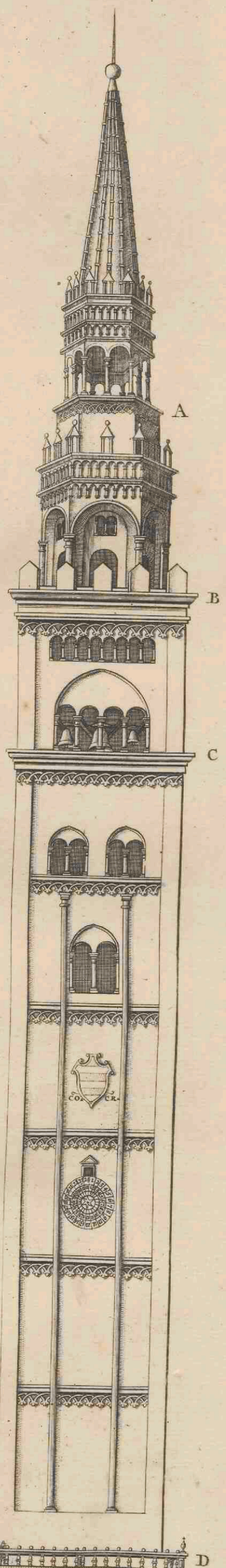

Tour de Cremone.

TORTONA.

Ville du Duché de MILAN, en Lombardie. Exactement Dessinée sur le Lieu.

Mis au Iour Par le Soin
de PIERRE MORTIER Libraire.
A AMSTERDAM.
Avec Privilege.

PARMA.

Porta S. Michele

Porta S. Francesco

Porta S. Croce

Porta S. Barnaba

Porta

Porta

Borgo di Parma

Borgo di Porta

Borgo di Porta

Borgo di Porta

PLAISANCE, ou PIACENSA. Ville dela Lombardie, Capitale du Duché de Plaisance.

1. Baluardo di Stra levata.
2. Baluar. di Campagna.
3. Baluar. di Borghetto.
4. Baluar. di San. Sisto.
5. Baluar. di Fodesta.
6. Baluar. di S. Lazaro.
7. Baluar. della Cornelliana.
8. Baluar. di S.t Antonio.
9. Baluar. di S.t Benedetto.
10. Castello.
11. Chiesa del Castello. Conventi de frati.
12. Conv. di S. M. di campag.
13. Conv. di S. Sepolcro.
14. Conv. di S. Bartolomeo.
15. Conv. di S. Eufemia.
16. Conv. di S. Sisto.
17. Conv. di S. M. del carmine.
18. Conv. di S. Lorenzo.
19. Conv. di S. Savino.
20. Conv. di S. Anna.
21. Conv. de F. Capuccini.
22. Conv. di S. Agostino.
23. Conv. di S. Francesco.
24. Conv. della M. di piazza.
25. Conv. di S. Giouanni.
26. Domo.
27. Hospitale grande.
28. Hospit. di S. Raimondo.
29. Monast. di S. Raimondo.
30. Monast. di S. Chiara.
31. Monast. di S.t Franca.
32. Monast. di S. Siro.
33. Monast. di S. Barto. vecchio
34. Monast. di S. M. della neve.
35. Monast. della Pace.
36. Monast. della Maddalena.
37. Monast. di Valle verde.
38. Monast. di S. Bernardo.
39. Monast. della Nontiata.
40. Monast. di S. Barnaba.
41. Monast. di S. Hieronimo.
42. Porta di S. Lazaro.
43. Porta di S. Raimondo.
44. Porta di Stra levata.
45. Porta di Borghetta
46. Porta di Fodesta
47. Palazzo di Madama
48. Palazzo della communità
49. Palazzo de Laudi
50. Palazzo de sansenerini
51. Palazzo de Scotti
52. Piazza del borgo
53. Piazza grande
54. Piazza del Domo Chiese e Parrochie.
55. S.to Antonino.
56. S.to Vincentio.
57. S.to Stefano.
58. S.to Paolo.
59. S.to Salvatore.
60. S.ta M. della Torrila.
61. S.to Ambrosio.
62. S.ta Agnese.
63. S.to Nazaretto.
64. S.to Eustacchio.
65. S.ta M. delli Angeli.
66. S.ta Croce porta nova.
67. Sant. Nicolao delle casse.
68. Santissima Trinità.
69. S.ta M. in suffredo.
70. S.ta M. di Gallinerta.
71. S.ta M. delli pagani.
72. S.ta M. delli Speroni.
73. S.to Martino in foro.
74. S.to Fede.
75. S.to Silvestro.
76. S.to Pietro in foro.
77. S.to Giuliano.
78. S.ta Apolonia.
79. S.to Protasio.
80. S.to Gerrasio.
81. S.to Michele.
82. S.o Nazario sopra muro.
83. S.to Faustino.
84. S.to Donnino.
85. S.to Ilario.
86. S. Martino in borgo.
87. S.ta M. in Cortina.
88. S.to Alesandro.
89. S.to Christoforo.
90. Spirito Santo.
91. S.ta M. del tempio.
92. S.ta M. Zeroualli.
93. S.to Salvatro.
94. S.to Dalmatio.
95. S.to Agata.
96. S.to Simone.
97. S.to Giorgio.
98. S.to Olderico.
99. S.ta Brigida.
a. S.to Masco.
b. S. Iacomo Maggiore.
c. S. Iacomo Minore.
d. S. Nazario in stra levata.
e. S.to Iosesso.
f. S.to Machario.
g. S.to Andrea.
h. S.ta Margarita.
k. S. Nicolo de Catanei.
l. S.to Thoma.
m. S.to Pietro in solarolo.
n. S.ta M. de borghetto.
o. Podesta.
p. Strada va à Cremona.
q. Strada va à parma.
r. S.ta Lazaro.
s. Strada va in Alesandria.
t. S.to Antonio.
v. Strada va à Milano.
w. Carosa.
x. Guard a Meglio.

se Vend
A AMSTERDAM
chez PIERRE MORTIER
Avec Privilege

MODENE ou MODENA.

A AMSTERDAM Chez P. MORTIER Avec Privil.

Porte de S. François

Porte du Château

le Dome

Porte de S. Augustin

Citadelle

Porte de Bologne

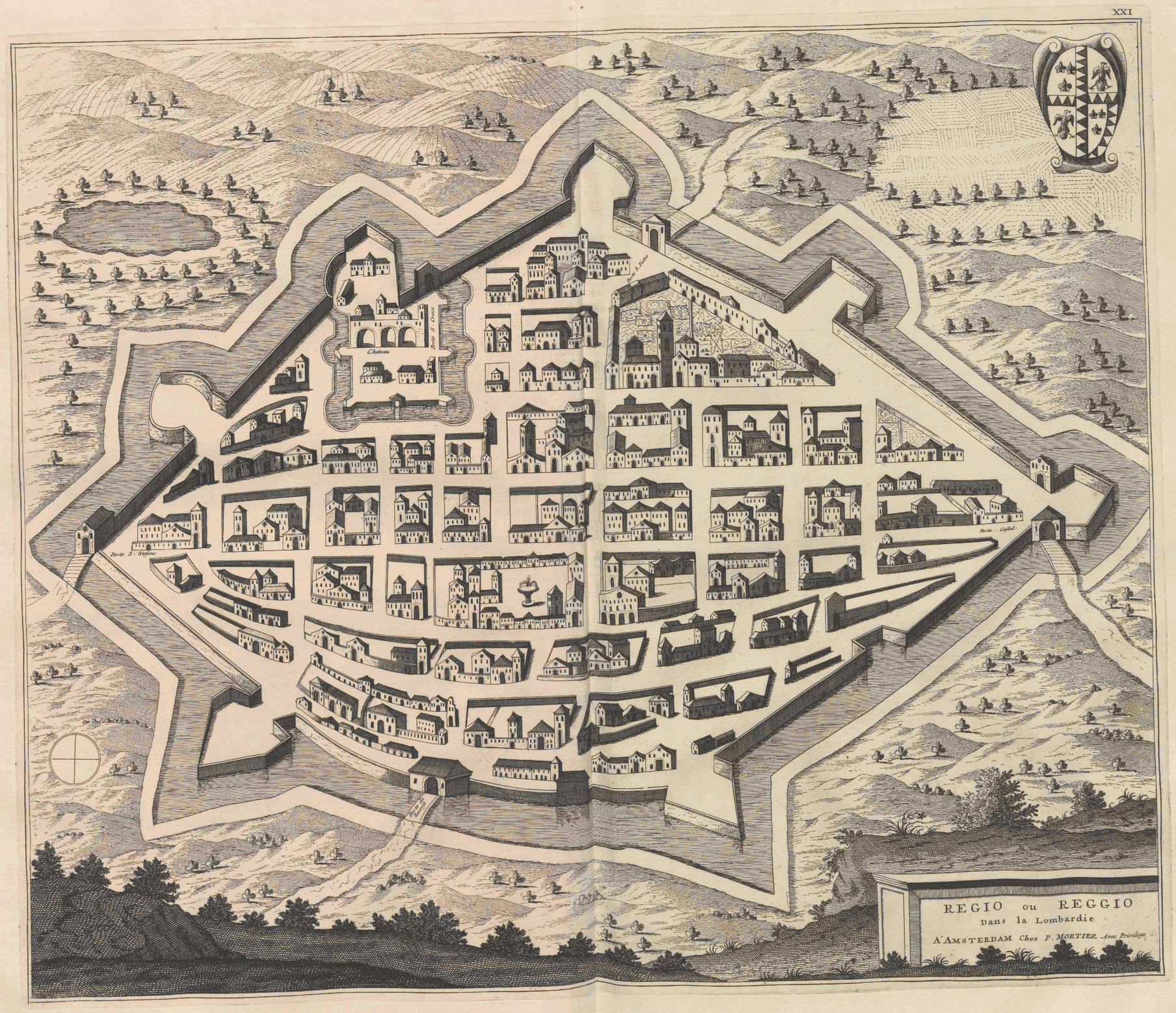

REGIO ou REGGIO
Dans la Lombardie
A'AMSTERDAM Chez P. MORTIER Avec Privilege

MIRANDOLE
Dans la Lombardie

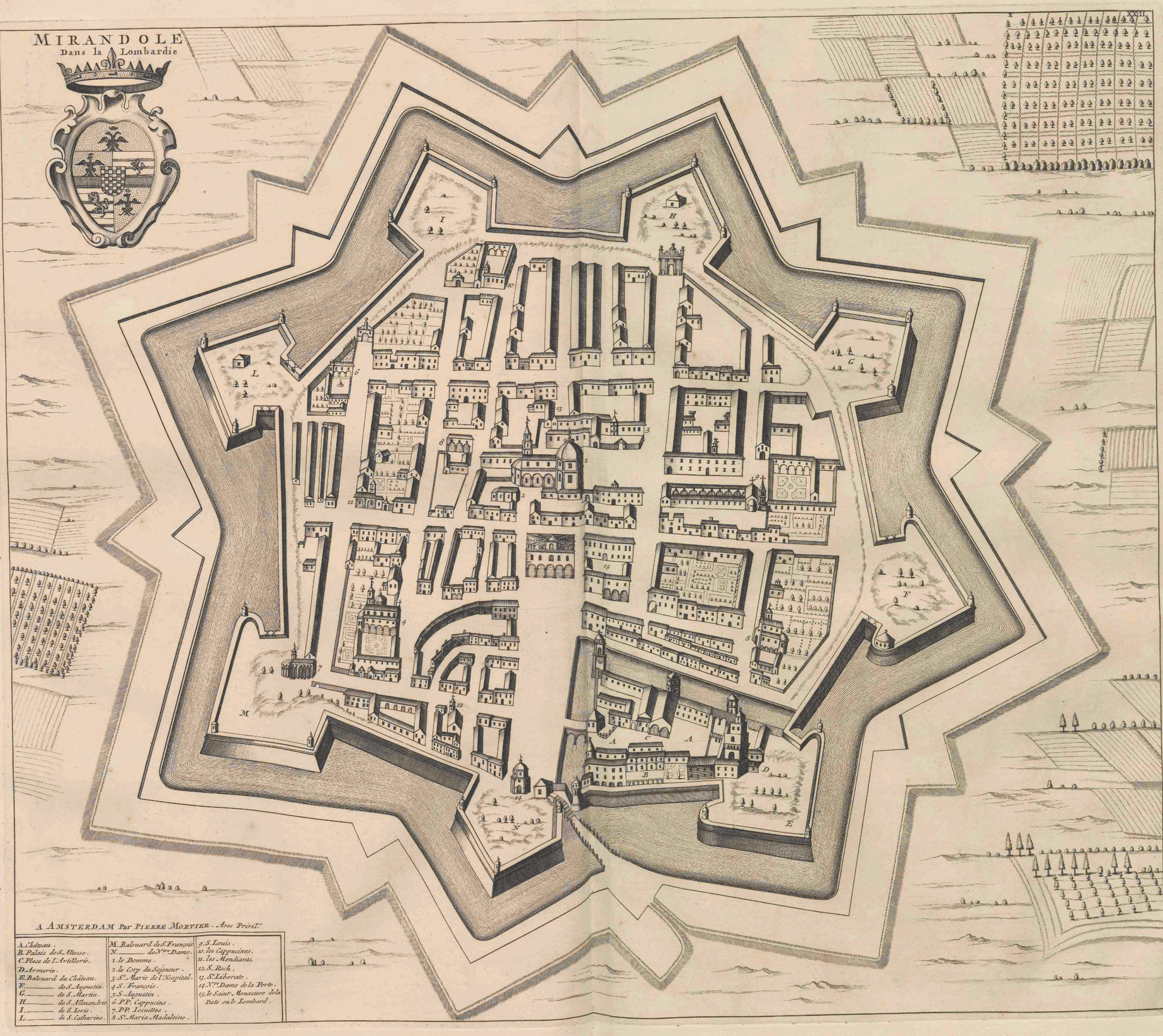

A AMSTERDAM Par PIERRE MORTIER. Avec Privil.

A. Château.	M. Baluard de S. François	9. S. Louis.
B. Palais de S. Alexe.	N. ——— de Nre. Dame.	10. les Cappucines.
C. Place de l'Artillerie.	1. le Domme.	11. les Mendians.
D. Armerie.	2. le Cry du Seigneur.	12. S. Roch.
E. Baluard du Château.	3. Se. Marie de l'Hospital.	13. S. Liberate.
F. ——— de S. Augustin.	4. S. François.	14. Nre. Dame de la Porte.
G. ——— de S. Martin.	5. S. Augustin.	15. le Saint. Monastere de la
H. ——— de S. Alexandre	6. PP. Cappucins.	Piete ou le Lombard.
I. ——— de S. Loris.	7. PP. Iesuittes.	
L. ——— de S. Catharine.	8. Se. Maria Madaleine.	

LA VILLE DE MANTOUE XXIII

LVOGHI NOTABILI DELLA CITTA DI MANTOUA.

CORTE. *Coers &c*

1 Castelli
2 Corte Vechia
3 Armerie
4 Teatro con la Sena
5 Guardino del Pensilone
6 Guardino del Bahuardo
7 Guardino di sopra al Lago
8 Loggia della Citta
9 Cortile della Mostra
10 Stalle di S.A.
11 Bratta del Castelli
12 Galleria grenale
13 Galleria Nova
14 Galleria delle cose Naturale
15 Mandena di Legnami
16 Munitioni dell'Artigliaria
17 Cattenaia di S. Barbara
18 Scalaria a piano Hippo
19 Tesoraria et Maestrato Ducale
20 Porta di Corte Vecchia
21 Porta di Castelli
22 Porta di Convento
23 Porta del Lago
24 Porta del Bahuardo
25 Cancellaria Ducale

PORTE della CITTA
Portes de la Ville

26 Porta della Cittona
27 Porta della porta Pusina
28 Porta 1.e di Cerese
29 P.ta delle Lucine
30 P.ta del Coppetto di Sotto
31 P.ta delle Rodia
32 P.ta del Coppetto di Sopra
33 P.ta del Lac
34 P.ta del Portazuolo
35 P.ta della Pradella
36 P.ta redenta del Pre
37 P.ta del Cavale
38 Portello di Gradaria
39 Portello de Capucini
40 Portello de S.Nicolo
41 Portello de S.Francesco

PORTI Perle NAVI
Ports Pour les Batimens

42 Porto della Catena
43 P.ta delli Arcioni
44 P.ta dell Torre Nuova
45 P.ta del Zappetta
46 P.ta del Portazuolo

PONTI. *Ponts*

47 Ponte de mezzo
48 Ponte di S. Georgio
49 Ponte d'Arbitte
50 Ponte delli Mulari
51 Ponte delle Pescarie
52 Ponte di Sabbioni
53 Ponte di S. Simone
54 Ponte di S. Francesco

PIAZZE. *Places*

55 Piazza di S. Pietro
56 Piazza del Lagh
57 Piazza de Mercanti
58 Piazza del Formento
59 Piazza di Sabbioni
60 Piazza delli Agnelo
61 Piazza di S. Leonarde
62 Piazza di S. Stefano
63 Piazza di S. Giovanni

TORRI. *Tours*

64 Torre della Gabbia
65 Torre della Scrive
66 Torre dell Horologio
67 Torre del Zuccaro
68 Torre de P. Capitali
69 Torre Mutina
70 Torre della Sibilla
71 Terrazze delli Hebrei

EDIFICI et Cose NOTABL.
Edifices et Choses Notables

72 Palazzo della Ragione
73 Palazzo de Bobbetta P.
74 La Conffagna de Forastieri
75 Le Prigioni
76 La Rocca
77 La Dogana
78 Offici dello Studiano
79 Offici dell'Arti della Sede
80 Offici dell'Arti della Lana
81 Stanza Publiche
82 Porta della Guardia rifatta
83 Medeni Mummi
84 La Porta Leona
85 Porta de Capo di Bous
86 Portone de Spezuate
87 Porta di S. Francesco
88 Colonna di Longino
89 Cesa del Pio di S.A.
90 Palazzo della Pescaria di S.A.
– Mese de Porci
– Cimiterio de Tedesci
– Mumenti de Legname
– Munit.ni Cafrigi et Fer.ie
91 Arsenale
– Darsena
92 S.Cosmo Munitioni del Stato
93 Salario Publico
94 Ghetto delli Hebrei
95 Monte di Pieta
96 Beccaria
97 Fiscarie
98 Il Celebre Studio

CHIESE COLLEGIATE
Eglise Collegiale

99 S.Pietro Episcopato
100 S.Andrea
101 S.Barbara
102 S.Iacomo

CONVENTI de FRATI
Convents

103 S.Domenico
104 S.Francesco
105 S.Agnese
106 S.Sebastiano
107 S.Barnaba
108 S.Marco
109 S.Spirito
110 S.Marco
111 S.Nicolo
112 S.Christophoro
113 S.Maria di Monte Oliueto in Gradaria
114 S.Maria della Vittoria
115 S.Maddl.Concede.ne P.ri Capuc.ni
116 S.Orsana P. Gieliuta
117 S.Maurizio Del Restani
118 S.Simeon P.ri
– S.Maria P.Capitani à Porta
– S.Nic.o in S.Georgio
119 S.Franc.co di Paula fol.Tac
– S.Gio Batista in Capharnia
– S.Ruffino Fuori
– S.Matheo Fuori

PAROCHIE. *Parroisses*

120 S.Pietro
121 S.Andrea
122 S.Iacomo
123 S.Barnaba
124 S.Nicolo P.Ambrosiani
125 S.Carola
126 S.Nababere
127 S.Gervasio
128 S.Ambrogio
129 S.Xeno
130 S.Stefano
131 S.Martino
132 S.Appollenia
133 S.Catherina
134 S.Simone
135 S.Egidio
136 S.Gervasio ,
137 S.Leonardo
138 S.Silvestro
139 Quarantani
140 S.Michele a Porto
– S.Georgio
– S.Antonio Fuori alla Porta della
140 S.Ruffino Fuori a Porte

CONVENTI da MONACHE
Convents des Religieuses

141 S.Vincenzo
142 S.Barnaba
143 S.Gio della Carrette
144 S.Agnolino
145 S.Lucia
146 S.Maria del Carmenino
– S.Marthe S.Nouzaria à S. Giorgio
– S.Elisabet fuori a Migliarete
– S.M.Madalena Cimuertite
148 S.Catherina da Sicna
149 S.Orsola di Madama di Ferrara
150 S.Lud.co Terzaruole di S. Francesco
151 Terzaruole d'S.Dom.co

ORATORY. *Oratories*

152 Christo Flagelato
153 Sospis Agerum
154 Quarant'Hore
155 S.Maria della Neue al retenue
156 S.Innocenti
157 S.Rocco
158 S.Piero Martire
159 S.Gottardo
160 Pietura Christiana
161 S.Gio del Terzigio
162 S.Gio decollato

CHIESE SEMPLICI et HOSPITAL
Eglises Commune et Hospitaux

163 S.Paolo altre Volte il Duomo
164 S.Croce in Corte
165 S.Croce de Certosini
166 S.Lorenzo
167 S.Maria dell'Cornetta
– Hospital grenale
168 S.Ant.o Hospitale de Dnori Orfani
169 S.Pranda Casa de Catheeumini e Forestieri
170 S.Maria del Soccorso
171 S.Nicolo Arrochato alle Prigioni
– S.Speciale fuori de S.Giorgio
– S.Sepolcro fuori della Porta della
172 S.Maria delle Carratte fuori a Cerese
173 S.Hieronimo nello Studio
174 S.Marthe Fuori a Spirazion
175 La Madona del Arzene
176 S.Anna Eb Perchetta

Reparti que les Noms Suns Chiffres se trouue sur l'Estat et Plancha della VILLE et Lieue de MANTOUE

A AMSTERDAM
Chez PIERRE MORTIER.
Auec Privilege

Presentee
A SA MAJESTÉE FREDRICH III.
ROY DE PRUSSE
ELECTEUR DE BRANDEBOURG &c:&c:&c:
Par son Tres Humble et Tres Obeissant Serviteur
Pierre Mortier.

XXIV
LA VILLE ET ENVIRONS DE MANTOUE
Presenteé A SA MAJESTÉE FREDRICH III.
ROY DE PRUSSE
ELECTEUR DE BRANDEBOURG &c. &c. &c.
Par son Tres-Humble et Tres-Obeissant Serviteur.
Pierre Mortier.
1. Sepolcro alla Pratella
2. S. Lazaro alla Pradella
3. Vaso di Porta
4. S. Mar.a P. Gisuati a' Porto
5. S. Michele a Porto
6. S. Gio Buono
7. S. P.ro d' Ongeria
8. S. Ruffino Fuori
9. S. Speciosa fuori à S. Georg.o
10. Munitioni di Legnamo
11. Munit.ni d'Artig.i et Ferr.ia
12. S. Vito in S. Georgio
13. S. Georgio
14. Edificij da Poluere
15. Vergiliana
16. S. Chiara fu.a a Magharetto
17. S. Matheo fuori
A AMSTERDAM Chez PIERRE MORTIER
Avec Privilege
LAGO DI PAIVOLO
LAGO DI SOPRA
LAGO DI MEZO
LAGO DI SOTTO
PORTE DEL PORTAZZUOLO
PORTO DEL CEPPETTO DI SOPRA
PORTO DEL CEPPETTO DI SOTTO
PONTE DELLI MOLINI
Port Catena
Port d'Ancona
Darsena
S. GIORGIO CASTELLO
Citadelle
Poggio Royal
Sortie du Mancio

CASTIGLIONE delle STIVERE. Dans le Duché de Mantoue.

Moulins

Port de Brescia

Porte de Mantoue

Porte de Provence

ARMES du PRINCE

Echelle de 100 Pas Geometriques

A. L'Eglise Collegiale.	E. L'Oratoire du St. Rosaire.	K. College des Vierges.
B. St. Pierre Convent des Iesuites.	F. L'Oratoire dela Mort.	L. St. Sebastian au Château.
C. L'Eglise des Iesuites.	G. Nôtre Dame dela Palacine.	M. la Place Colonna.
D. les Capucins.	H. St. Ioseph.	N. Palais du Prince.
	I. la Discipline.	

A AMSTERDAM
Par PIERRE MORTIER. Avec Privil.

LA VILLE DE TRENTE

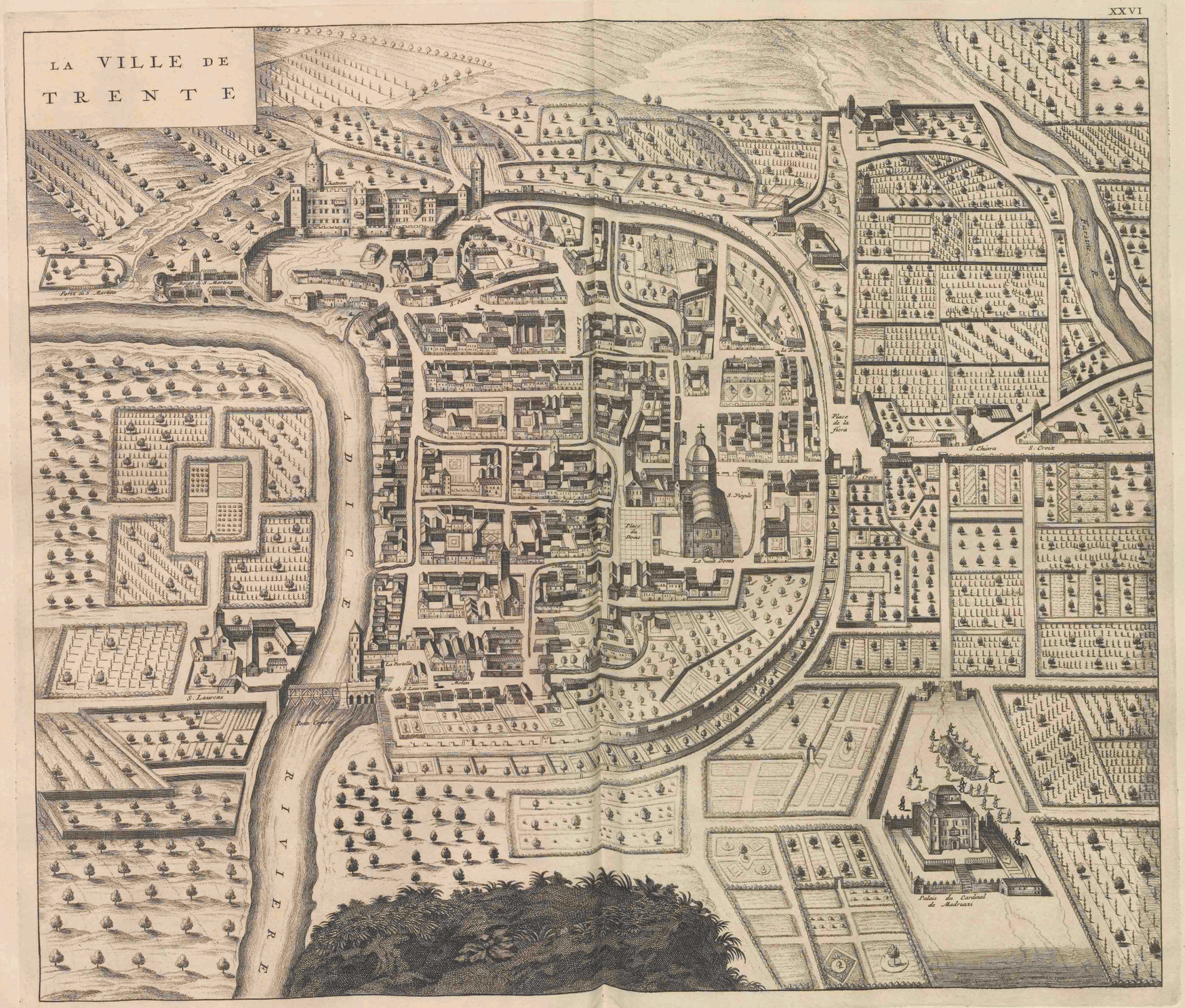

BERGAMO Ville des Venitiens dans le BERGAMASQUE *Dessiné sur le Lieu et mis au Jour . Par* PIERRE MORTIER *Avec Privilege .*

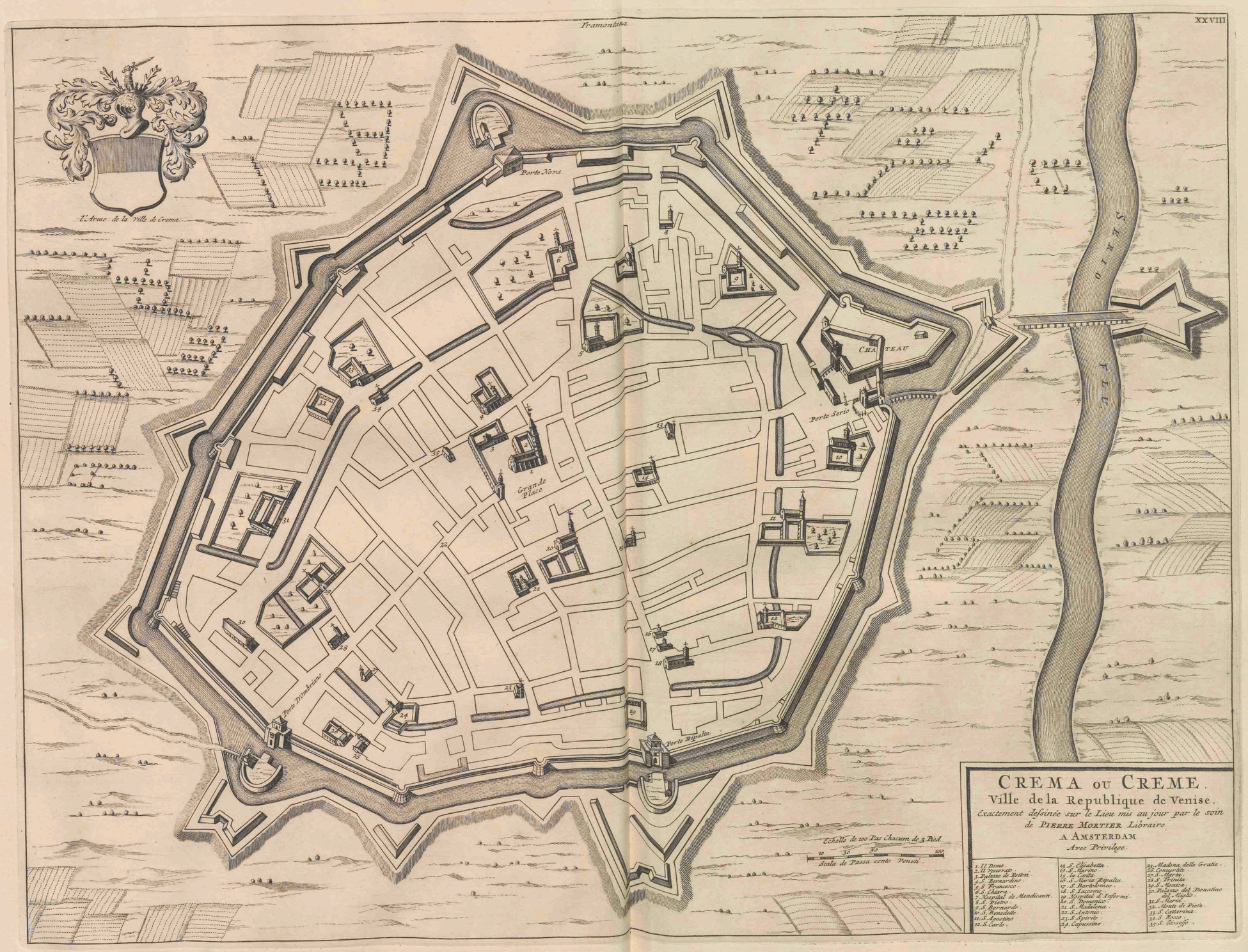
XXVIII
Tramontana
l'Arme de la Ville de Crema
Porte Nova
Porte Serio
Porte D'Ombriano
Porte Ripalta
Grande Place
CHATEAU
SERIO FLU.
Echelle de 100 Pas Chacun de 5 Pied
10 30 50 100
Scala de Passa cento Veneti.
CREMA ou CREME.
Ville de la Republique de Venise.
Exactement dessinée sur le Lieu mis au jour par le soin
de PIERRE MORTIER Libraire
A AMSTERDAM
Avec Privilege.
1. Il Domo.
2. Il Vescovato.
3. Palazzo de Rettori.
4. S. Bernardino.
5. S. Francesco.
6. S. Chiara.
7. Hospital de Mendicanti.
8. S. Pietro.
9. S. Bernardo.
10. S. Benedetto.
11. S. Agostino.
12. S. Carlo.
13. S. Elisabetta.
14. S. Marino.
15. la Carita.
16. S. Maria Ripalta.
17. S. Bartolomeo.
18. S. Laccomo.
19. Hospital d'Infermi.
20. S. Domenico.
21. S. Madalena.
22. S. Antonio.
23. S. Spirito.
24. Capussine.
25. Madona delle Gratie.
26. Conuertito.
27. S. Marta.
28. S. Trinita.
29. S. Monica.
30. Palazzo del Donatiuo del Miglio.
31. S. Maria.
32. Monte di Pietà.
33. S. Cattarina.
34. S. Rocco.
35. S. Giosesso.

BRESCIA ou BRESSE Aux VENETIENS, Exactement Dessinée sur le Lieu, mis au jour par le Soin de PIERRE MORTIER Libraire A AMSTERDAM. Avec Privil:

1. le Château.
2. Pallais de la ville.
3. Monte de Pietà.
4. Les Prions.
5. Les Colonnes de St. Marc.
6. Le Nouveau Marché.
7. Le Marché de Laine.
8. Tour du Palais.
9. Le Dôme.
10. l'Evesché.
11. Palais de Mr. Rettori.
12. Place de Navarino.
13. Place d'Hercule.
14. La Poissonerie.
15. Vio larga.
16. Paganora.
17. Boulevard de la Madone.
18. Seminario.
19. Moulin de St. George.
20. St. Jean Baliste.
21. St. Agate.
22. St. François.
22. St. Antoine.
24. St. Cosmo.
25. St. Marie d'St. Ange.
26. St. André.
27. St. Agnese.
28. St. Nazaro.
29. Madone de Miracolé.
30. St. Croix.
31. St. Epifania.
32. St. Dominique.
33. St. Madalena.
34. St. Laurens.
35. St. Luc.
36. St. Alexandre.
37. St. Bartolomi.
38. St. Barba.
39. St. Affra.
40. St. Marie Geriola.
41. St. Pierre et Morcedine.
42. St. Eufemia.
43. St. Siro.
44. St. Maria.
45. St. Paul.
46. St. Iulie.
47. St. Zem.
48. St. Zamino.
49. Les Iesuites.
50. St. Pierre d'Oliuier.
51. St. Urbano.
52. La Charité.
53. St. Benedict.
54. St. Cassan.
55. St. Simon.
56. S. M. de Consolation.
57. St. Salvator.
58. St. Michel.
59. Ogni Sancti.
60. St. Iacomo.
61. St. Faustino.
62. St. Chiara.
63. St. Thoma.
64. St. George.
65. St. Ioseph.
66. I. Carmeni.
67. St. Christofora.
68. St. Brigitta.
69. St. Marie de la Paix.
70. St. Iean.
71. Les Capucins.
72. St. Catarine.
73. St. Ierôme.
74. St. Matthias.
75. St. Marie de la Grace.
76. St. Marie de Calchera.
77. St. Spirito.
78. St. Clement.
79. St. Marc.
80. l'Hospital General.
81. La Misericordia.
82. Posterla
83. Canton Mombelo.

1. S. Sen.
2. S. Proculo.
3. la Madona S. Sen.
4. S. Gioseppe.
5. I Colombini.
6. S. Bernardin.
7. S. Gioanni dalla beu.
8. S. Sen orador.
9. Castel vecchio.
10. Ogni Santi.
11. Oratorio S. Catharina.
12. S. Lucia.
13. Porta dal Pallio.
14. Porta S. Zeni.
15. S. Bartholomeo da la Iesa.
16. La val verda.
17. S. Spirito.
18. S. Antonio maggiore.
19. S. Antoniello.
20. S. Catarina.
21. S. Silvestro.
22. S. Luca.
23. La Mara.
24. La Madonina.
25. S. Daniele.
26. S. Dominico.
27. Capucini.
28. S. Francesco.
29. la Trinità.
30. Oratorio S. Lucia.
31. S. Anzoli.
32. Porta nova.
33. H. Crocefisso.
34. La Badia.
35. S. Apostolo.
36. S. Andrea.
37. S. Agnese.
38. S. Anzolo.
39. S. Anastasio.
40. S. Bartholomeo.
41. S. Bavo.
42. S. Sebastiano.
43. S. Benedetto.
44. S. Biasio.
45. S. Clemente.
46. S. Consolata.
47. S. Cosmo.
48. S. Cecilia.
49. S. Catharina de Siena.
50. Castel de S. Felice.
51. Castel de S. Pietro.
52. S. Chiara.
53. S. Christofano.
54. El Christo.
55. S. Egidio.
56. S. Eufemia maggiore.
57. S. Fermo Rustico.
58. S. Fermo
59. S. Faustino
60. S. Francesco de Paula.
61. S. Giacomo.
62. Il Domo.
63. I Mendicanti.
64. Il Paradiso.
65. La Colomba.
66. S. Libera.
67. S. Lorenzo.
68. La Vittoria.
69. La Disciplina.
70. La Magdalena.
71. La Misericordia.
72. La Frata.
73. La Pietà.
74. S. Matheo.
75. S. Maria in chiavegga.
76. S. Maria antiche.
77. S. Maria in Solaro.
78. S. Maria dalla Scala.
79. S. Maria Organa.
80. S. Marco.
81. S. Michaele.
82. S. Nicolo.
83. Porta del Vescouo.
84. Porta S. Georgio.
85. S. Apollonia.
86. S. Paolo.
87. S. Pietro in carnal.
88. S. Quilico.
89. S. Simone.
90. S. Salvaro.
91. S. Stefano.
92. S. Zen in monte.
93. S. Gioanni in valle.
94. S. Gioanni in saco.
95. S. Georgi.
96. S. Lazaro.
97. Gioanni in fera.
98. S. Damaso.
99. S. Thoma.
100. S. Vitale.

se vend
Chez Pierre Mortier
Avec Privilege.

Amphitéatre de Verone. Se vend A Amsterdam Chez P. Mortier. Avec Privilege

Amphitheatrvm Veronense.

Nob: Ampl. Prudent.^mq^
D. GERARDO SCHAEP,
DOMINO IN CORTEHOEF,
CONSVLI AC SENATORI
REIP. AMSTELÆDAMENSIS,
NVPER
AD SVECIÆ et DANIÆ REGES
LEGATO, *nec non*
CONSILIARIO STATVS
BELGICÆ FŒDERATÆ,
Hanc Theatri Veronensis Tabulam
D.D.D.
J. Blaeu.

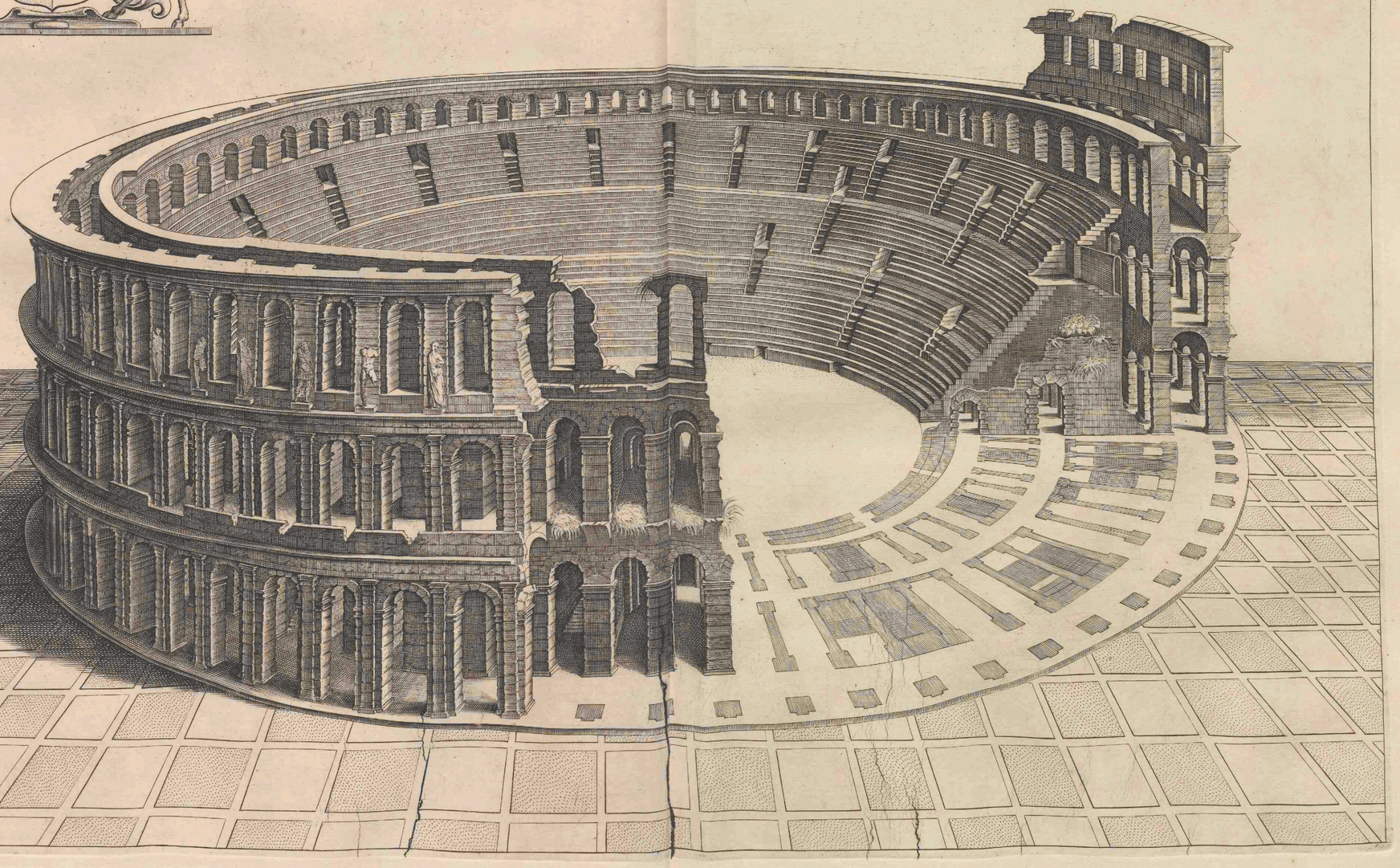

RHODIGIVM *Vulgo* ROVIGO . Ville de l'Etat de Venise Capitale de la Polesine de Rovigo

NUMERORUM EXPLICATIO.

1. Piazza de' Signori.
2. Duomo.
3. S. Giovanni del Battesimo.
4. Vescovato.
5. Il Castello.
6. Porta d'Acqua.
7. Portello del Castello.
8. Porta di S. Agostino.
9. S. Agostino, Frati Conventuali.
10. Ospitale de' Bisognosi.
11. Li Capuccini.
12. S. Bartolomeo, Abbadia Olivetana.
13. Porta di S. Bartolomeo
14. S. Antonio, Frati Dominicani.
15. Sa Giustina, Collegiata.
16. Piazza e Palazzo Pretorio.
17. S. Spirito.
18. S. Rocco.
19. Porta di S. Giovanni.
20. S. Gio: Comenda, Cavalieri Gerosolimitani.
21. S. Girolamo, Frati Eremitani.
22. S. Filippo e Giacomo monache.
23. S. Francesco, Frati.
24. Madonna della Concettione.
25. Convent des Religieuses.
26. La Madonna del Soccorso.
27. Porta di S. Francesco.
28. La Madonna delli.
29. Ospitale degli Orfani.
30. S. Monte de Pietà.
31. Adigetto fiume.
32. La Sma Trinità, monache.
33. S. Giovanni decollato.
34. Borgo della Fiera ò di S. Bartolomeo.
35. Ospitale
36. Ospitale degli Incurabili, e Lazaretto.

J. Blaeu Excud.

Se Vend A Amsterdam Chez Pierre Mortier Avec Privilege

PADOUE. ou PADUA. Ville Capitale du Padouan. aux Venetiens.

A AMSTERDAM. Par P. MORTIER. Avec Privil.

Nomi delle cose piu notabili che si ritrovano in questa Citta.

1. Ogni Santi.
2. S. Massimo.
3. La B. Helena.
4. S. Maria Inconia.
5. Gli Orfani.
6. Giesuati.
7. S. Mattia.
8. Alemani.
9. Oratorio di S. Andrea.
10. Le citelle Gasparino.
11. S. Catarina.
12. Le Romite.
13. S. Sofia, e le Illuminate.
14. Casa di Deo.
15. Il soccorso.
16. S. Francesco.
17. La Carità.
18. S. Margarita.
19. Il Santo.
20. La Scola di S. Antonio.
21. SS. Simone, e Giuda.
22. S. Biagio.
23. L'hosptale di Francesco.
24. S. Violino.
25. Giustina.
26. S. Barnardino.
27. S. Bartolomeo.
28. Gli Heremitani.
29. S. Lorenzo.
30. S. Stefano.
31. S. Georgio.
32. S. Chiara.
33. S. Betelome.
34. La Misericordia.
35. S. Tomaso Apostolo.
36. La scola della Rena.
37. S. Matteo.
38. S. Marco, e S. Giob.
39. S. Giuliano.
40. S. Gilio.
41. Li Servi.
42. S. Andrea.
43. S. Martino.
44. S. Cantiano.
45. L'hosptale del borgo di S. Croce.
46. Le Cappuccine.
47. S. Lucia, e S. Rocco.
48. S. Urbano.
49. Lo Spirito santo.
50. Li Colombini, e S. Giouanni dalla morte.
51. S. Luca.
52. S. Maria da Vanzo S. Maria dal Torresino & il suo capitolo.
53. S. Maria della Gratie.
54. S. Croce.
55. Li Carmeni.
56. S. Clomente.
57. S. Polo.
58. S. Giesseffo.
59. S. Agnese.
60. Li Mendicanti.
61. S. Giacomo.
62. L'hosptale di S. Giacomo.
63. S. Nicolo, e S. Barbara.
64. La chiesa del Domo.
65. S. Sebastiano.
66. La scola di S. Daniele.
67. S. Daniele.
68. Le citelle del Vescovo, & il Seminario.
69. S. Agata.
70. S. Michiele.
71. Le Dimesse.
72. Li Cappuccini.
73. S. Giouanni de Verdara.
74. Il B. Pellegrino.
75. Le Maddalene.
76. S. Maria Mater-Domini.
77. S. Pietro.
78. S. Girolamo.
79. Gli Angeli.
80. S. Antonio di Viénna.
81. S. Giouanni dalle navi.
82. S. Agostino.
83. Li Crucifori.
84. S. Benedetto vecchio.
85. S. Benedetto novello.
86. S. Prosdocimo.
87. Il Palazzo della ragione, e la piazz del Vino.
88. Le scole del Bo, overo il Studio.
89. L'horto de i Semplici.
90. Cittadella Vecchia.
91. Cittadella nuova.
92. Il Castello, la sua piazza, e S. Tomaso martire.
93. La Rena palazzo.
94. La corte del Capitano.
95. Il Vescovato.
96. La piazza della Signoria.
97. La piazza de i frutti.
98. La piazza delle legne.
99. La piazza della paglia.
100. La piazza de i Forzati.
101. Casa de Tito Livio.
102. Il gonticello de S. Tomaso Apostolo.
103. Ponte de gli Heremitani.
104. Ponte Altinato.
105. Ponte della beccaria.
106. Ponte di S. Lorenzo.
107. Ponte di Torricelle, e li sui molini.
108. Ponte di S. Maria di Vanzo.
109. Ponte di legno di cittadella.
110. Ponte di S. Tomaso, o di S. Agostino.
111. Ponte di S. Giouanni.
112. Ponte de i Tedi.
113. Ponte di S. Benedetto.
114. Ponte di S. Lunardo.
115. Ponte molino.
116. Ponte di S. Daniele.
117. Ponte del grato.
118. Ponte del Businello.
119. Ponte del mato.
120. Ponte corbo.
121. Ponte pedocchioso col ponte Vecino.
122. Ponte di S. Sofia.
123. Ponte de i Carmeni.
124. Ponte della Boueta.
125. Ponte della Misericordia.
126. Porte Contarine.
127. La torre di sei faccie.
128. Gradelle di Porciglia.
129. S. Formo.
130. Il Sepolchro d'Antenor, conditor di detta Città.
131. La Statua, & il Caval de Gatta mela.

Portello Vecchio tuo Bastione Pradello

Porta del Portello

Porta di Pontecorbo

Porta di Codalunga

Porta della Savonarola

Porta di S. Giouanni

Porta Vecchia della Saracinesca

Il parco dalla valle

Porta di S. Croce

Il Romito

a. Bastione dalla carena.
b. Bastione Ghirlanda.
c. Bastione Alicorno.
d. Bastione di S. Croce.
e. Bastione di S. Giustina.
f. Bastione di Pontecorbo.
g. Bastione Cornaro.
h. Bastione di castelnuovo.

i. Bastione del Portello.
k. Bastione picciolo.
l. Bastione della Rena.
m. Bastione della Gatta.
n. Bastione primo Moro, overo del berfaglio.
o. Bastione secondo Moro, overo delli Crucifori.
p. Bastione terzo Moro, overo dell' impossibile.
q. Bastione della Savonarola.
r. Bastione di S. Prosdocimo.
s. Bastione di S. Giouanni.
t. Bastione della Sarcinesca.

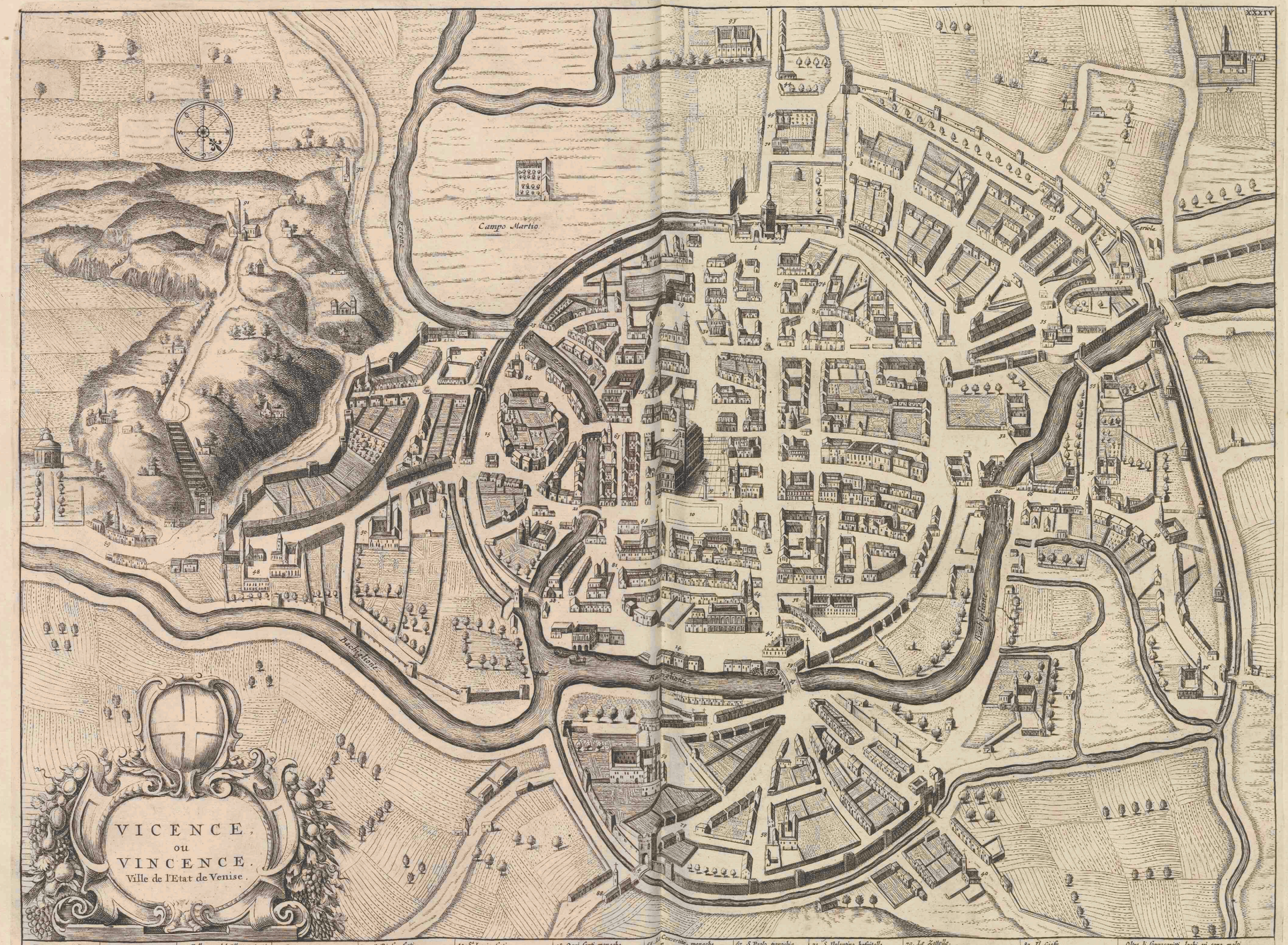

1. Porta dal Castello
2. Porta dalla lupia.
3. Porta da Monte.
4. Porta da Padoa.
5. Porta da S. Lucia.
6. Porta da S. Bortolamio.
7. Porta da S. Croce.
8. Porta Nova.
9. Piazza dei Signori.
10. Piazza delle biave.
11. Piazza dal vino.
12. Piazza delle erbe.
13. Piazza del Domo.
14. Piazza dalle legne, della l'isola.
15. Piazza di gualdi.
16. Pallazzo del Ill.mo Podestà.
17. Pallazzo del Ill.mo Capitanio.
18. Pallazzo della ragione.
19. Collonna di S. Marco.
20. la Torre.
21. Ponte di S. Michele.
22. Ponte delle beccarie grande.
23. Ponte furo.
24. Ponte Novo.
25. Ponte di S. Croce
26. Ponte di Pusterla.
27. Ponte di S. M.a di Angeli.
28. Ponte di Piazzoli.
29. Il Vescouado
30. Il Domo.
31. S. Lorenzo, frati.
32. S. Biasio, frati.
33. S. Rocho, frati.
34. S.a Croce, frati et Parochia.
35. I. Carmeni, frati et Parochia.
36. S. Bartolomeo, frati.
37. S. Girolamo, frati.
38. S.a Corona, frati.
39. S.a Maria delli Angeli, frati.
40. S.a Lucia, frati.
41. S.a M.a di Servi, frati.
42. S. Michele, frati et parochia.
43. S.a M.a dalle gratie, frati.
44. S. Martino.
45. S. Nicolo.
46. S. Franco Vecchio, seminario.
47. Il Teatro Olimpico.
48. Ogni santi, monache.
49. S.a Caterina, monache.
50. S. Tomaso, monache.
51. S.a Chiara, monache.
52. S. Silvestro, monache, et parochia.
53. S. M.a nova, monache.
54. Il Corpus Domini, monache.
55. Convertite, monache.
56. S. Franco, monache.
57. S. M.a Araceli, monache.
58. S. Dominico, monache.
59. S. Pietro, monache et parochia.
60. S. Vincenzo, Chiesa della città.
61. Il Monte della Pietà.
62. S. Eleuterio, parochia.
63. S. Paolo, parochia.
64. S. Faustino, parochia.
65. S. Stefano, parochia.
66. S. Marco, parochia.
67. S. Marcello, parochia.
68. S. Giacomo, parochia.
69. S. Anto: hospitalle.
70. S. Bovo hospitalle.
71. S. Valentino, hospitalle.
72. S. Ambrosio, hospitalle.
73. S. Vitale, hospitalle.
74. S. Marcello, hospitalle.
75. Hospital di protti.
76. La Misericordia, hospitalle
77. Il Soccorso.
78. Le Madone.
79. Le Zittelle.
80. S. Andrea.
81. Compagnia dl' Xpo.
82. Compagnia della Mad.a
83. Compagnia del rosario.
84. Compagnia dl' S.mo Sagramento.
85. Oratorio di S. Girolamo.
86. S.i Apostoli.
87. Il Giesu.
88. S. Giuliano.
89. S.a Caterina del porto.
90. S. Sebastiano frati.
91. La Madona da Monte, frati.
92. Lazaretto.
93. S. Felice, frati et parochia.
94. Capucini.

Oltra li soprascritti lochi vi sono molti Oratorii e compagnie, et lochi di devotione, che per brevità si lasciano.

se Vend
A. AMSTERDAM
chez PIERRE MORTIER
Avec Privilege.

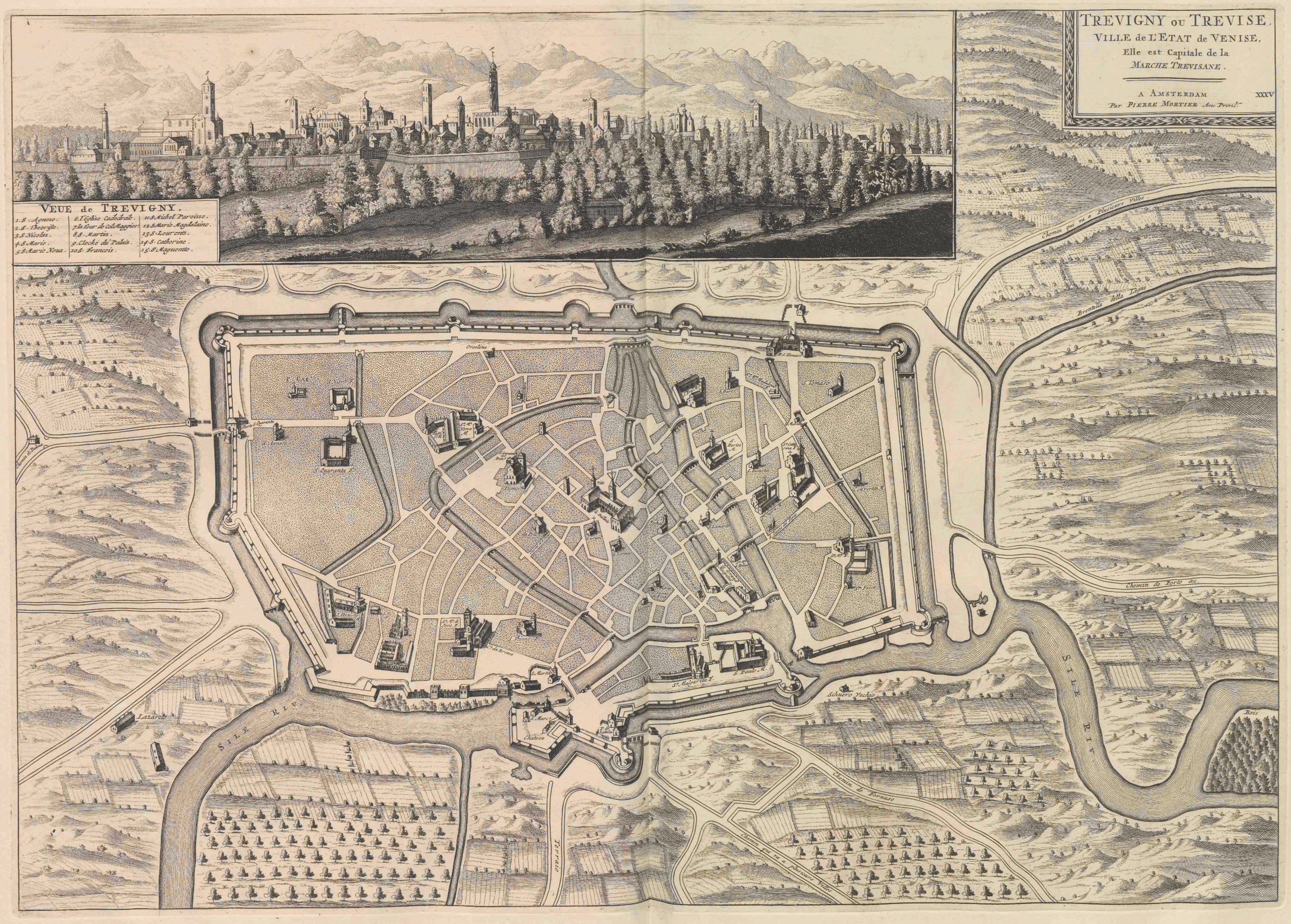
TREVIGNY ou TREVISE.
VILLE de L'ETAT de VENISE,
Elle est Capitale de la
MARCHE TREVISANE.
A AMSTERDAM
XXXV
Par PIERRE MORTIER Avec Privil.
VEUE de TREVIGNY.
1. S. Agnese.
2. S. Theoriste.
3. S. Nicolas.
4. S. Marie.
5. S. Marie Noua.
6. l'église Cadedrale.
7. la Tour de Col Maggior.
8. S. Martin.
9. Clocké du Palais.
10. S. Francois.
11. S. Michel Paroisse.
12. S. Marie Magdalaine.
13. S. Lourents.
14. S. Catherine.
15. S. Maguentte.
Chemin qui va a Plusieurs Villes.
Brentella della Legne
Chemin de Porto &c.
Orsoline
S. Tomaso
S. Quaranta
S. Marco
Chateau
Lazarets
SILE RIV.
Terraio
Schuero Vechio
Chemin de Fornase
Bois

VERONA
Ville de l'Etat de Venise

XXXVI

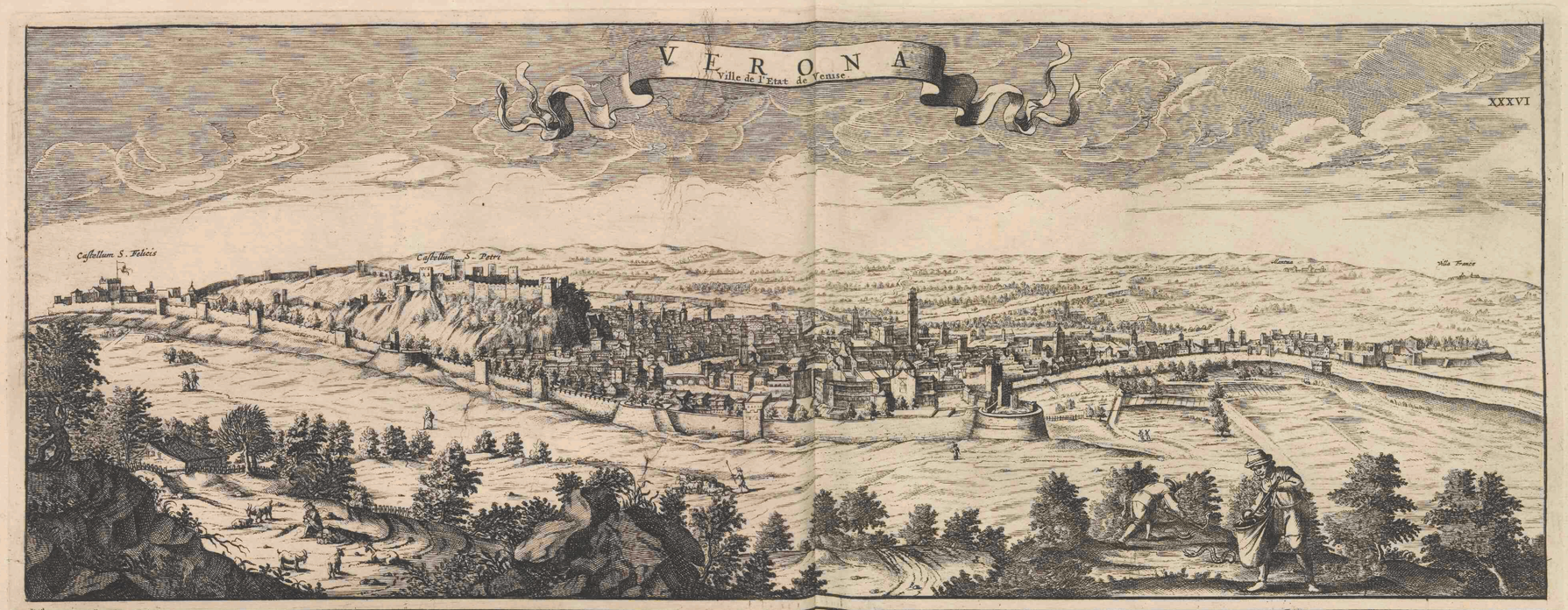

TREVIGNY, ou TARVISI.
Ville de l'Etat de Venise

se Vend A AMSTERDAM chez PIERRE MORTIER Avec Privil.

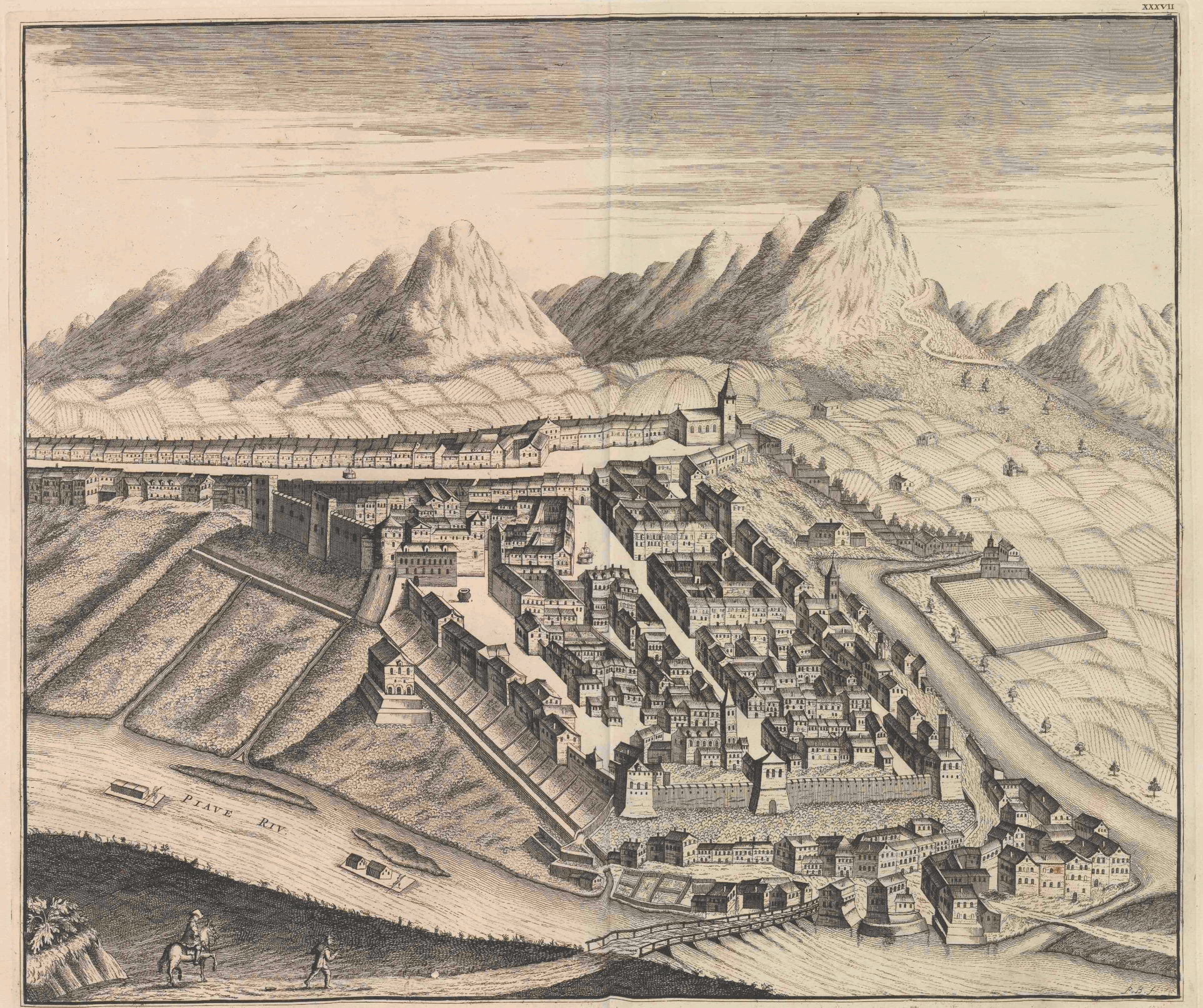

BELLVNO, ou BELLUNE, Capitale du BELLUNOIS, Ville de l'Etat de Venitiens, *Exactement Dessinée sur le Lieu, mis au jour par le Soin de* PIERRE MORTIER *Libraire A* AMSTERDAM. *Avec Privil.*

PALMA NOVA

Porta di Udine

Porta di Gorizia

PALMA NUOVA
Ville de l'Etat des
VENETIENS
Dans le Frioul.

Se Vend
A AMSTERDAM
Chez
PIERRE MORTIER
Avec Privil.

XXXIX
VENETIA.
MVRAN
Torcello
Mazorbo
Buran
ARSENALE
CANAL DELLA GIVDECA
LA GIVDECA
S. Georgio Maggiore
S. Ioan Bat.
S. Pietro de Castello
S. Anna, Monast.
S. Helena

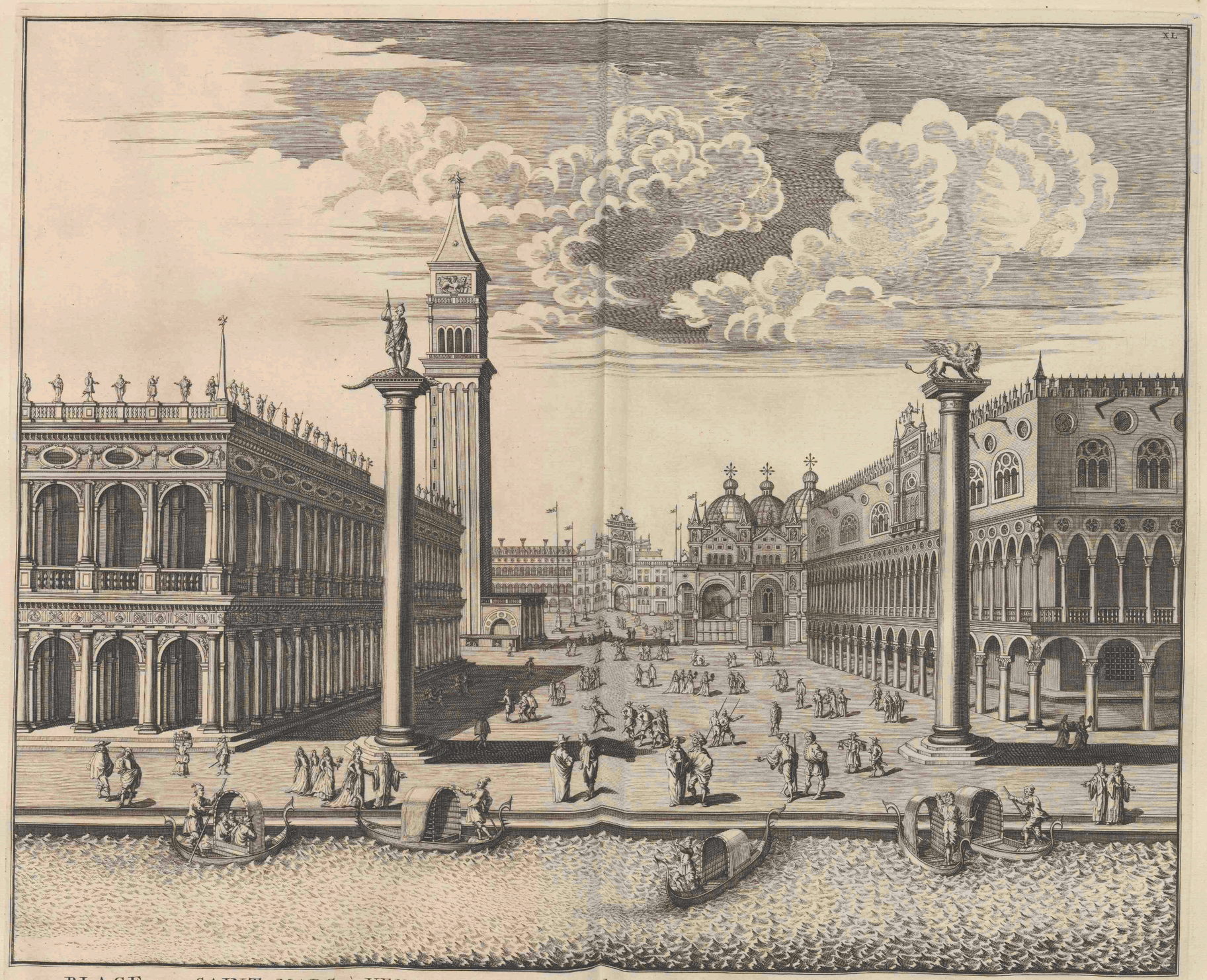

LA PLACE DE SAINT MARC À VENISE, *Exactement Dessinée sur le Lieu Mis au jour par le Soin de* PIERRE MORTIER *Libraire A* AMSTERDAM. *Avec Privilege*

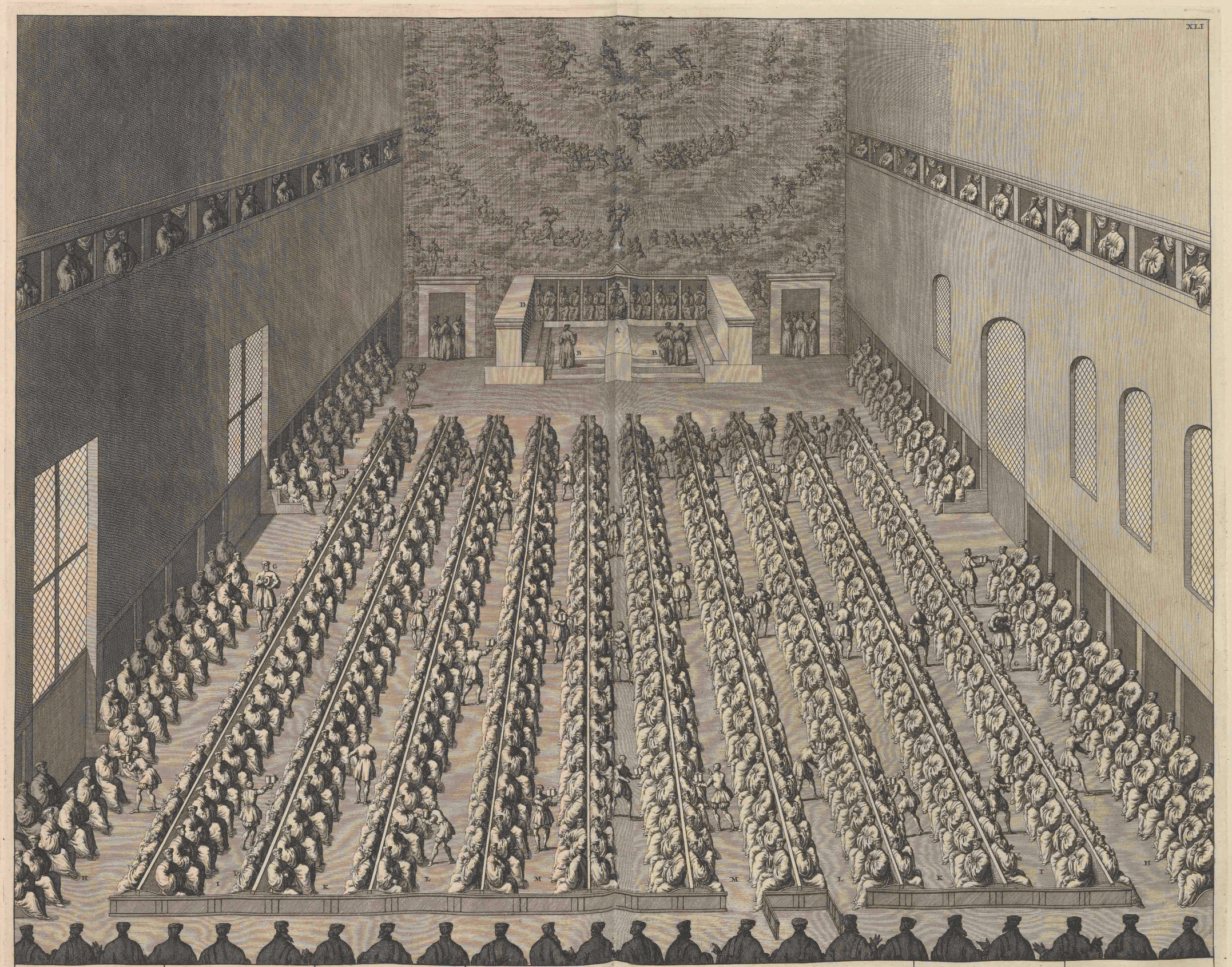

A. *Le Doge, et les Conseillers.*
B. *Les Secretaires.*
C. *Le Grand Chancelier.*

D. *Secretaires qui écrivent les Suffrages.*
E. *un Homme qui Publie ce que le Chancelier luy ordonne.*
F. *Les Advocaets, Les Fils et Les Freres. du Doge Les Comtes, Les Chevaliers, etc.*

G. *Les Commandeurs qui presentent les petites halles aux Nobles quand il est necessaire. Ceux qui portent les boëtes dans les bancs sont apellez Balotins, ils recueillent les Suffrages Secrets dans de petites boëtes couvertes, et ils disent toujours le nom de celui qui veut être elen.*

SALE DU GRAND CONSEIL DE VENISE

Dessinée sur le Lieu et Mis au Iour Par le Soin de
PIERRE MORTIER Libraire. A AMSTERDAM.

H. *Le Premier Banc.*
I. *Le Second Banc.*
K. *Le Troisieme Banc.*

L. *Quatrieme Banc.*
M. *Cinquieme Banc.*

VEUE DU PONT DE RIALTO DE VENISE. Exactement desinée sur le Lieu mis au Iour Par le Soin de PIERRE MORTIER, Libraire A AMSTERDAM, Avec Privilege.

BVCENTORO.

SOLEMNITE DU BUCENTAURE, QUI SE CELEBRE A VENISE LE JOUR DE L'ASCENSION.

Exactement Deſsinée sur le Lieu. Mis au jour par le Soin de PIERRE MORTIER *Libraire A AMSTERDAM.*

Avec Privilege

Veue dela Dogna à Veniſe pres de St. Marc .

Veue du Grand Canal à Veniſe .

A AMSTERDAM chez P. MORTIER. Avec Privil:

Veue du Palais Coloniga à Veniſe.

Veue des Palais, alla Fondamenta Nove à Veniſe.

A AMSTERDAM chez P. MORTIER Avec Privil.

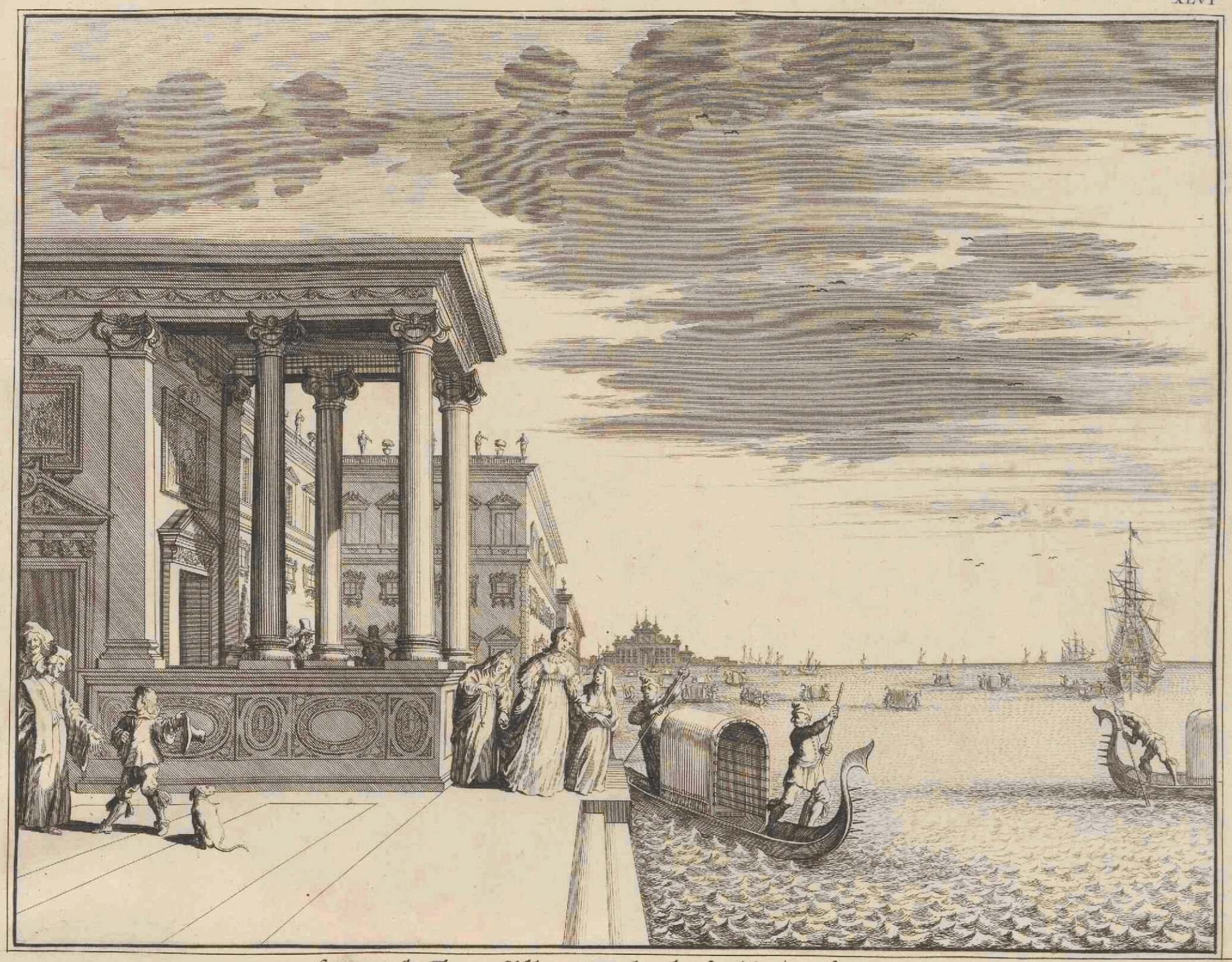

Comment les Femmes Nobles entrent dans les Gondoles à Veniſe.

Palais du Nonce à St. Francesco della Vigna à Veniſe.

A AMSTERDAM Chez P. MORTIER. Avec Privil.

LES ENVIRONS DE VENISE

AAMSTERDAM
Chez
PIERRE MORTIER
Avec Privilege.

PARTE DE TREVIGIANO

PARTE DEL FRIULI

LAGUNA DI VENISE

GOLFE DE VENISE

Ponte Canale delli NNNN Misni e Badoari
Ponte Canale di Lugo
Ponte Canale del Cornio
Ponte del Loua
Ponte Canale della Cauatizza
P. Canale de Siecca
Ponte Canale delle Conche
Brenta Nouissima
Brenta Vecchia
Brenta di Fusina
Mestre
Malgherа
P. Canal
P. del Marantan
Canale dell Oselin
S. Secondo Domenie
Guidecca
Murano
Mazerbo
S. Giorgio
Buran
S. RASMO
Torcello
Fortezza Vecchia
Porto di tre Porti
Pougna
LIDO DI MALAMOCCO
Malamocco
Porto di Malamocco
Lido del Cauallino
Porto di Piaue hora del Sile
P.di Cortelazze
P.della Liuenza intestato
P. Antea o Altanea
Pelestina
LIDO DI PELESTRINA
Chioza
Porto di Caroman
Porto di Chioza
Guardiano Morti
Lauia
Brondelo
S. Mich. Arcang
Porto di Brondelo
Ia. Mad. di Marina Morti
LIDO NUOVO
Adice Fiume
Nouue Alluuiam
LAGO DELLA LAVE
Liuenza R.
Liuenza o Limito F.
Torre S. Leonardo
Porto Cruzero
Concordia
P.di S. Margherita
Caorle Citta
Porto di Caorle
Porto di tre Baselghe
Montegana Riu.
Porto del Taglamento o Tilaientino detto di Latisana
Fiume del Taglamento
LAGUNA DI MARANO
Porto di Lignan
Fusi

1. Palude Trielera.
2. Palude Marlonga.
3. Castello di Chioza.
4. Bastione.
5. L. Piouene.
6. Argere Salaro.
7. Valle di mezzo.
8. Lago della Piera.
9. Valle d'Inferno.
10. Valle di Mortaro.
11. Lago di Mille Campi.
12. Lago d'Ancier.
13. Lago delle Caualle.
14. Le Piere unpie.
15. Fossa Damiesta.
16. Dosso de Lugo.
17. Le Botte. 18. Bastione.
19. Lazaretto.
20. S. Lazaro.
21. S. Seruolo.
22. S. Elena.
23. La Certosa.
24. Castello Nuouo.
25. Le Vignuole.
26. S. Cristoforo.
27. S. Michiel.
28. Lazaretto Nuouo.
29. S. Gioc.e d'Paludo.
30. S. Lorenzo.
31. Taglio Nuouo del Sile.
32. Alueo Vecchio della Praue ol cui horasscorreil Sile.
33. Cauallino
34. Caua Zuccherina
35. Taglio nouo planauigallo.
36. Canale di Comessera.

XLVII

Valle di Becca

Grande

Gorzone R.

Bachiglione R.

N. Port

Brenta Riv:

Brenta Novissima

S. Michel

Canal Lombardo

Bastion

jardin

La B.V. di. Marina

Fosse della Marina

Jardins

Val Brenta

Val Gambarelli

LAGUNA

DE VENISE

Val Arger

DI

Chioza

CANAL DE LA MADONNA

La Tombella

Litto di

CANAL DE LA GIUDECCA

Squeri

Squero

Squero

Guardiano

Chateau

Salines

Porte di Chioza

Guardiano

Porta del Zuccarini

Casa Zuccarini

Bastion

Caroman

CHIOZA

CHIOZA
ou
FOSSA CLAUDIA
Ville Episcopale
de la
REPUBLIQUE
de
VENISE

MURANO *aux Venitiens*.

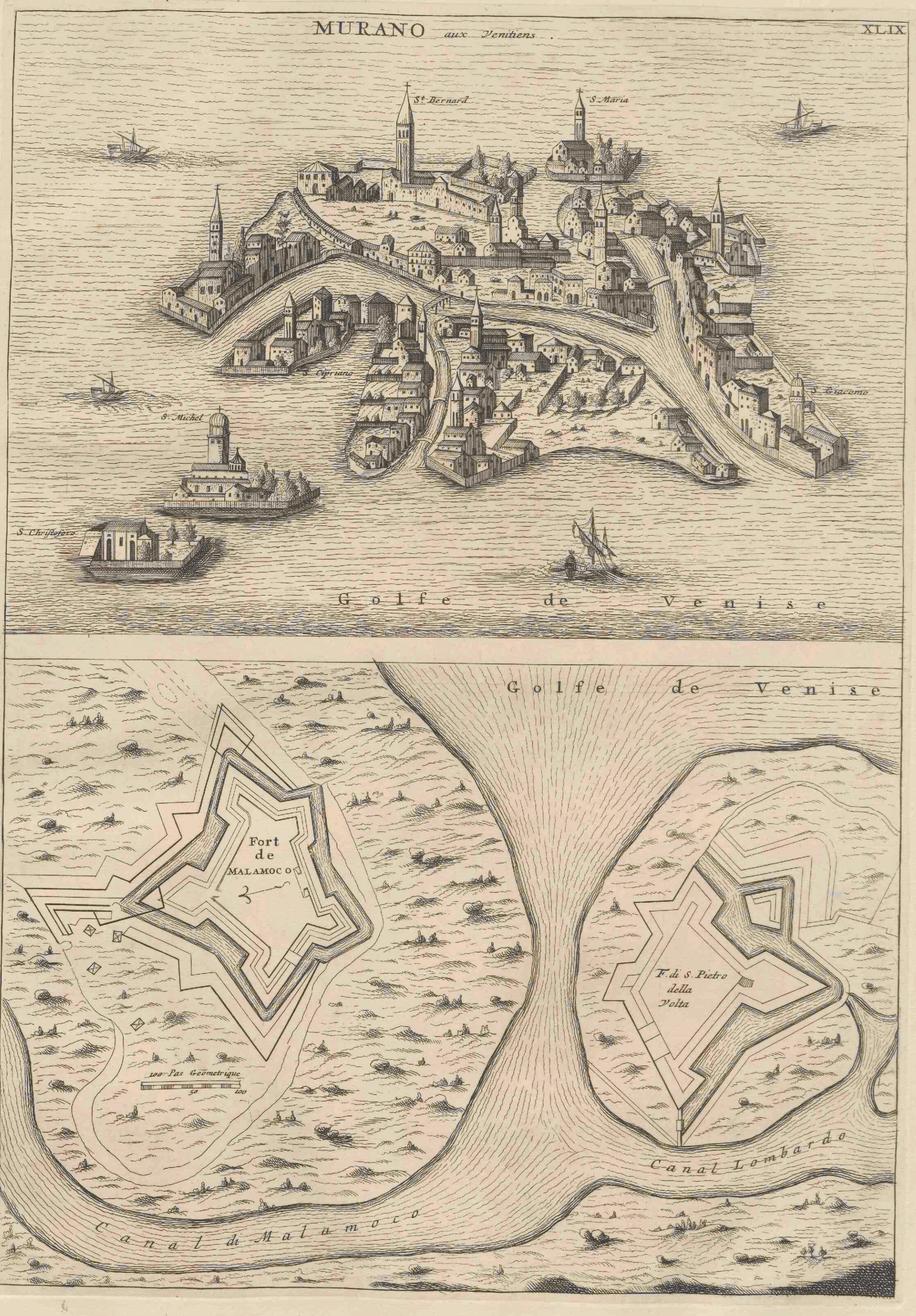

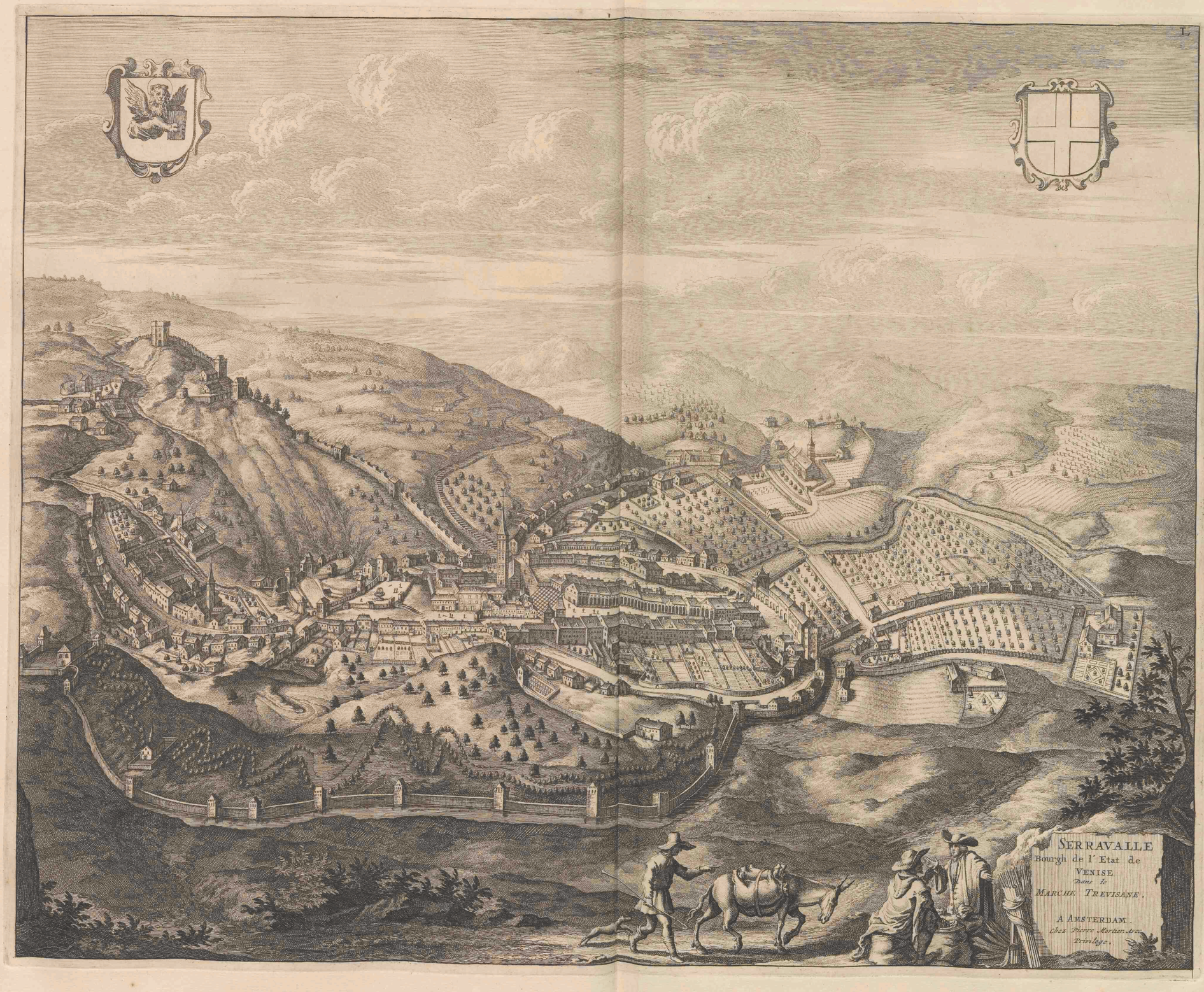
SERRAVALLE
Bourgh de l'Etat de
VENISE
Dans le
MARCHE TREVISANE.
A AMSTERDAM.
Chez Pierre Mortier &c.
Privilege.

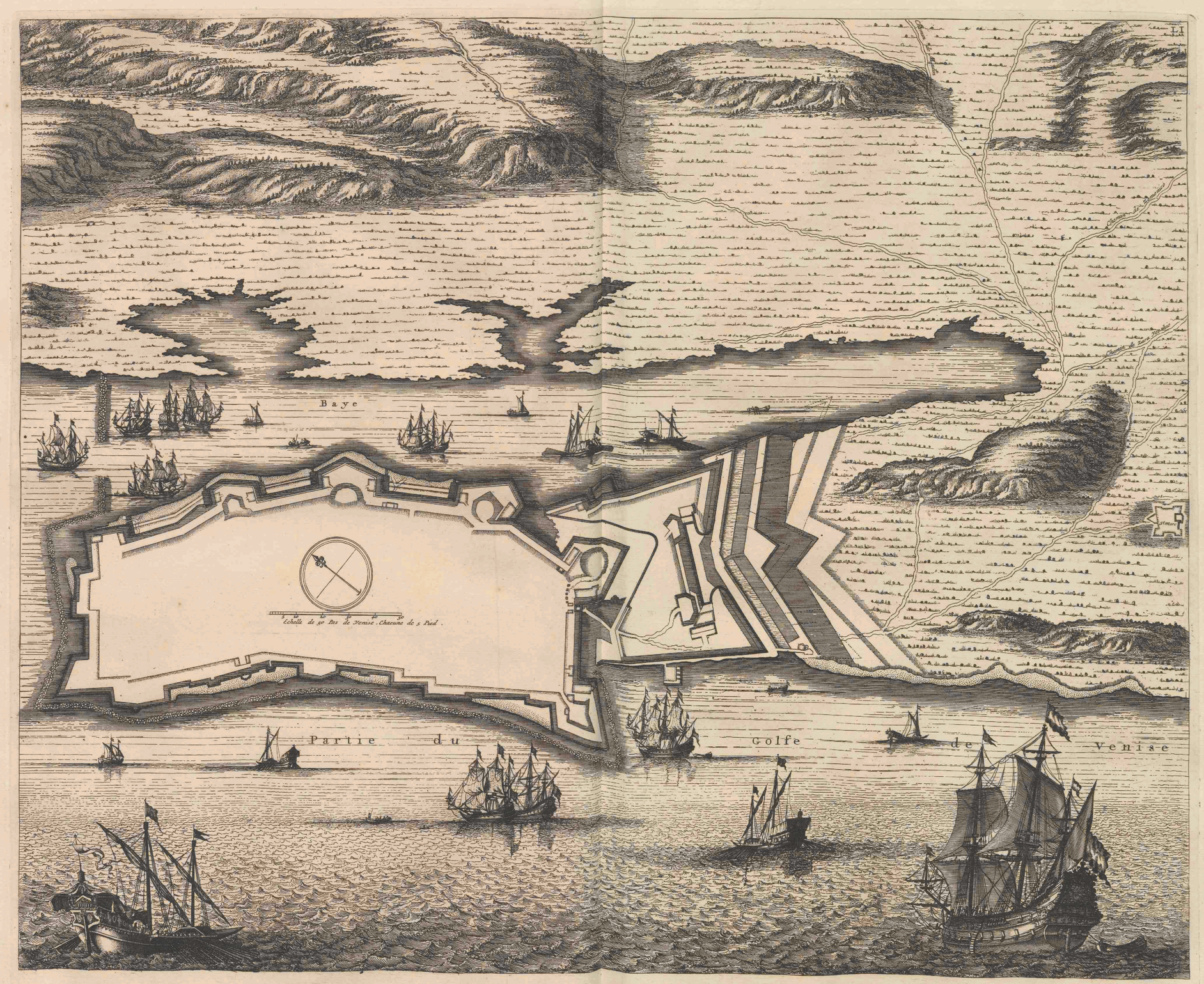

ZARA EN DALMATIE AUX VENETIENS. A AMSTERDAM *Chez* PIERRE MORTIER *Avec Privilege.*

CASTEL NOVO Aux Venetiens dans la Dalmatie

Castello

GOLFO DI CATARO.

Par Pierre Mortier

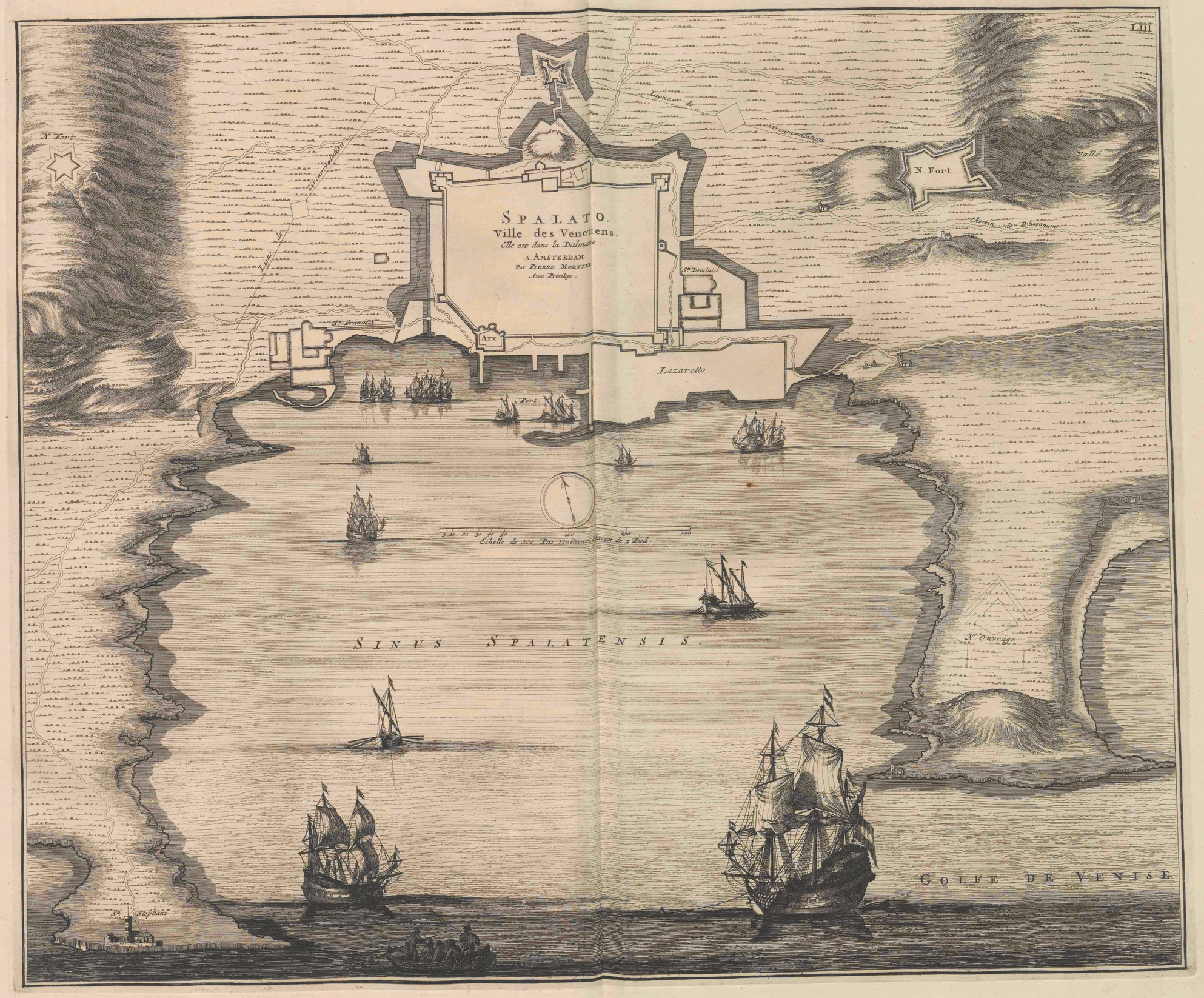
LIII
SPALATO.
Ville des Venetiens.
Elle est dans la Dalmatie.
A AMSTERDAM
Par PIERRE MORTIER
Avec Privilege.
N. Fort
N. Fort
Ligne de Circumvallation
Ligne de Circumvallation
Valle
Chemin de Polissanum
St. Dominici
St. Francisci
Arx
Lazaretto
Port
Echelle de 200 Pas Venitiens chacun de 5 Pied.
SINUS SPALATENSIS.
N. Ouvrage
GOLFE DE VENISE
St. Stephani

NOVIGRADO. ville des Venetiens, dans la Dalmatie.

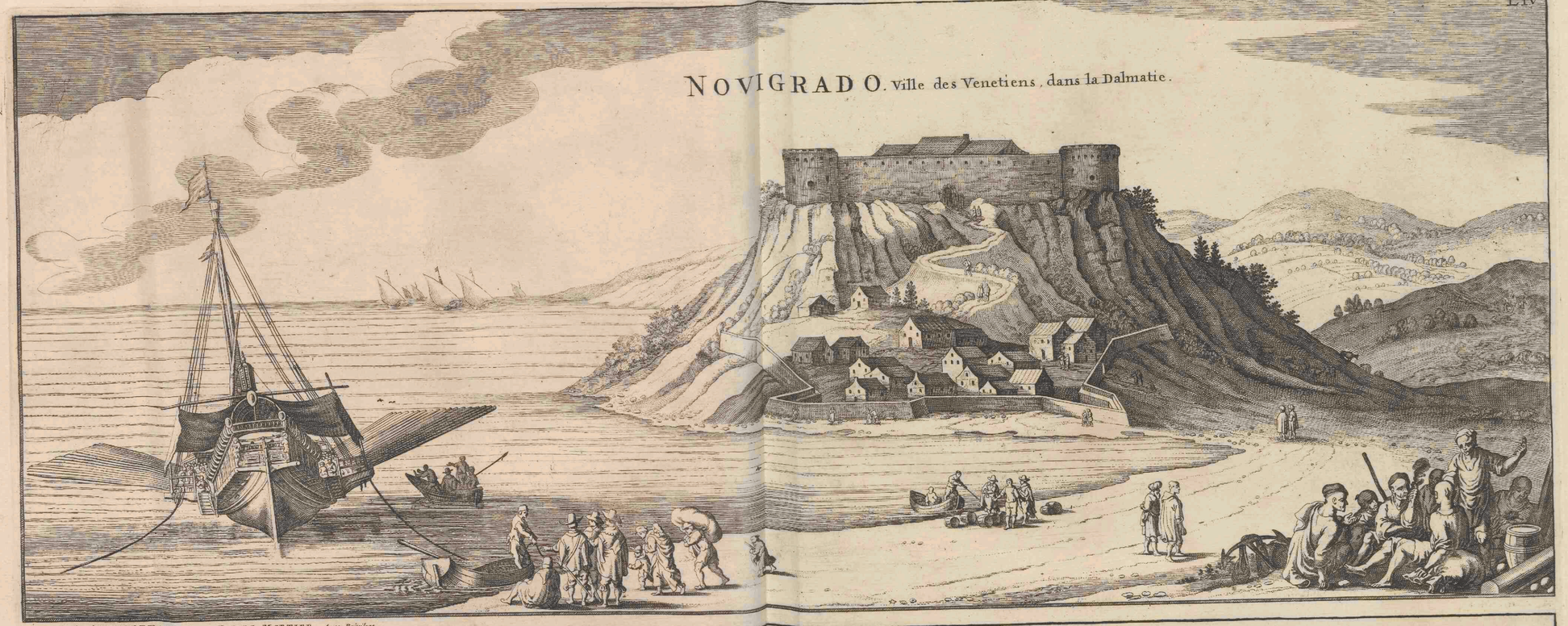

se Vend A AMSTERDAM chez PIERRE MORTIER Avec Privilege.

CATARO. Ville des Venetiens, dans la Dalmatie.

VEUE DE SEBENICO *Pendent que les Turc l'auoit Assiegée en 1645.*

A. Batterie des Turcs. *B. Fort St. Iean.* *C. Fort Degenveld.*

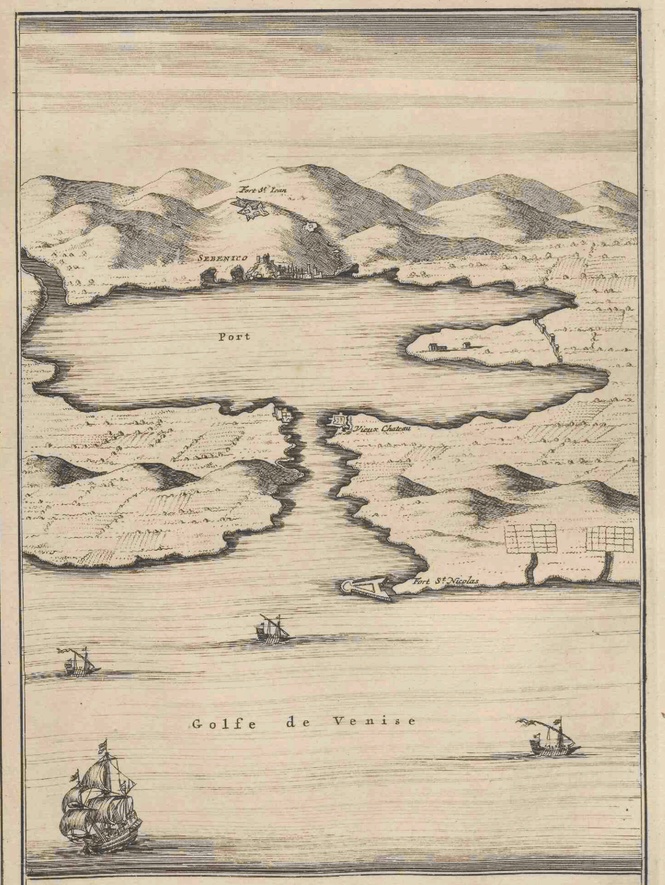

PORT DE SEBENICO
A AMSTERDAM
Chez PIERRE MORTIER *Avec Privilege.*

MER IONIENNE ou MER DE GRECE

1. La Citta di Corfu.
2. Citadelle.
3. Castel del mare.
4. S.t Sidro.
5. Campana. 6. Molo.
7. Fronte della Fortezza Vechia.
8. Contra Fosso.
9. Cauallieri.
10. Magazin.
11. Quarteri. 12. Portello.
13. Strada coperta.
14. Porta S.t Nicolo.
15. S.t Nicolo.
16. Porta Spilia.
17. Ospitio delle Sanita.
18. Porta.
19. Campana.
20. P.t Spilea.
21. Portte Reale.
22. Piatta forma S.t Anastasi.

CORFU Ville dela République de VENISE
Dans la Palmatie.
A AMSTERDAM Par PIERRE MORTIER Avec Privilege.

23. B.e Rimonda.
24. Fossa della Citta.
25. Stra: coperta da ristaurarsi.
26. Fortezza nova.
27. Parte da baiso.
28. Puri.a Perpetua.
29. Sette et sei zenti.
30. Scarpone fatto soto lor: Dessiao P. G.
31. Rauelino fatto sotto il Grimani.
32. Opera fata sotto il Grimani.
33. Opera corna chesi fadi nuouo.
34. Spianada. 35. Contrade.
36. Quarteri fati de nuouo.
37. Rimonda.
38. Monte d'Abram.
39. Monte S.t Saluator.
40. Manduchio.
41. Borgo di S.t Rocho distrutto.
42. Castrade. 43. Horta.

LVII

VEUE DE CLISSA *Tel qu'il est aujourdhuy Fortifié par les Venetiens en Dalmatie* A' AMSTERDAM *Chez* PIERRE MORTIER *Avec Privilege*

VEUE DE CLISSA *Pendant que les Turc le Possedoient*

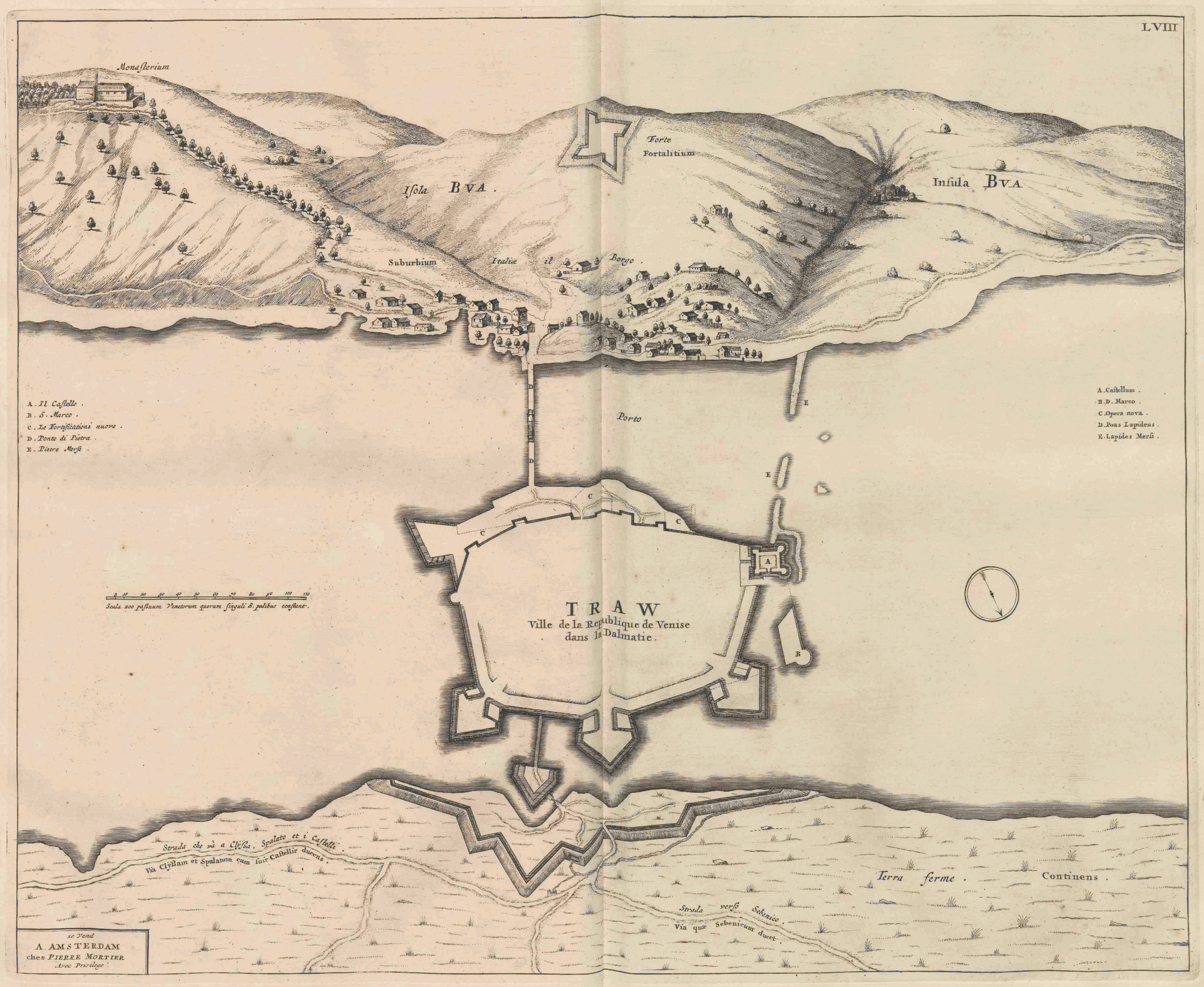
Monaſterium
Isola BVA.
Forte
Fortalitium
Insula BVA
Suburbium
Italiæ
il
Borgo
A. Il Caſtello.
B. S. Marco.
C. Le Fortificationi nuove.
D. Ponte di Pietra.
E. Pietre Merſe.
A. Caſtellum.
B. D. Marco.
C. Opera nova.
D. Poas Lapideus.
E. Lapides Merſi.
Porto
TRAW
Ville de la République de Venise
dans la Dalmatie.
Scala 200 paſſuum Venetorum quorum ſinguli 8 pedibus conſtant.
Strada che và a Clissa, Spalato et i Castelli.
Via Clyßam et Spalatum cum suis Castellis ducens.
Strada verſo Sebenico.
Via quæ Sebenicum ducit.
Terra ferme.
Continens.
se Vend
A AMSTERDAM
chez PIERRE MORTIER
Avec Privilege

SEGNA

ou Zegna, dans la Morlaquie, sur le Golfe de Venise.

Obrovazzo di Soto en Dalmatie.

NADIN. *Petite ville dela Dalmatie, à 6 Lieues de Zara.*

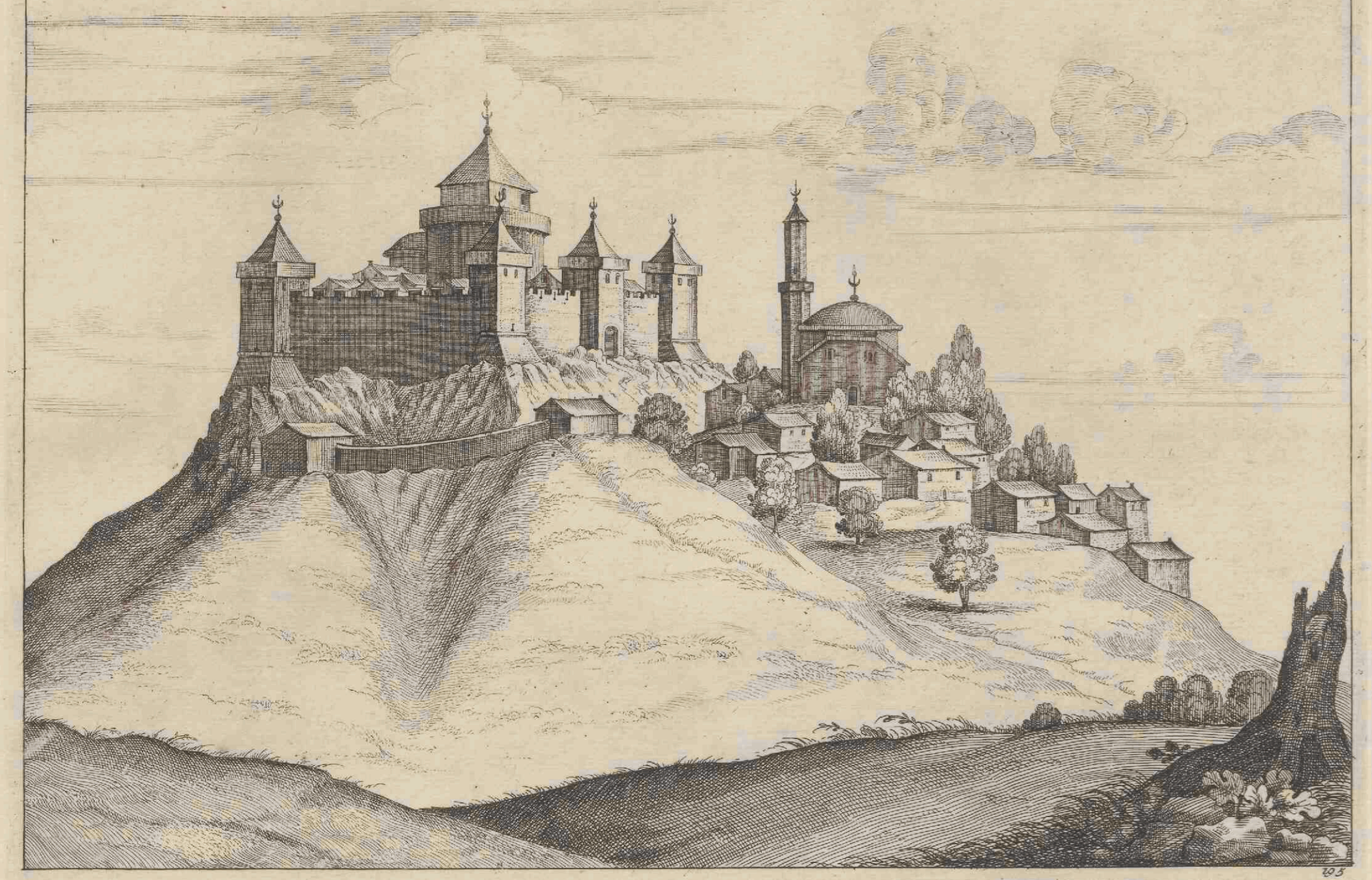

POLIZAN.
en Dalmatie.

VRANA . *en Dalmatie*

199

ISLAN . *Fort en Dalmatie*

207

VEUE *de Ruines en Dalmatie*

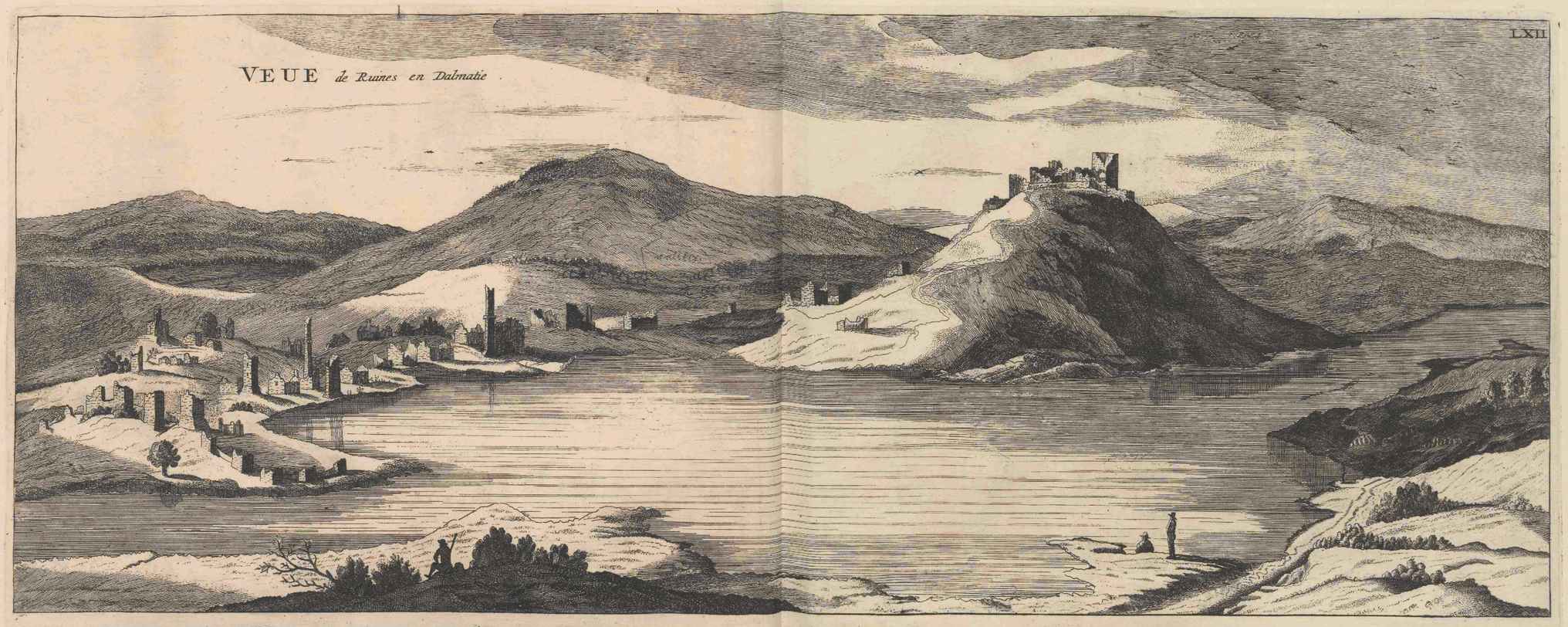

Chateau en Dalmatie

Chateau en Dalmatie

CANDIÆ VRBIS
A TVRCA CIↃ IↃCXXXXVII OBSESSÆ
DELINEATIO,
Auctore NICOLAO BAVMANNO
Legato primario Legionis Illmi Principis in SALMS
et Munitore.

AMSTELODAMI Apud PETRI MORTIER. *Cum Priuilegio*

A. Der plan von Candio.
B. Der Hafe vnd Arsinal.
C. Port Sanct Jorgie.
D. Port Iesu.
E. Port Dannegraue.
F. Port Sanct Andreas.
G. Port Tramontan.
H. Sanct Dimitri.
I. Hornwerck Iesu.
K. Revelin St. Nicola.
L. Kroon werck St. Maria.
M. Revelin Bethlehem.
N. Revelin Oyera panne grau.
O. Hornwerck panne grau.
P. Revelin St. Spirito.
Q. Revelin St. Andrea.
R. Neue ausenwerck.
S. Des Turcken altes vnd erstes läger.
T. Des Turcken ander läger.
V. Des Turcken dritte läger.
W. Des Turcken erste batterie.
X. Des Turcken ander batterie.
Y. Des Turcken dritte batterie.
Z. Des Turcken transiment v approsen
1. Bolwerck saphlonier.
2. Bolwerck Victori.
3. Bolwerck Iesus.
4. Bolwerck Martinengo.
5. Bolwerck Bethlehem.
6. Bolwerck Panthegrau.
7. Bolwerck St. Andrea.
8. Das neue Hornwerck.

50 100 150 200 250 300 350 400 450 500
Venetianische passen

LA VILLE DE FLORENCE

A AMSTERDAM Chez P. MORTIER Avec Privilege LXIV

ARNO FL.

1. S. Ambrogio M.
2. S. Anna M.
3. S. Andrea.
4. S. Antuno.
5. S. Anselmo M.
6. S. Apollonia M.
7. S. Appolinio.
8. S. Abbondanze.
9. S. Agnolo Guardi.
10. S. Barlolmeo M.
11. S. Barbara M.
12. Baluardo S. Spirito.
13. Baluardo S. Giorgio.
14. Baluardo S. Gallo.
15. Baluardo S. Marco.
16. Baluardo della Stufa.
17. Baluardo S. Borgo.
18. Badia.
19. S. Bigallo.
20. S. Basilio.
21. S. Bernardino.
22. S. Benedetto pre.
23. S. Benedetto Fra.
24. S. Biagio
25. S. Croce.
26. S. Chiara M.
27. Coppo M.
28. Charito M.
29. S. Clemente M.
30. S. Caterina M.
31. S. Caterina.
32. Cruce M.
33. Candeli M.
34. S. Carlo Pri.
35. Rubaldini.
36. S. Brigida Fra.
37. S. Biagio
38. S. Croce.
39. S. Chiara M.
40. S. Domenico M.
41. S. Egidio.
42. S. Felicita M.
43. S. Felice in piazza M.
44. Capucini.
45. S. Girolamo.
46. S. Orsolina del Grand D.
47. Cimatori.
48. Cavalli.
49. Colina del Grand D.
50. Olmo zolno.
51. Ingesso
52. S. Donato.
53. S. Domenico M.
54. S. Egidio.
55. S. Felicita M.
56. S. Felice in piazza M.
57. S. Friano M.
58. S. Firenze
59. S. Francesco M.
60. S. Francesco M.
61. Forzese
62. S. Giorgio M.
63. S. Giulano M.
64. S. Giovanni Acollato M.
65. Os. Degnoli Pri.
66. S. Gregori Per.
67. S. Girolammeri.
68. Os. Degnoli Pri.
69. S. Lorenzo.
70. S. Jacopo M.
71. S. Jacopo M.
72. S. Jacopo in Campo
73. S. Jacopo in Campo
74. S. Jacopo in Campo sopr Arno.
75. S. Jacopo di Ripoli
76. S. Jacopo di Ripoli
77. S. Jacopo di Ripoli
78. Innocenti
79. S. Lorenzo.
80. S. Jacopo M.
81. S. Jacopo M.
82. S. Marco M.
83. S. Marco M.
84. S. Martino M.
85. S. Martino M.
86. S. Marco.
87. S. Margherita M.
88. S. Annalena M.
89. S. Annalena M.
90. S. Marco M.
91. S. Marco M.
92. S. Maria delli Angeli M.
93. S. Nicola Redomini pri.
94. S. Agostino
95. S. Maria nouelle Pri.
96. S. Maria maggiore Pri.
97. S. Maria Pedi.
98. S. Maria Pedi.
99. S. Maria sopr Arno.
100. S. Maria sopr Arno.
101. S. Maria di Prouna.
102. S. Miniato fuor Porta.
103. S. Agostino
104. S. Maria delli Angeli M.
105. S. Maria Maddalena M.
106. S. Maria Maddalena M.
107. S. Maria Nouella.
108. S. Maria in Campo
109. Addonnadello paese.
110. S. Maria della grazia.
111. S. Marco.
112. S. Maria degli Angeli.
113. S. Maria Maddalena M.
114. S. Maria Maddalena M.
115. S. Maria Nouella.
116. S. Maria Maddalena M.
117. S. Maria Maddalena M.
118. S. Michele Trombi.
119. S. Maria in Campo
120. Addonnadello paese.
121. S. Maria della grazia.
122. S. Maria Nouella.
123. S. Paolo Spedale.
124. S. Paolo Spedale.
125. S. Remigio
126. S. Romolo
127. S. Spirito M.
128. S. Spirito M.
129. S. Stefano M.
130. S. Simone M.
131. S. Salvatore M.
132. S. Trinita M.
133. S. Trinita M.
134. S. Trinita M.
135. S. Trinita M.
136. S. Ursula M.
137. S. Vincenzio M.
138. S. Vincenzio M.
139. S. Vincenzio M.
140. S. Vincenzio M.
141. S. Vincenzio M.
142. S. Vincenzio M.
143. S. Vincenzio M.
144. S. Vincenzio M.
145. S. Vincenzio M.
146. S. Vincenzio M.
147. S. Vincenzio M.
148. S. Vincenzio M.
149. S. Vincenzio M.
150. S. Vincenzio M.
151. S. Vincenzio M.
152. S. Vincenzio M.
153. S. Vincenzio M.
154. S. Vincenzio M.
155. S. Vincenzio M.
156. S. Vincenzio M.
157. S. Vincenzio M.
158. S. Vincenzio M.
159. S. Vincenzio M.
160. S. Vincenzio M.
161. S. Vincenzio M.
162. S. Vincenzio M.
163. S. Vincenzio M.
164. S. Vincenzio M.
165. S. Vincenzio M.
166. S. Vincenzio M.
167. S. Vincenzio M.
168. S. Vincenzio M.
169. S. Vincenzio M.
170. S. Vincenzio M.
171. S. Vincenzio M.
172. S. Vincenzio M.
173. S. Vincenzio M.
174. S. Vincenzio M.
175. S. Vincenzio M.
176. S. Vincenzio M.
177. S. Vincenzio M.
178. S. Vincenzio M.
179. S. Vincenzio M.
180. S. Vincenzio M.
181. S. Vincenzio M.
182. S. Vincenzio M.
183. S. Vincenzio M.
184. S. Vincenzio M.
185. S. Vincenzio M.
186. S. Vincenzio M.
187. S. Vincenzio M.
188. S. Vincenzio M.
189. S. Vincenzio M.
190. S. Vincenzio M.
191. S. Vincenzio M.
192. S. Vincenzio M.
193. S. Vincenzio M.
194. S. Vincenzio M.
195. S. Vincenzio M.
196. S. Vincenzio M.
197. S. Vincenzio M.
198. S. Vincenzio M.
199. S. Vincenzio M.
200. S. Vincenzio M.
201. S. Vincenzio M.
202. S. Vincenzio M.
203. S. Vincenzio M.
204. S. Vincenzio M.
205. S. Vincenzio M.
206. S. Vincenzio M.
207. S. Vincenzio M.
208. S. Vincenzio M.
209. S. Vincenzio M.
210. S. Vincenzio M.
211. S. Vincenzio M.
212. S. Vincenzio M.
213. S. Vincenzio M.
214. S. Vincenzio M.
215. S. Vincenzio M.
216. S. Vincenzio M.
217. S. Vincenzio M.
218. S. Vincenzio M.

le Chateau

a. Porta.
b. Casa del Capitano.
c. Casa d'officiali.
d. Chiesa.
e. Allogi de soldati.
f. Allogi de bombar.
g. Luogo d'artiglierie.
h. Armeria.
i. Granari.
k. Auuitonde legnami.
l. Giardino del Capitano.
m. Canoue
n. Casa del Cittouaio.
o. Dispensa.
p. Molini.
q. Munitioni de farina.
r. Munitori de polucre.

L'EMPEREUR
TRAIEN
en bronce
AFLORENCE

P I S A.

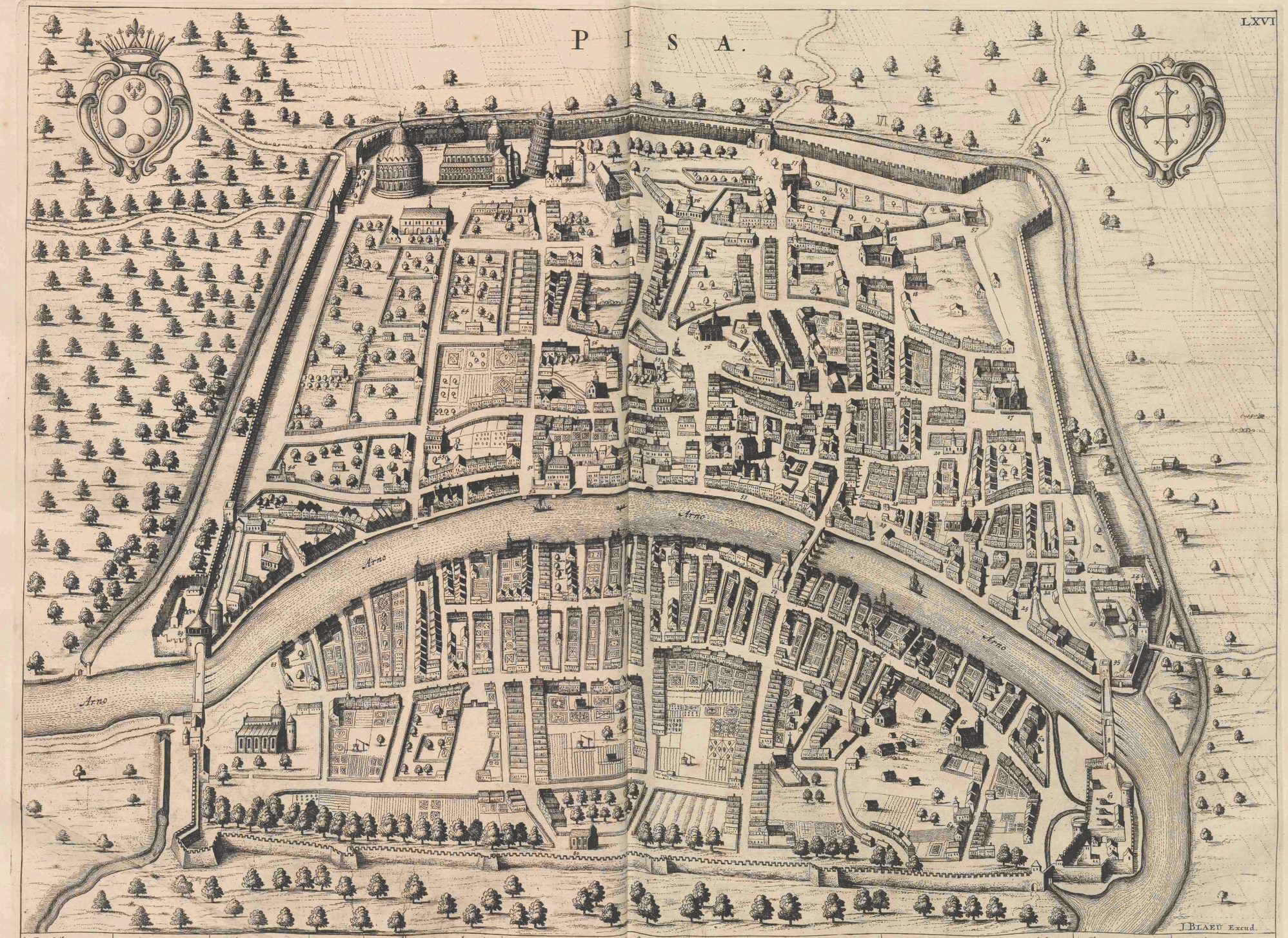

J. Blaeu Excud.

1. Porta S. Marco.
2. Porta a Mare.
3. Porta nuova.
4. Porta Luca.
5. Porta alle pinge.
6. Ponte Vecchio.
7. Ponte a mare.
8. Ponte alla fortezza.
9. Il duomo.
10. S. Giouanni.
11. Il Campanile.
12. Il Campo Santo.
13. Lo Spidale.
14. S. Chiara.
15. S. Cathrina.
16. S. Stefano.
17. S. Francesco.
18. S. Lorenzo.
19. S. Cicilia.
20. S. Paulo.
21. S. Andrea.
22. La Madonna, Conuento.
23. S. Silvestro.
24. S. Marco.
25. S. Matteo.
26. La Madonna.
27. S. Martha.
28. S. Perrino.
29. La Piazza de cauoli.
30. S. Michele.
31. S. Girolamo.
32. S. Anna.
33. S. Francesco di paola.
34. S. Giuseppe.
35. S. Simone.
36. S. Veronica.
37. Comp.a di S. Fran.o di paola.
38. V. Arciuescouado.
39. S. Lazaro.
40. S. Stefano.
41. S. Biagio et S. Giuliano.
42. S. Rocho.
43. S. Rantieri.
44. Il Giardino de Semplici
45. S. Lionardo.
46. S. Nicolao.
47. S. [illegible]
48. S. [illegible]
49. La [illegible]
50. S. [illegible]
51. Il [illegible]
52. La [illegible]
53. A[illegible]
54. S. Fede.
55. S. Rocco.
56. S.a Croce.
57. S. Giouanni uangelista.
58. S. Zeno.
59. S.a Croce.
60. S. Marco.
61. La fortezza.
62. I. Magazini.
63. S. Martino.
64. S. Giouanni Conuento.
65. S. Bernardo Conuento.
66. S. Martino.
67. S. Lorenzo.
68. S. Sapulcro.
69. S. Christofano.
70. Il Carmine.
71. S. Domenicho.
72. S. Gillio.
73. S. Bastiano.
74. S.a Christina.
75. La loggia de' mercanti.
76. La Nonciata, spedale.
77. La Madalena.
78. S. Cosimo e Damiano.
79. S. Giouanni spesanento.
80. S. Antonio.
81. Laspina.
82. S. Casciano.
83. S. Benedetto, Monici.
84. S. Antonino.
85. S. Paulo arspaderno.
86. S. Domino
87. Il Cappo.
88. Il Balouardo.
89. La Torre.
90. L' Arsinale.
91. Capo Cavallo.
92. Dove si vende il Bestiame.
93. Strada di Calcci.
94. Pratale.
95. Dove si sa la poluere.
96. S. Piero aisia.
97. La Nonciata, Compagnia.

Se Vend
A AMSTERDAM
Chez PIERRE MORTIER
Avec Privilége.

1. Primo Lazaretto
2. Forte S. Vittoria
3. Porta Muratta
4. Porta Capuccini
5. Arsenale delle Galere

6. Porta Colonella
7. Porta Nuoua
8. Bocca della Darsena
9. Porta Trinità
10. Fortezza Vecchia

11 Nuoue Fortificationi di Venetia Nuoua, e Baluardo S. Pietro d'Alcantara
12. Quartier di Case detta Venetia Nuoua
13. Porticciolo di Nauicelli di Pisa
14. Piazza della porta Pisa

La Ville de
LIVORNE
A AMSTERDAM Chez PIERRE MORTIER
Avec Privilege.

15. Il Duomo
16. Baluardo del molino a Vento
17. Baluardo dietro al Casone de Tedeschi
18. Baluardo di Porta a Pisa
19. Baluardo della fortezza Nuoua

20. Piazza dell'Erba
21. Porta del Pesce
22. Piatta Forma appiè del Porte alla Sassaia
23. Piatta Forma à mezz il Molo proposta

Echelle de 600. Brasses.
300 600
24. Fortino soprualle punta del Molo

Palais de Livorne au bord dela Mer .

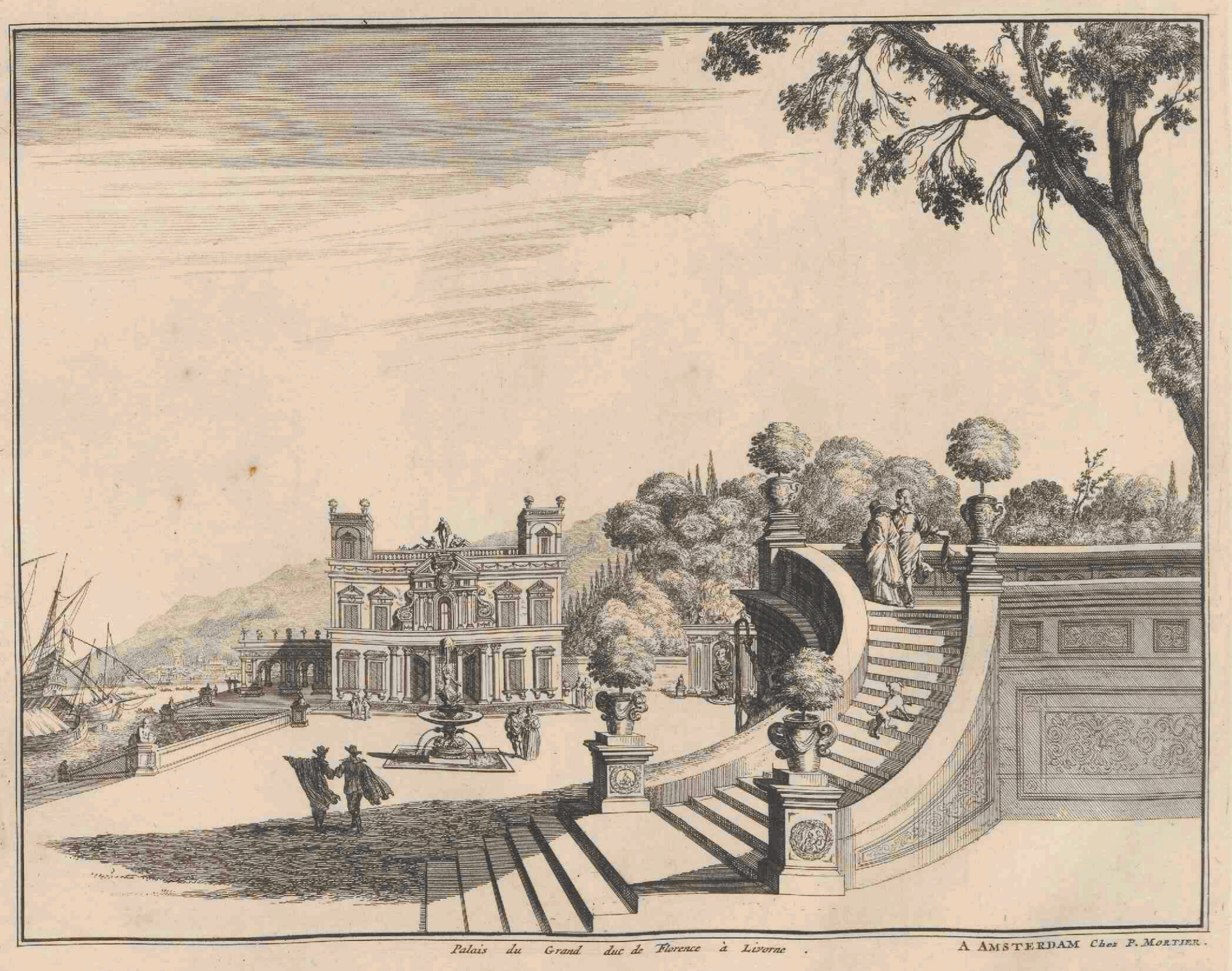

Palais du Grand duc de Florence à Livorne .

A AMSTERDAM *Chez P. MORTIER .*

1. Ecclesia Cathedralis.
2. Templum S. Ioannis Baptistæ.
3. Canonica.
4. Palatium Episcopale.
5. Palatium D.D. Prionum.
6. Societas Misericordiæ.
7. Palatium Prætoris.
8. Apotheca Salis.
9. Porta Herculis.
10. Templum S. Alexandri Papæ et Martyris.
11. Ecclesia S. Antonii.
12. Cœnobium S. Augustini.
13. Ecclesia S. Barbaræ Virg. et Mart.
14. Societas S. Barnabæ Apostoli.
15. Templum novum S. Petri Apostoli.
16. Templum vetus S. Petri Apostoli.
17. Porta Solis, hodie Silicis.
18. Arx.
19. Ecclesia, et Hospitale Lazari Mendici.
20. Societas S. Lazari Episcopi.
21. Fons Silicis.
22. Fons Vellosi.
23. Ecclesia S. Hieronymi et Cœnobium Observantiæ.
24. Sacellum S. Sebastiani Martyris.
25. Porta ad Fontem Marcoli.
26. Fons Marcoli.
27. Ecclesia S. Andreæ Apostoli, et Cœnobium Montis Oliveti.
28. Porta Mercurii.
29. Porta Iani.
30. Fons Docciolæ.
31. Porta Dianæ.
32. Oratorium S. Mariæ Nivis.
33. Porta S. Angeli.
34. Ecclesia S. Michaelis.
35. Societas S. Michaelis.
36. Hospitale S. Mariæ Magdalenæ.
37. Societas S. Mariæ Virginis.
38. Collegium Augustum.
39. Sacellum S. Christophori Martyris.
40. Porta S. Felicis.
41. Fons S. Felicis.
42. Monast. S. Lini Papæ et Martyris.
43. Societas S. Mariæ Magdalenæ.
44. Societas S. Crucis.
45. Cœnobium S. Francisci.
46. Societas Nominis Jesu.
47. Oratorium Crucifixi.
48. Mons Pietatis.
49. Societas S. Bernardini.
50. Monasterium S. Dalmatii.
51. Porta Pisana.
52. Sacellum S. Mariæ Rosarum.
53. Ecclesia S. Stephani Protomart.
54. Statua Martii Romani.
55. Fons S. Stephani.
56. Societas S. Stephani.
57. Porta Bredonæ.
58. Sacellum S. Mariæ de Peneræ.
59. Eccl. S. Ioannis Euangelistæ et Monasterium S. Claræ.
60. Ecclesia S. Martini Episcopi.
61. Ecclesia SS. Iusti, et Clementis.
62. Porta Vandimonis, hodie Dimaldringæ.
63. Fons Dimaldringæ.
64. Sacellum S. Thomæ Apostoli.
65. Monasterium S. Marci Euangelistæ.
66. Porta S. Marci.
67. Sacellum SS. Actineæ, et Grecinianæ VV. MM.
68. Eccl. vetus SS. Iusti et Clementis.
69. Societas S. Iusti.
70. Abbatia S. Salvatoris.
71. Eccl. SS. Actineæ et Græcinianæ.
72. Societas S. Alexandri.
73. Cœnobium Capuccinorum.

se Vend
A. Amsterdam Chez P. Mortier
Avec Privilege

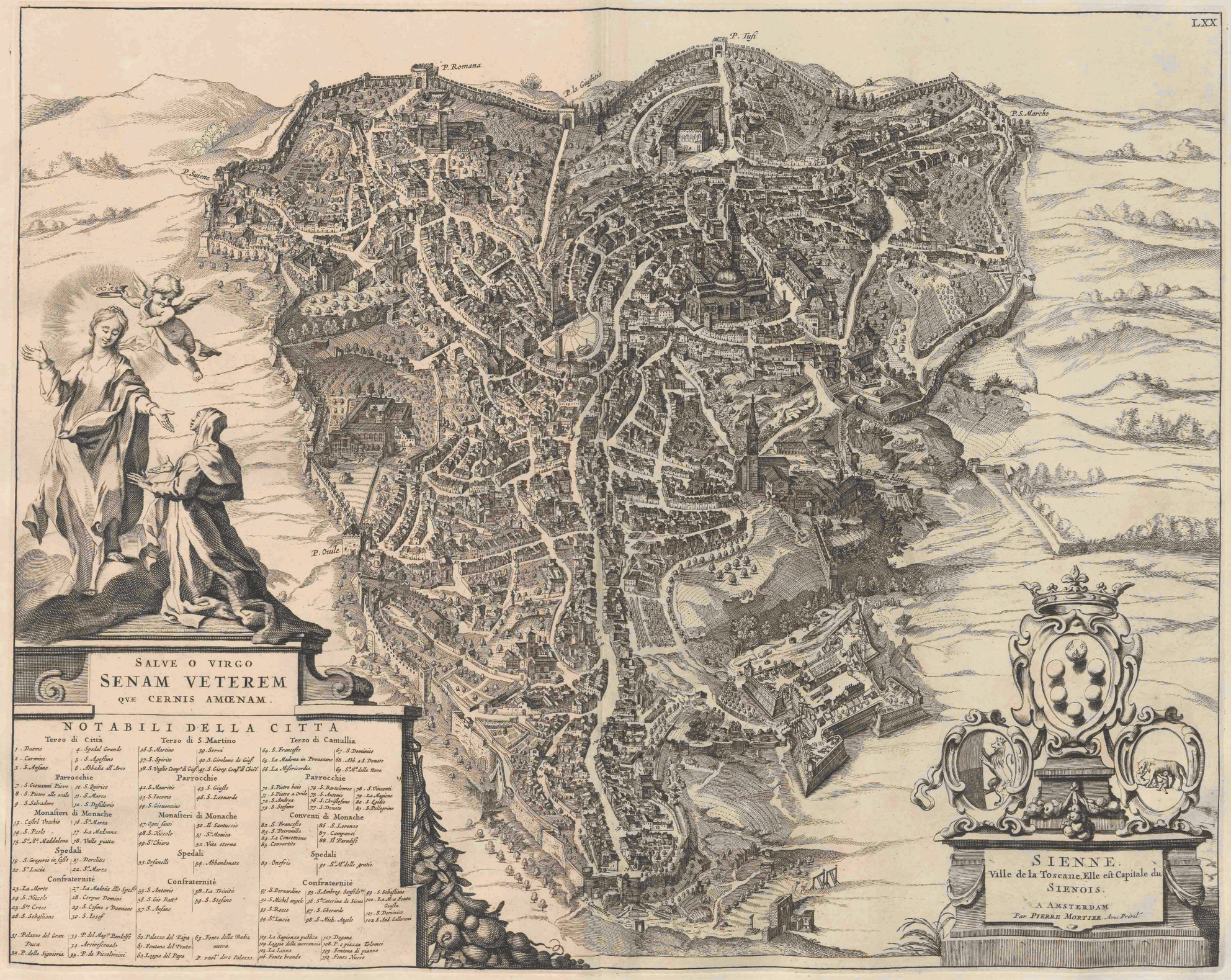

SALVE O VIRGO
SENAM VETEREM
QVÆ CERNIS AMŒNAM.

NOTABILI DELLA CITTA

Terzo di Città

1. Duomo
2. Carmine
3. S. Anſano
4. Spedal Grande
5. S. Agoſtino
6. Abbadia all'Arco

Parrocchie

7. S. Giouanni Pieve
8. S. Pietro alle scale
9. S. Salvadore
10. S. Quirico
11. S. Marco
12. S. Deſiderio

Monaſteri di Monache

13. Caſtel Vecchio
14. S. Paolo
15. S.ta M.a Maddalena
16. S.ta Marta
17. La Madonna
18. Valle giusta

Spedali

19. S. Gregorio in ſaſſo
20. S.ta Lucia
21. Derelitte
22. S.ta Marta

Confraternitè

23. La Morte
24. S. Niccolo
25. S.te Croce
26. S. Sebaſtiano
27. La Madonia ille Speche
28. Corpus Domini
29. S. Coſmo e Damiano
30. S. Ioſef

Terzo di S. Martino

31. S. Martino
32. S. Spirito
33. S. Vigilio Comp.a di Giuſt.
34. S. Girolamo de Giuſt
35. S. Giorg. Conf.ll Chiet
36. S. Martino
37. S. Spirito
38. S. Vigilio Comp.a di Giuſt.
39. Servi
40. S. Girolamo de Giuſt
41. S. Giorg. Conf.ll Chiet

Parrocchie

42. S. Mauritio
43. S. Iacomo
44. S. Giouannino
45. S. Giuſto
46. S. Leonardo

Monaſteri di Monache

47. Ogni ſanti
48. S. Niccolo
49. S.ta Chiara
50. Il Santuccio
51. S.ta Monica
52. Vita eterna

Spedali

53. Orſanelli
54. Abbandonate

Confraternitè

55. S. Antonio
56. S. Gio Batt.a
57. S. Anſano
58. La Trinità
59. S. Stefano

Terzo di Camullia

61. S. Francesco
62. La Madona in Provenzano
63. La Miſericordia
67. S. Dominico
68. Abb. a S. Donato
69. S.ta M.a della Neve

Parrocchie

70. S. Pietro huis
71. S. Pietro a Ovile
72. S. Andrea
73. S. Stefano
74. S. Bartolomeo
75. S. Andrea
76. S. Chriſtofano
77. S. Donato
78. S. Vincenti
79. La Magione
80. S. Egidio
81. S. Pellegrino

Conventi di Monache

82. S. Francesco
83. S. Petronilla
84. La Concettione
85. Convertite
86. S. Lorenzo
87. Campansi
88. Il Paradiſo

Spedali

89. Oniofrio
90. S.ta M.a della gratie

Confraternitè

91. S. Bernardino
92. S. Michel angelo
93. S. Rocco
94. S.ta Lucia
95. S. Ambrog. Sanſido.o
96. S.ta Caterina da Siena
97. S. Gherardo
98. S. Mich. Angelo
99. S. Sebaſtiano
100. La M.a di Fonte Giuſta
101. S. Dominico
102. S. Iod. Colleroni

Notabili

103. La Sapienza publica
104. Loggia delle mercanzia
105. La Lizza
106. Fonte brande
107. Dogana
108. P.a grande Tolomei
109. Fontana di piazza
110. Fonte Nuovo
111. Palazzo del Papa
112. Fontana del Ponte
113. Loggia del Papa
114. P.zzo de' Piccolomini
115. P.zzo dell'Ars Palazzo
116. Fonte della Badia nuova

SIENNE.
Ville de la Toscane, Elle eſt Capitale du
SIENOIS.

A AMSTERDAM
Par PIERRE MORTIER. Avec Privil.

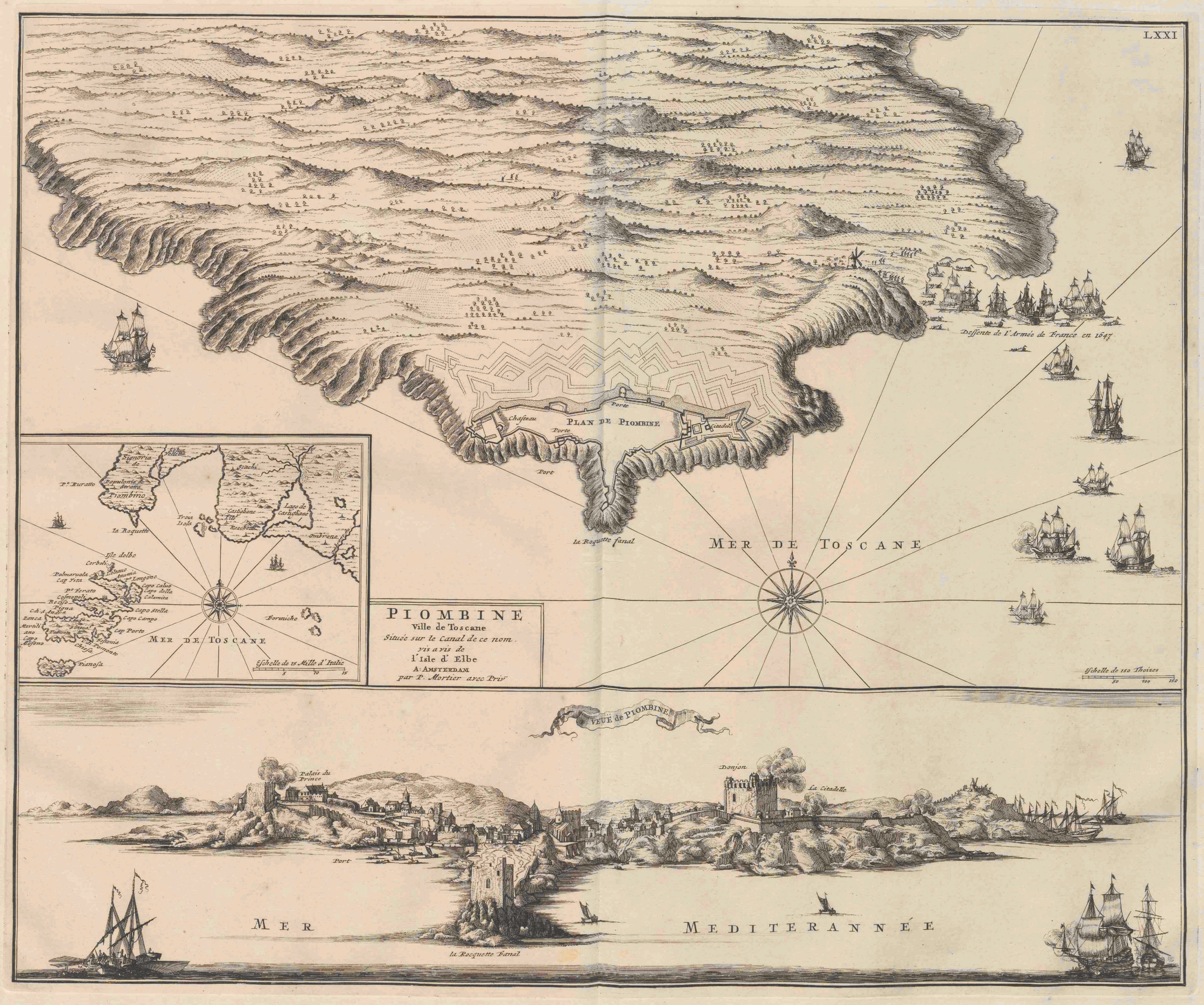
LXXI
Dessente de l'Armée de France en 1647
Chasteau
Porte
PLAN DE PIOMBINE
Citadelle
Port
la Roquette fanal
MER DE TOSCANE
Eschelle de 150 Thoizes
50
100
150
Signoria de
Populonia de Strata
Piombino
Pº Buratto
la Roquette
Isle delbe
Cerboli
Polmaruola
Cap Vita
Pº Ferato
Cosmopoli
Pigna
Zanca
Capo Stella
Capo Campo
Cap Porte
Pianosa
Formiche
Ombrone
Lago de Castiglione
Castiglione
Iroia Isola
Scachi
Eschelle de 15 Mille d'Italie
5
10
15
PIOMBINE
Ville de Toscane
Située sur le Canal de ce nom.
vis a vis de
l'Isle d'Elbe
A: AMSTERDAM
par P. Mortier avec Priv
VEUE de PIOMBINE
Palais du Prince
Donjon
La Citadelle
Port
MER
MEDITERANNÉE
la Rocquette Fanal

ORBETELLI.
Ville du Sienois en Toscane
Assiegée par les François en 1646
ils furent Contraints de lever le Siege.
LXXII
48 Vascelli francesi.
ARMATA FRANCESE.
20 Galere francese
Talamone
Talamone Vecchio
Albenga flu
Bosco
Monitione Arsenale
Batterie
ORBETELLO.
Quartiere
S. Antonio
Torre per imbarcarsi
S. Girolamo
Armata francese
Monte Argentaro
S. Maria
Monte filipo, forte
Soccorso di P. Ercole
P. Ercole
Città e forte di P. Ercole
Galere Spagnole per il Soccorso di P. Ercole
Isola di Porto Ercole
8 Galere Francese
36 Feluche Napolitane prese
A. Terreno rialsato.
B. Bastione principale.
C. Raveline, mezza luna.
D. Strada Coperta.
E. Aproche delle trenciere.
F. Aproche per le mine.
G. Redoute. H. Palissade.
I. Porta del terreno.
K. Plata forma.
L. Porta della Città p aqua.
M. Sbarcatore.
N. Palissade.
O. Torre della muraglia.
P. Forti per battere la Città.
A AMSTERDAM Chez P. MORTIER. Avec Privil.

RADACOFANI.

ou RADICOPHANI, Ville de Toscane.

A AMSTERDAM *Par P. MORTIER, Avec Privil.*

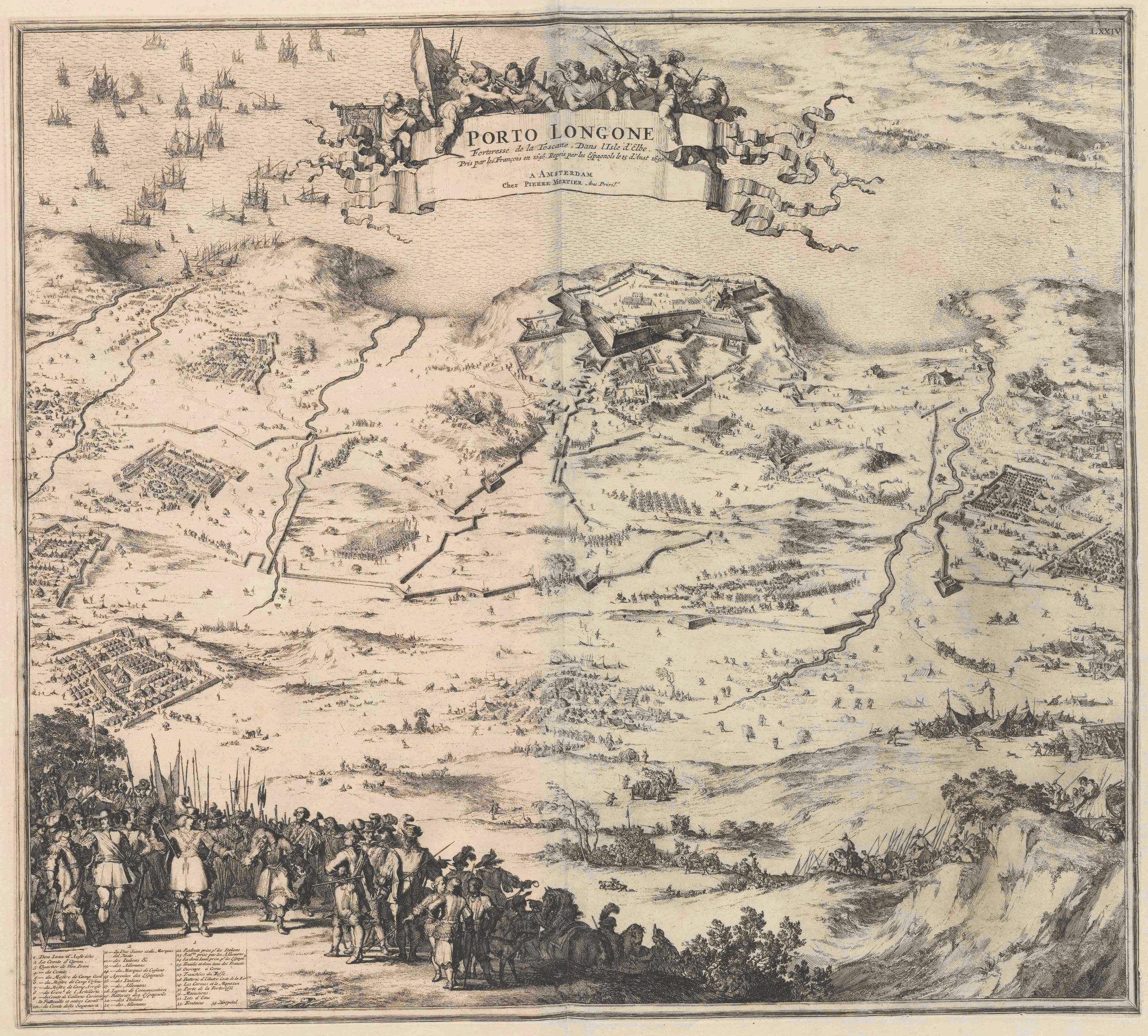
LXXIV
PORTO LONGONE
Forteresse de la Toscane, Dans l'Isle d'Elbe.
Pris par les François en 1646. Repris par les Espagnols le 15 d'Aust 1650.
A AMSTERDAM
Chez PIERRE MORTIER Avec Privil.
1. Don Iean d'Austriche
2. Le Comte d'Ognas
3. Quartier de Don Iean
4. du Comte
5. du Mestre de Camp Gen.l
6. du Mestre de Camp Ofsine
7. du Mestre de Camp Arrese
8. du Gen.l de l'Artillerie
9. du Comte di Galliano Caracciolo
10. Futtauille et autres Cavall.rs
10. du Comte della Saponara
11. du Duc Siano et du Marquis del Vasto
12. des Italiens &c.
13. des Allemans
14. du Marquis di Cusano
15. Aprochés des Espagnols
16. des Italiens
17. des Allemans
18. Lignes de Communication
19. Batteries des Espagnols
20. des Italiens
21. des Allemans
22. Redoute prise p.r les Italiens
23. Red.te prise par les Allemans
24. La demi Lune prise p.r les Espagn.
25. Tenaille et demi lune des François
26. Ouvrage a Cone
27. Tranchées du Fossé
28. Batterie d'Autre Coste de la Ro.re
29. Les Carmes et le Magazin
30. Porte de la Forteresse
31. Munitions
32. Lets d'Eau
33. Fontaine
34. Hospital

PESCIA, ville de TOSCANE à 4 Lieuës de LUQUES. Desſinée sur le Lieu et Mis au jour.

Par le Soin de PIERRE MORTIER. Avec Privilege.

1. S. Marie Major.	6. S. Roch.	11. SS. Etienne et Nicolas.
2. S. Marie Magdalene.	7. S. Croix.	12. S. Andre.
3. S. Clare.	8. S. Francois.	13. S. Michel.
4. S. Marie du Carme.	9. S. Marie Nova.	14. Monastere.
5. S. Antoine.	10. L'Hospital	

S. FREDIANO
S. MARTINO
Porta S. Maria
Porta S. Donato
Porta S. Pietro
S. Michele
S. Frediano
S. Martino
S. Maria Forisportam
S. Maria Maggiore
S. Maria della Rosa
S. Maria Corteorlandini
S. Maria Cortelandini
S. Maria Cortebertini
S. Maria Cortecrispini
S. Maria Cortecarrigi
S. Maria Cortecenami
S. Maria Cortebenedetti
S. Maria Cortebonvisi
S. Maria Cortebernardini
S. Maria Cortebernardi
S. Maria Cortebernardini
S. Maria Cortebernardi
S. Maria Cortebernardini
S. Maria Cortebernard

LVCA
LIBERTAS

LUCQUES.
Ville Capitale de la Republiq.e de Lucques.
A AMSTERDAM.
Par P. MORTIER.
Avec Privilege.

AMPHITEATRE de LUCA.
a 105. Brasses de Longeur
130. de Largeur, Environ
25. de Hauteur.

Mesure d'une demy Brasse.

S. Michel a Luca

Le Dome de S. Martin a Luca